

Forex Commerce d.o.o.
Smrečnikova ulica 19
8000 Novo mesto

MARJAN ŠMALC s.p.
PROVA
041/671-461, fax: 07/33-25-968
e-mail: marjan.smalc@siol.net
VARNOST PRI DELU - POŽARNA VARNOST

ARHITEKTON d.o.o.
Novi trg 9, 8000 Novo mesto
tel.: 07 33 71 520
fax: 07 33 71 521
gsm: 041 671 338
projektiranje
inženiring

Najdite svoj užitek v ustvarjanju
Breg 1, 8000 Novo mesto
T: 07 3332 055

AVTOHIŠA ADRIA
Avtohiša Adria Plus
Podbevkova 13, Novo mesto

Avtohiša Berus
Podbevkova 1, Novo mesto
Servisno prodajni center
vozil Volkswagen in Audi
07 371 98 00

AVTOŠOLA RIBA
Ulica stare pravde 15
Novi trg 11, Novo mesto
tel: 07/ 33 26 722
m-tel: 041 671 480

Branko Tratar s.p.
projektiranje,
posl. posredovanje, nadzor
Uli. talcev 2, Novo mesto
tel.: 07 33 80 900
PROJEKT biro

Konvikt
REKLAMNA AGENCIJA

moba
Izdelava posteljnih vložkov Latoflex
T: +386 7 3068 400, F: +386 7 3068 401
e-mail: milan.badovin@siol.net

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO d.d.
Gubčeva 15, 8000 Novo mesto
Telefon: h.c. 07/33 21 065

RENAULT
TIMI d.o.o. Novo mesto
Smolenja vas 10 a, Novo mesto
Tel: 07/3374-200, fax: 3374-202
• POOBlašČENI SERVIS VOZIL RENAULT
• AVTOELEKTRIKA • VULKANIZERSTVO

MALKOM
Ljubljanska 1, Novo mesto
tel.: 39 31 470

IZVIR
biorezonančna diagnostika in terapija, homeopatija
Šmarješka cesta 18, Novo mesto
tel: 07 - 33 25 840, gsm: 031 - 247 044
izvir@siol.net

boplast
PVO-ALU-LEŠ OKNA IN VRATA ZA VAŠ DOM
Kriko 57, 8000 Novo mesto / T: 07 3371370, F: 07 3371371

DARO BIRO
• računalniške in
knjižniške storitve
• grafične in računalniške
grafične instalacije
Rozarija Judež s.p.
Velika Cikava 12B
8000 Novo mesto
tel./fax: 07/33 72 930, mobilni: 031 293 661
delovni čas: od pon. do pet. od 8. do 15. ure
e-mail: daro.biro@siol.net
GSM: 041 643 133

ELICA KRIŽ s.p.
PRIDOBIVANJE UPRAVNE IN GRAĐENNE DOKUMENTACIJE
Ljubljanska cesta 4, 8000 Novo mesto
elica@elica.si
+386 7 352 48 51
+386 40 459 677

Gradbeno projektiranje in inženiring d.o.o. GPI
Ljubljanska cesta 26, Novo mesto
tel.: 07 33 77 630, www.gpi.si

INFOTEHNA
Glavni trg 20, Novo mesto
tel.: 07 39 30 600

MONTAŽA IN POPRAVILNO VODOVODNIH INSTALACIJ
Jernej Jakše s.p.
Bršljin 32, Novo mesto
gsm: 041 650 700

LSB
lesbo.mizarstvo@volja.net
Jože Bogovič, s.p.
Izdelava masivnih postelj in posteljnih vložkov
tel: 07/33 46 586, gsm: 041 385 670, fax: 07/33 46 587

AICO Novo mesto d.o.o.
Podbevkova ulica 32
OBRTNA CONA CIKAVA
Tel.: 07/ 33 80 610, fax: 07/ 33 80 611
aico.doo@siol.net • www.aico-nm.si

stiA d.o.o. Novo mesto
info@stiA.si
tel.: 07 39 34 780 • fax: 07 39 34 789

atmosfera.caffe

fine cars® d.o.o.
Prodaja vozil
Bajčeva 6, Novo mesto
Tel./fax: 07 33 80 860

MASAŽNI SALON
Grabič David s.p.
Telefon: 051 325 270 / Kandijška cesta 34
e-pošta: masazni.salon@siol.net
www.masazni-salon.si

www.Luminus.si

VIDENTIC
ESTETIKA V ZOBNI TEHNIKI
VIDENTIC d.o.o. 041/ 572 497

MAJCEN
Novo mesto
Tel: 07 33 22 193, Fax: 07 33 70 601

ORIKS
VOĐENJE POSLOVNIH KNJIG ZA PODJETJA IN
SAMOSTOJNE PODJETNIKE TER POMOČ
OD USTANOVITVE DO REGISTRACIJE PODJETJA
Mira Lalič
Danila Bučarja 22 tel.: 07 / 33 73 380, 33 73 381
8000 Novo mesto fax: 07 / 33 73 382
GSM: 041 / 682 - 470
UPOŠTEVAMO KARTICO OBRTNIK OBRTNIKUI!
Podružnica Žužemberk tel.: 07 / 36 91 960

tilia d.d.
zavarovalnica tilia d.d.
novo mesto

Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto
Mej vrti 5, 8000 Novo mesto
Tel.: (07) 39 34 100
Faks: (07) 39 34 101
Splet: www.zzv-nm.si
E-pošta: info@zzv-nm.si

triglav

Nova KBM d.d.
Nova Kreditna banka Maribor
Podružnica Novo mesto, Novi trg 7, Novo mesto

ljubljska banka
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana
Podružnica Dolenjska in Bela krajina

park
Parkovi naročniški oglasi - najugodnejša promocija za vaše podjetje!
Zahtevajte ponudbo: park@park-on.net, 07 393 08 12.

SILVER
Novi trg 1, Novo mesto
BTC Ljubljanska 27, Novo mesto

Novi Medij
Glavni trg 14
8000 Novo mesto
E-mail: novi.medij@siol.net

ib Investbiro
Ulica Mirana Jarca 33, Novo mesto
07 332 81 97

Pleskarstvo Tomazin d.o.o.
Gorenja vas 9a
8220 Šmarješke Toplice
GSM: 041 619 625

ToMaS
PRODAJA IN SERVISIRANJE RAČUNALNIŠKE OPREME
PRODAJALNA LOČNA, Seidlova 48
Tel.: 07/30 20 190 • www.tomas.si

.Ja

JAZZINTY ABONMA

»Vzhod sreča zahod«

Četrtek, 29. marec 2007

DANIEL NOESIG'S "Take the Duck"

ob 21.00 @ LokalPatriot

LokalPatriot

GLAVNI POKROVITELJ

INFOTEHNA

HOLDING AN ESSENCE.

Vladimir Braco Mušič Otroštvo v znamenju vojne

Otroštvo v znamenju vojne, ki je prvi del trilogije Spominjanja, se posveča otroštvu g. Mušiča med leti 1930-1950, ki jih je seveda zaznamovala vojna, izgnanstvo oz. begunstvo in poveljna graditev porušene domovine.

Sestavljajo jo besede spomina g. Mušiča, dodana so še zanimiva pisma njegovega očeta Draga Mušiča, ki so izjemni neposredni pričevalec razmer tedanjega časa, pomemben del knjige pa so tudi fotografije Novega mesta, Sevnice, nemškega bombardiranja Mokronoga, delovnih brigad po koncu vojne in še bi lahko naštevati.

III 895

2007/1507

V zbirki Anagoga, kjer izhajajo dela s področja neleposlovja, je izšla knjiga priznanega slovenskega urbanista in novomeškega rojaka Vladimirja Braca Mušiča *Otroštvo v znamenju vojne*.

Spominskemu pričevanju Braca Mušiča je uspelo nekaj redkega in zelo dragocenega: nepotvorjen spomin otroka in mladostnika je postal izpoved cele generacije, vsaj tistega njenega dela, ki se je, neodvisen od strankarskih ali ideoloških kalupov, spontano odzval klicu k odporu okupatorju in se po končani vojni navdušeno vključil v mladinske delovne akcije, graditev novega sveta. In hkrati je v liku svojega očeta, splošnega zdravnika, ki ga je čas prisilil seliti se z družino po okupiranem podeželju, prikazal junaštvo slovenskega izobraženca, ki je ne glede na nemogoče razmere zvesto opravljal dvojno nalogo, zdraviti vse, ki so bili njegove pomoči potrebni, in vzgajati sinova v pokončna izobražena človeka.

www.zalozba-goga.si

(iz spremne besede Rape Šuklje)

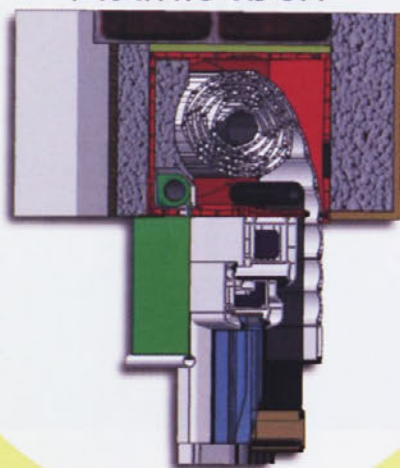
ROLETARSTVO

MEDLE

IZ LASTNEGA
PROIZVODNEGA
PROGRAMA NUDIMO:

- *ROLETE
- *ŽALUZIJE
- *SCREENI
- *ROLOJI
- *KOMARNIKI
- *TENDE
- *VERTIKALNE ZAVESE
- *ELEKTROPOGONI

MULTI-ROLLBOX®

NOVO!

MULTIFUNKCIJSKA NAPREDNA
ROLETNA OMARICA

MULTI-ROLLBOX®

- ATRAKTIVNO ZAOKLJEN DIZAJN
- ODLIČNA IZOLATIVNOST
- MOČNEJŠA KONSTRUKCIJA

DODATNE OPCIJE:

- ZAŠČITA PRED INSEKTI
- NEVIDNA (PODOMETNA) VGRADNJA
- VGRADNJA NOTRANJEGA ROLOJA
- VGRADNJA ZUNANJEGA SCREENA
- ELEKTROPOGONI
- PROTIVLOMNA ZAŠČITA

Novo mesto, Podbevškova 31, tel.: 07/ 393 0 930 • Ljubljana, Tržaška 132, tel.: 01/ 244 3 860 • Jesenice, Titova 69, tel.: 04/ 58 35 919

E-mail: info@medle.si, internet: www.medle.si

WWW.PARK-ON.NET

SPREHODI SE.

Razvojni izobraževalni
center Novo mesto

Razvojni izobraževalni center Novo mesto

oddaja v dolgoročni najem poslovne prostore v objektu Kulturnega centra Janeza Trdine, na Novem trgu 5 v Novem mestu. Prostori, ki merijo 458 m², so v medetazi objekta, vsa potrebna infrastruktura za poslovno dejavnost je v prostorih zagotovljena. Ogled prostorov po dogovoru.

Ponudbe zbiramo do torka, 6. marca 2007, na naslovu **Razvojni izobraževalni center Novo mesto, Novi trg 5, 8000 Novo mesto**, s pripisom **»Ponudba za najem prostorov«**. Za dodatne informacije smo dosegljivi na naslovu **info@ric-nm.si** in telefonski št. **07/393 45 51**.

456/024

YURENA

Glavni trg 11, Novo mesto

šola tujih jezikov

ANG. NEM. ITA. ŠPA. FRA. RUS. POR. SLO.

za tujce

- priprava na državne in mednarodne izpite

- predavatelji iz tujine

TEČAJI DOMA
IN V TUJINI

07 33 72 100
www.yurena.si

07 33 72 102
e-mail: yurena@siol.net

Kupite šopek rožic,
poljub pomladi,
ponesite jih nekemu
ki ga imate radi.

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO d.d.
Gubčeva 15, 8000 Novo mesto
Telefon: h.c. 07/33 21 065

Založba GOGA piše nove zgodbe!

Karla Suarez
Tisine

Te dni so pri Založbi GOGA izšle nove knjige:
Karla Suarez: Tisine
Andre Pieyre de Mandiargues: Motonistka
Vladimir Braco Mušić: Otroštvo v znamenju vojne

Čas je, da znova preberemo Marxa

Uroš Lubej

Občinski svet mestne občine je peščici zainteresiranih novinarjev konec februarja priredil še eno farsično, skorajda že tragično sejo. Sešli so se zaradi tega, da so izvolili lastna "delovna telesa", in to štiri mesece po volitvah v občinski svet oktobra lani. Štiri mesece po izvolitvi je občinski svet končno vzpostavil pogoje za začetek dela. Štiri mesece je minilo, občinski svet pa razen kadrovskih preprirov ni izrekel še nič vsebinskega.

Nenavadna lahkotnost vladanja nove občinske oblasti, bi lahko rekli vsaj na prvi pogled. Po volitvah je novi župan napovedal, da bo seja občinskega sveta sklicana v štirinajstih dneh po volitvah, zato da bodo čimprej začeli uresničevati predvolilni programa. No, Boštjan Kovačič, ki bi kot nekdanji župan moral sejo sklicati, "ni bil poslušen" in si je vzel še tri tedne oblasti. Župan Muhič je napovedal, da bodo pohiteli januarja in takrat sklicali kar dve seji in s tem nadomestili zamujeno. Druga januarska seja se je potem zgodila šele konec februarja.

Po večini slovenskih občin, še posebej pa v mestnih, se ukvarjajo z razvojnimi projekti, medtem ko naša nova oblast še vedno bolj ali manj "preučuje probleme."

Na oblasti ni neka nova koalicija, ki bi ji z razumevanjem podelili čas, da naredi resno analizo stanja. Večina koalicijskih strank (razen SDS in delno tudi ZsD) je že v dveh predhodnih mandatih bila na čelu te občine, tako da bi od nje lahko pričakovali, da bo prehodno obdobje skrajšala na minimum.

In že se kažejo tudi prva nezadovoljstva znotraj koalicije. DeSUS ni videti povsem zadovoljen, saj pričakuje, da bo župan "obveščal javnost o tem, kako se uresničuje predvolilni program". Vendarle koalicija kot celota trdno stoji skupaj in za nekoliko počasni začetek krivi objektivne razloge: zaradi spremembe zakonodaje se je novomeška občina res znašla v krču, saj ne more sprejeti proračuna, dokler se ne sprejme delitvena bilanca z občinama, ki sta se od novomeške odcepili.

Poleg tega so nas že začeli preganjati duhovi Velikega Maga. Nekdanji župan je po besedah predstavnikov nove oblasti občino pustil v zelo slabem stanju: ob odhodu ni pripravil pregleda stanja in obveznosti proračuna in tudi ne izhodišč proračuna za leto 2007.

Še tretji razlog, da smo bolj počasi začeli, pa je v tem, da se župan sestaja z zainteresirano javnostjo in skuša ugotoviti, kjer so dejanski problemi in kako se jih lahko reši.

Zelo je prav, da je nova oblast odprta do javnosti in da si vzame čas za vsakogar, ki potrka na njena vrata, da bi mu predstavil problem. A kaj je ostalo od tistega "dobrega gospodarja", ki smo ga tako prepričljivo izvolili novembra in ki je dajal vtis, da vendarle že ve, kaj je treba storiti? Nemara je že čas, da naš dobri gospodar začne uporabljati parafrazo znamenite Marxove 11. teze o Feuerbachu: "Do sedaj smo občino interpretirali, čas je, da jo spremenimo!"

regionalni mesečnik
številka 6, letnik 10, 3. marec 2007

ISSN 1408-7189
Kontakti:
Park
Glavni trg 6
8000 Novo mesto

tel: 07 393 08 12 / m-tel: 031 626 326
e-mail: park@park-on.net
spletna stran: www.park-on.net
gospodar spletne strani: Marko Dvornik

Naročila, distribucija: 07 393 08 12

Trženje:
07/ 393 08 12
07/ 393 08 00
park@park-on.net

odgovorni urednik: Uroš Lubej

uredništvo: Rasto Božič, Marjan Dovič, Nejc Gazvoda, Sandra Hrovat, Iztok Kovačič, Aleksej Metelko, Borut Peterlin, Boštjan Pucelj, Mitja Sadek, Gregor Sečen, Mitja Simič, Damir Skenderović, Barica Smole, Damijan Šinigoj, Jure Švent, Marko Vide

urednik rubrike Fotopub: Boštjan Pucelj
naslovnica: Kreator*, foto Boštjan Pucelj
lektorica: Nina Štampohar
tajnik uredništva: Boštjan Volk

prelom: Hg
filmi: Grafika Novo mesto d.o.o.
tisk: Tiskarstvo Opara, Mali Slatnik
naklada: 1000 izvodov
ustanovitelj: Društvo novomeških študentov
izdajatelj: Založba Goga, Novo mesto
direktor: Gregor Macedoni

SPREHODI SE.

Naročnina se plačuje za obdobje od naročila do konca tekočega letnika (julij 2007). Prekinitve naročila je možna s pisnim preklicem in sicer 10 dni pred koncem naročniškega obdobja (1. julij 2007). Naročniki imajo 10% popust, študentje in dijaki 20%. Naročnina za tujino znaša 35 EUR, z letalsko dostavo 40 EUR.

Temna stran

Damir Skenderović, foto Boštjan Pucelj

Slovenijo bolj kot kdaj koli prej v njeni kratki zgodovini samostojne državnosti na vseh ravneh prevevajo negativna čustva in dejanja.

»Moč Jedijev izvira iz Sile, toda pazi se temne strani Sile. Jeza, strah, agresivnost. Temna stran Sile so te. Z lahkoto se lahko pojavijo v boju. Ko enkrat stopiš na pot temne strani, boš za vedno njen. Obvladala te bo.« Tako je učil mojster Joda – šestinšestdeset centimetrov visoki in devetsto let star Jedi, v tistem času edini fizično preživel svoje vrste, medtem ko je po vesolju haral Galaktični Imperij in ko je usoda Stare Republike visela na ramenih peščice preživelih upornikov – svojega mladega učenca Luka Skywalkerja. Sledilo je logično vprašanje učenca, ali je temna stran močnejša od Sile. Stari mojster mu je v svojem polomljenem jeziku (Galactic basic, primer: Joda Luku, ki se je malo hecal na račun njegovega »gremlinskega« izgleda: »When 900 years you reach, look as good you will not.«) odgovoril, da ni, je pa pot temne strani lažja, hitrejša in zapeljivejša. Pot Sile, edina pot Jedija, je težja, ker je to stanje miru in znanja. Moč, ki jo črpa Jedi iz Sile, pa se lahko uporablja samo v obrambo. Ni nepomembno, da Joda v Sanskrtu pomeni bojevnik, v hebrejščini pa vedenje in, res je, govorimo o filmu.

Toda kot vemo, danes živimo v svetu, ki ga je težko definirati. Različni svetovi se med seboj prepletajo, realni, virtualni, politični, gospodarski, socialni, irealni ... Vsi ti in še mnogi drugi sestavljajo shizofreno mrežo, imenovano naš svet. Verjetno isti ta svet, za katerega je Leibniz rekel, da je najboljši izmed vseh možnih svetov. Res pa je, da za časa Leibniza še niso poznali filma, televizije, medmrežja in Združenih držav Amerike. Kakor je tudi res, da si še danes nismo odgovorili na vprašanje Zhuanga Zija: ali je bil Zhuang Zi tisti, ki je sanjal metulja, ali pa je bil metulj tisti, ki je sanjal Zhuanga Zija. Pa čeprav je od te prve kontemplacije človeškega duha na to temo minilo dolgih dva tisoč tristo petdeset let.

Ko smo se Slovenci na parlamentarnih volitvah pred dobrima dvema letoma odločali o prihodnosti Slovenije, smo verjetno imeli v mislih boljši in lepši svet. Verjetno smo imeli v

mislih lepšo in svetlejšo prihodnost. Slovenijo kot svet miru, znanja in blagostanja. Takrat je bilo namreč jasno, da nas je vladajoča elita, ki nas je uspešno vodila praktično od osamosvojitve naprej, zapustila. Da je degenerirala, da se je sesula sama vase in za sebe, da jo je obvladala temna stran Sile – če se izrazimo filmsko, še bolje, holivudsko.

Toda dve leti potem tudi nič ne kaže, da nas vodijo ljudje, ki prisegajo na Silo, na pot znanja in miru. Bolj kaže na to, da nas vodi temna stran, da nas vodita Imperator, njegov zvesti oproda Darth Vader in njuni imperialni vojaki.

Slovenijo bolj kot kdaj koli prej v njeni kratki zgodovini samostojne državnosti na vseh ravneh prevevajo negativna čustva in dejanja, ki se širijo hitreje kot virus H1 N1 tako imenovane španske gripe, ki je med letoma 1918 in 1920 pobila od 50 do 100 milijonov prebivalstva. Čustva, kot so strah, jeza, agresivnost. Ne, Slovenija ni na poti miru, strpnosti in sožitja. Slovenija je na poti nestrpnosti, ksenofobije in vsesplošne agresije, ki se širi od vrha navzdol in istočasno od dna navzgor in ki žre vse pred seboj. Kar ji je zelo jasno povedala tudi EU v poročilu komisije za boj proti rasizmu in nestrpnosti pri Svetu Evrope. Na kar je zelo jasno opozarjal tudi prejšnji slovenski varuh človekovih pravic Matjaž Hanžek. Na kar zelo jasno opozarjajo tudi čedalje redkejši neodvisni novinarji, nekateri vodilni slovenski intelektualci, nekateri staroste slovenske osamosvojitve in očetje naroda, kot je France Bučar. Na kar zelo jasno opozarja tudi drugič rojeni Janez Drnovšek. Kar lahko opazite tudi sami, če se boste po nasvetu zgoraj omenjenega mojstra Jode za trenutek ustavili v svojem vsakdanjem blaznem tempu, povezanim z zgoraj omenjenim doumevanjem sveta, očistili glavo in padli v stanje pasivnosti in miru.

Lahko si pa tudi samo pogledate debate na forumu Studia D. Če je Sila z vami, boste vedeli ...

Kolumnisti vseh dežel, združite se!

Mitja Sadek, foto Boštjan Pucelj

V deželi, kjer imamo vajenci pred seboj tako svetle zglede in takšne mojstre pisanja, se za prihodnje rodove piscev res ni treba bati.

Že od nekaj sem si želel pisati kolumne. Tako rekoč odkar vem zase, sem delal v tej smeri. Ko si še danes v trenutkih večerne tišine večkrat izprašujem vest, pogosto ugotavljam, da mi je ravno silna želja, da bi postal kolumnist, vseskozi dajala spodbudo pri preskakovanju življenjskih ovir in mi obenem nudila tolažbo ob trdih padcih. Pisanje kolumen me v vseh pogledih izpolnjuje, osrečuje, in če malce parafraziram onega francoskega modreca, *columnas scribo, ergo sum* – pišem kolumne, torej sem. Pri pisanju kolumen sem imel le eno težavo. Dolgo, celo predolgo nisem našel pravega vzornika.

Ko sem začel pisati kolumne, sem spoznal, da je treba tudi za poklic kolumnista obvladati določene veščine. Pravi pisci kolumen so namreč vedno paradni konji v svojih časopisih, zato slab pisec ne bi mogel biti kolumnist. To bi bil velik nesmisel in bi gotovo vodilo v klavrn zaton časopisa. Vrh tega se nikakor ne strinjam s tistimi, k menijo, da kolumnisti pišejo predvsem zaradi družbenega ugleda ali celo mastnih honorarjev. Le notranje zadovoljstvo, ki se razvije ob pisanju kolumen, je cilj pravega kolumnista. Zanj je vse tisto, kar napiše, nekakšna *consolatio sui*, tolažba samega sebe. Samo njegov lastni prispevek mu pogasi duhovno žejo. In takšnega sem končno našel tudi sam.

Ker ponavadi velja pravilo, da imajo časopisi z največjo naklado tudi najboljše kolumniste, sem se malce ozrl naokrog in kmalu uzrl brezplačni tednik Žurnal, ki se ponaša z občudovanja vrednimi 253 000 (sic!) izvodi. En izvod na osem Slovencev. Kako fantastično! Tam sem jo tudi našel. Vzorno kolumno. Tisto, ki je ustvarja tandem dvojčic Jambrek. Slišal sem, da mu nekateri zlobni jeziki pravijo dvojec brez kmarja. Vendar že kratek izsek iz njune kolumne s naslovom *Kdo prvi teži?* govori prav o nasprotnem. »Včasih se ljudje sploh ne zavedajo, da s svojimi dejanji težijo. Vendar, ali res težijo ali so samo to, kar so?« Površnega bralca bi ta zavestno preprosti slog utegnil nekoliko zavesti in mu pozornost

preusmeriti z bistva sporočila. Gornje retorično vprašanje namreč uvaja drzno psihološko tezo, da takrat, kadar smo to, kar smo, dejansko ne težimo. Iz tega sledi sklep, da težimo samo takrat, kadar nismo to, kar smo, ali rečeno drugače, kadar se pretvarjamo. To, da je teženje vedno zaigrano, pa je gotovo pomemben *novum* na področju značajske psihologije. Čeprav kolumnistki tega na veliko žalost ne razvija do konca, bralca v nadaljevanju vseeno ne peljeta žejnega čez vodo, ko podata izvirno definicijo teženja: »Teženje namreč ni zgolj besedno nerganje, ampak tudi določeno dejanje, obnašanje.« Povprečen bralec bi lahko tu takoj pomislil na lapsus ali celo dva, zanašajoč se na zdravo pamet, da ponavadi nergamo z besedami, ne pa z rokami ali nogami, in da je nerganje navsezadnje tudi nekakšno dejanje, vsekakor pa obnašanje. Toda isti bralec razmišlja preveč preprosto, da bi zapopadel jedro njune opredelitve nerganja: besedno nerganje ni obnašanje, nebesedno pa je. Kadar nergaš z besedami, se ne obnašaš, kadar nergaš brez besed, pa se obnašaš. *Kdo v resnici začne najprej težiti? Tisti, ki sprovede določeno dejanje, ali tisti, ki ga to dejanje zmoti, se posledično razjezi in želi dotično osebo spremeniti? Najbrž noben. Ali pa vsak malo – že s svojo različnostjo.* Kaj je bilo prej, kura ali jajce? Najbrž ne eno ne drugo. Ali pa vsakega malo.

Bog daj, da bi nas takšni kolumnisti še dolgo razveseljevali. Takšni, ki dokazujejo, da so njihovi bralci zaspani, nekritični in da pogoltnejo ves novinarski *junk food*, ki jim ga servirajo v zastojnih medijih. V deželi, kjer imamo vajenci pred seboj tako svetle zglede in takšne mojstre pisanja, se za prihodnje rodove piscev res ni treba bati. Kakor se ni bati, da bom še dolgo pisal kolumne. Če pa jih začuda bom in bodo čez nekaj let moje otroke v šoli vprašali, kaj dela ata, si želim samo naslednjega, otroško iskrenega odgovora: »Ati dela v parku, kjer drevju reže suhe veje, trebi nadležni plevel in čisti ostalo nesnago.«

Primož Žižek, spletni podjetnik

Damir Skenderović, foto Hg

Bralci in pisci foruma bodo imeli možnost še bolj aktivnega sodelovanja, razpravljanja in soustvarjanja vsebin.

Minilo bo leto od ustanovitve foruma novomesto.org. Lahko osvetliš dogajanja, ki so botrovala nastanku foruma?

Forum je nastal kot posledica ukinitve uradnega občinskega foruma. Očitno je bilo, da je občina s tem želela ustaviti spontano povezovanje in diskutiranje ljudi okoli različnih tem. Ubrala je najlažjo pot in forum ukinita. To se nam je zdela škoda za mesto. Naslednji dan, 10. aprila, so se začele odvijati stvari v drugo smer.

Kako ste prišli do ideje in kdo so bili pobudniki?

Ideja o forumu je bila najprej živa na novomesto.si, kjer so potekale živahne razprave. Ko smo opazili, da je bil forum umaknjen, so zazvonili telefoni in rodil se je novomesto.org. Tomaž Levičar, Veno Vranc, Slavko Gegič in drugi, ki jih iz korektnosti do njih ne bi omenjal. Tri leta in pol smo si prizadevali za razvoj informacijske družbe, vodili razprave, sodelovali z ljudmi, pisali strategije, akcijske načrte, občina pa pritisne tam, kjer je cel sistem najbolj občutljiv. Na zaupanje ljudi. Uresničitev ideje je bila lahko hipna, ker so bile ideje, povezane z razvojem informacijske družbe, sestavni del naših vsakodnevnih pogovorov. In ker smo vedeli, kaj hočemo. Potem pa se je že začela nakazovati jesenska politična zgodba. Forum jo je med volilno kampanjo kar precej skupil. Vendar v celoti gledano menim, da smo ravnali prav.

Med in po volilni kampanji so vam očitali, da je bil forum v bistvu sredstvo kampanje LDS. Kako odgovarjaš na te očitke?

Dopuščam možnost, da so bili nekateri pisci bolj za LDS. Čisto zavestno sem se odločil, da pustim debatam proste poti. Naj duh uide iz steklenice. In je. Kar sem slutil, se je zgodilo. Padalo je z vseh strani. Žaljeve zapise sem umikal, kar je lepo dokumentirano. A prav med volilno kampanjo se je pokazalo, kako netolerantna skupnost smo. Toda, po drugi strani, če iščemo dobro v slabem, lahko ugotovim, da je naboj okoli foruma prispeval k njegovi priljubljenosti. V tistem času sem bil ekstremno zaposlen in nisem uspel vsega zapisanega "poloviti" sproti. Tako sem, na primer, spregledal neki zapis o sedanjem županu, za kar pa sem se mu na predvečer volitev opravičil. Opravičilo je sprejel. Morda je bil problem v tem, da sem vodil kampanjo Janeza Pezlja in bil hkrati urednik foruma. A mislim, da to ni vplivalo na uredništvo. Število piscev je na vrhuncu kampanje dosegalo tudi prek 200. To je lep diskusijski dosežek.

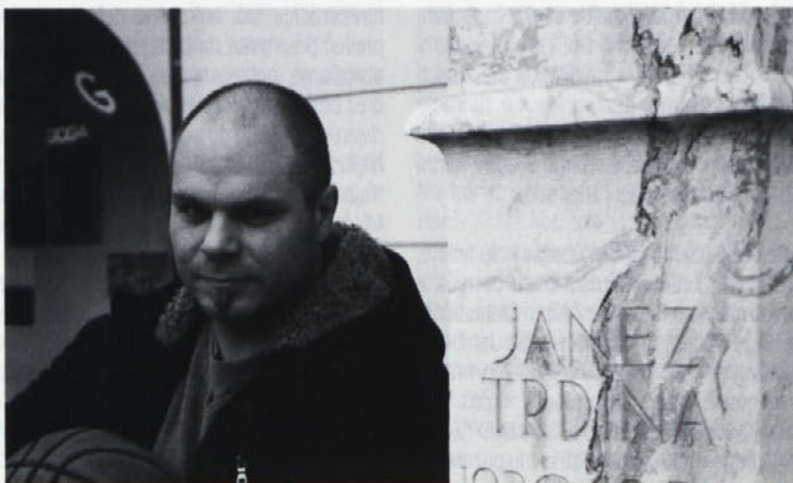
Uredništvo na forumih je po moje velik problem. Postaviti meje, kdaj postane vsebina žaljiva, nestrpna, oziroma kje so meje dobrega okusa. Skratka, postaviti merila, kaj je še sprejemljivo in kaj ni. Po drugi strani pa gre tu za cenzuro. Kako se lotevaš te problematike?

Imam nekaj preprostih pravil: 1. in 2. pra-

vilo sta, naj se tema veže na Novo mesto in naj bo zanimiva za publiko, potem pa: 3. vsebina naj bo polemična, 4. kakovost pisanja naj bo na čim višji ravni, 5. tok debate naj dopušča oblikovanje mnenj in 6. naj omogoča soočenja različnih pogledov, 7. vzpostavlja naj se napetost, 8. razvija naj se toleranca, 9. če je potrebna, naj bo cenzura, o tem se odločam po vesti, in zadnje, 10. pravilo, da vse odločitve dokumentiram. Tako nekako izgleda moj notranji kompas. Seveda poznam zakonodajo, a si z njo kaj dosti ne morem pomagati. Treba je razumeti, da sem v zadnjih enajstih mesecih prebral prek 5150 zapisov. Novomesto.org sploh ni tako majhna skupnost. Na primer, včeraj, 22. februarja, je forum obiskalo 380 ljudi. Skupaj že prek 4000. Najbolj pomembno je, da novomesto.org postaja portal naše skupnosti. Sodelovanje bo tudi ključna beseda prenovljenega foruma, ki ga bomo predstavili v kratkem. Po možnosti okoli prve obletnice. Prihodnost je po mojem v kreativnem povezovanju omrežij in ljudi. Naloga urednika na forumu mora biti tudi ustvarjanje podporne okolja, da se sodelovanje lahko razvije. Mislim, da je javni diskurz v naši občini z osebami, kot so Brane, ŠkarpoMan, Gromozanski, Kerlc, farcry, Andrej Novak, Iskrena, Miki, Ana, Peter F., Andreja, Razočarana in drugi, veliko pridobil. Veseli me tudi, da se vse več javnih osebnosti oglasi ob kakšnih temah. Najbolj aktivni so Tomaž Levičar, Luka Blažič, Franci Kek, Slavko Gegič, Uroš Lubej, tudi Borut Novak, Borut Rončević, Danijel Brezovar in drugi so že kar zvezdniki foruma. Najbolj uporabljena imena so Alojz Muhič, Janez Pezlj, Tomaž Levičar. Zanj je eden od piscev zapisal kar seznam levičarizmov. Skratka, trenutno je aktivnih članov foruma okoli 100. Samocenzura se ustvarja, vendar ti procesi zahtevajo čas. Najbolj pomembna lastnost urednika? Potrpežljivost in iskanje odgovorov na vprašanja.

Prej si za prvo obletnico napovedal preno. Kaj to dejansko pomeni za forum?

Če bi hotel naštet, kaj vse je Primož v svojem življenju že počel in kaj vse še počne, bi to zavzelo preveč prostora. Del odgovora je v zgornjem naslovu, del pa še v spodnjem, pričujočem intervjuju. Kogar zanima še več, gre lahko na njegov blog. Mimogrede, Primož je verjetno prvi Novomeščan, ki je z obema nogama stopil na ozemlje Blogosfere, kar ni kar tako. Če bi ga moral označiti na kratko ali celo z eno besedo, mi na misel pride samo eno: hiperaktiven. Zato niti ne čudi, da je virtualni splet njegovo naravno okolje. Da ga razume in da splet razume njega. Verjetno edino okolje, ki se razvija dovolj hitro, ki je dovolj hitro in katerega meje so dovolj velike. V realnem življenju je predvsem Novomeščan. Z dušo in s telesom. Za nekatere kontroverzen, za druge nepogrešljiv kreativni sopotnik na tej nori reki, ki ji rečemo življenje.

Prenova je vedno občutljiva stvar, a že dlje časa spremljamo trende na forumu in proučili smo smeri, v katere bi se lahko forum razvijal v prihodnje. Bralci in pisci foruma bodo imeli možnost še bolj aktivnega sodelovanja, razpravljanja in soustvarjanja vsebin. Igramo se tudi z razvojem sistema ugleda, ki je zelo pomemben za odpravljanje šumov v obliki vulgarizmov, primitivizmov, žalitev in podobnega. Sicer gremo v smeri portala skupnosti, ki bo temeljil na razpravah, sodelovanju, dialogu, zabavi. Več bo tudi uporabe fotografij in drugih gradiv, morda celo videa. Upam, da bodo ljudje razvoj sprejeli dobro. Pravzaprav ne dvomim, ker so glavne težnje bralcev in piscev kar jasne. Pred očmi imamo tudi druge ustvarjalce na internetu in pobude za sodelovanje. Všeč mi je, da so v našem prostoru ljudje, ki si prizadevajo zadeve spremeniti. Tudi moja pobuda, da ustanovimo Dolenjsko internetno zbornico, je bila lepo sprejeta. V marcu bi se morali prvič srečati in določiti smernice. Skratka, novomesto.org bo še naprej zaveznik progresivnih spletnih medijev na Dolenjskem. Novost bo tudi to, da bo forum temeljil na odprtokodnih rešitvah, dobro poznanih v blogosferi. Pri razvoju tesno sodelujemo s T-medio.

Kakšen pomen ima po tvoje forum za Novo mesto?

Vse, kar prispeva k razvoju, sodelovanju, odpiranju vrat dialogu, spoznavanju, kako različno gledamo na svet, je po mojem mnenju koristno za Novo mesto. Forum so ljudje. Največja vrednost je torej v tem, da se nekomu v tem mestu splah da razpravljati o zadevah, ki se tičejo življenja v njem. Posledično smo tisti, ki debate spremljamo, bolj informirani, bolje razumemo dogajanje v mestu in lažje sprejemamo drugačne poglede od svojih. Novomesto.org jemljem tudi kot eksperiment na področju razvoja lokalnih skupnosti. S to zadevno bom zadovoljen, ko bodo uradniki odgovarjali na vprašanja svojih podanikov. Pa takrat, ko bomo bolj strpni do ljudi, še bolj pa do njihovih idej. Naj navedem primer; v zaslepljenosti strasti

so mi na različnih novomeških spletnih mestih različni vročekrvneži z njihovega menija prevzgojnih ukrepov priporočili tudi tako neprijetne reči, kot je, na primer, sekanje prstov. Meni se to zdi zabavno, saj ni tako dramatično, kot želijo nekateri prikazati. Novo mesto je le eno od nekaj sto tisoč podobnih krajev v Evropi. Razlika je le v tem, da je Novo mesto naš dom. Forum je prispevek tudi v tej smeri. Na primer, danes jutraj sem ugotovil, da smo imeli v treh dneh obiske tudi iz tako zanimivih lokacij, kot so Ljubljana, Moskva, Pariz in še od kod. To so dobra znamenja, saj kažejo na to, da se ljudje tudi s pomočjo foruma novomesto.org povezujemo med seboj. Sicer pa je najbolje, da o pomenu foruma novomesto.org govorijo drugi.

Prej si omenil, da si bil vodja volilne kampanje Janeza Pezlja. Kako danes gledaš na volitve v Novem mestu in kako komentiraš trenutna dogajanja oz. nedogajanja na občini?

Pokazalo se je, da Novo mesto potrebuje resen razmislek, kako naprej. Mislim, da je vsakomur jasno, da so temeljne politične teme za naslednjih nekaj mandатов izrazito razvojne: promet, gospodarstvo in podjetništvo, družbene dejavnosti in kakovost življenja. Sicer pa so bile odločilne stvari takrat Muhičeva karizma, povezave in poznavanje problematik. V tem je bil car. Tako pač je. Na svojo stran je dobil številne ljudi, ki so mu pomagali na prestol. Kar samo po sebi ni niti slabo niti dobro. Pozitivno je to, da si je Muhič ta položaj zelo želel. Kako pa ti ljudje kot pobudniki nove stranke delujejo zunaj okvirov prejšnje stranke, bomo še videli. V našem socialnem omrežju imamo resne pomisleke glede nekaterih stališč in sprememb, ki jih napovedujejo. Počasnost prvih korakov nove koalicije lahko pomeni več stvari. Jaz nisem nestrpen do tega. Naj imajo čas za premislek, vsak normalen vo-

dja bi ga zahteval. Skrbi pa me, da gre za diletantstvo brez primere. Kaj se v resnici dogaja, bomo vedeli v drugem kvartalu. Prav zares pa po prvem zaključnem računu. Volilci, ki so nam namenili zaupanje in s tem zadali odgovornost, da v imenu javnosti nadziramo delo pozicije, lahko mirno spijo. Prve poteze in koraki članov svetniške skupine kažejo, da vemo, kaj od nas javnost pričakuje. Volitve so modno tekmovalstvo za politične naslove in vpliv. Delo se začne dan pozneje. Če bo Muhič upošteval privzeti slogan Zmaga je šele začetek, s katerim se je promoviral, in če bo vlekel prave poteze, potem ima vse možnosti, da bo uspešen. Če bo odstranil ljudi, ki iz ozadja najedajo substanco javnega interesa zgolj zaradi lastnih partikularnih hedonizmov, bo to korak v pozitivno smer. Če bo resno demokratiziral procese odločanja, potem bo resno tudi njegovo delo. Če bo zaspano kolesje stagnacije premaknil v višjo prestavo akcije, bo njegovo delo dobro. Če bo dvignil prst navzgor, ko bo šlo za mladino, kulturo, informacijsko družbo, ustvarjalno podjetništvo, družbeno solidarnost, potem bo v mojih očeh kot politik pozitivna figura. Trenutno uživa podporo. S tem lahko premika gore.

Kako pa ocenjuješ vašo kampanjo?

Kaj bi lahko naredili bolje v naši kampanji? Marsikaj. Marsikaj pa tudi slabše. Tako da sem zadovoljen z epizodo. Bili smo daleč najmlajša politična ekipa. Sodelovanje so ponudili res ugledni in uspešni ljudje. To so zdravi temelji. Zaupanje med nami se po volitvah ni skrhalo. Te volitve niso bile toliko spopad med koncepti kot spopad med ljudmi, kar je tragedija. V odsotnosti resne politične razprave, ki je v danem medijskem prostoru ni bilo mogoče vzpostaviti brez dobrih osebnih povezav in lobijev, je v ospredje stopilo grajenje bolj interesnih, lahko bi rekel kratkoročnih, zavezništov. Lo-

kalcem so iz Ljubljane lomili roke, da so "laže" sprejemali odločitve. Stranke so gladko teptale svoje obljube. Skratka, novomeška politika je nateg. Dobro zame pri vsej stvari je, da sem to videl od blizu. V tem smislu smo bili še prezeleni. V vseh drugih smislih pa nimam dileme o tem, v katerih centrih se skrivajo potenciali novomeške politike za prihodnost.

Do teh volitev smo bili v Novem mestu priča nekakšnemu "ideološkemu" boju med "črnimi in rdečimi". Med volitvami in tudi sedaj pa sta se oblikovala "nova politična bloka". In sicer "podeželje - mesto". To je med drugim lepo vidno na forumu. Te delitve se mi zdijo skrajno neproduktivne, saj celo zadevo oddaljujejo od bistva dejanskih problemov in rešitev v občini. Del krivde za takšno prepozicioniranje političnega polja, predvsem v smislu identificiranja volivcev, pa gre verjetno pripisati tudi vaši kampanji?

Najprej, v Novem mestu obstaja nekaj političnih mitov. Eden od njih je, da je novomeško podeželje zaradi mesta prikrajšano. To preprosto ni res. Novomeško podeželje ni bilo nikoli pozabljeno od mesta. Nasprotno. Mesto je pozabilo samo nase. Če je z minulimi volitvami optika levo-desno stvar preteklosti, je to lep dosežek politične kulture. Mesto in podeželje se bosta že našla nekje na pol poti. Čeprav se zdi, da se tudi v naših krajih klati čuden duh, Kučan to opiše z "na polje libertarnega sveta pada senca populizma, vulgarnosti". To vprašanje zadeva vse pole političnega spektra in ga ločujem od diskurza mesto - podeželje. Ker so desne stranke na teh volitvah na celi črti pogorele in je prišlo do spopada med donedavnimi zavezniki in prijatelji, se je izoblikoval za te volitve uporaben in umetno ustvarjen kvazi spopad med mestom in podeželjem. V resnici pa je šlo za navaden populizem, ki so nam ga vsiljevali. Mi smo

Novomeško podeželje ni bilo nikoli pozabljeno od mesta. Nasprotno. Mesto je pozabilo samo nase.

v drugem delu kampanje umetno ustvarjen diskurz mesto – podeželje še bolj zaostri, saj je grozilo, da bo populizem povsem prevladal. Na srečo se to ni zgodilo. Mislim, da smo diskurz dobro zasidrali okoli glavnih razvojnih vprašanj na področju gospodarstva, izobraževanja, kulture, športa, okolja, prometa in kakovosti življenja v občini. Bolj kot drugi smo izpostavili potrebo po medgeneracijskem sodelovanju in skrbi za mlade družine in otroke. Zavedam se, da je bil naš tabor morda pretirano nezaupljiv. A treba je vedeti, da se je stranka čutila "izdana" od Kovačiča, ki brez LDS v Novem mestu nikoli ne bi uspel. Del stranke pa je bil že v osnovi proti imenovanju Kovačiča za kandidata. Notranje nezadovoljstvo je bilo močno prisotno tudi nad načinom, kako je Kovačič nagrajeval politične podpornike. Balon je v neki točki pač razneslo. In stvari so se zvrstile bliskovito. Sledili so izstopi tistih, ki so imeli v preteklosti od te stranke predvsem velike koristi. Na neki način nas je prejšnja garnitura pustila na cedilu. Pustili so nam kup problemov, slab ugled v javnosti, preteklost, preluknjano z aferškimi toni in podobno. Ni bilo enostavno. Prav gotovo smo v tem kontekstu zagrešili tudi kakšno napako. A stvari so se takrat dogajale zelo hitro.

Vsi skupaj lahko samo upamo, da Kovačič ne bo šel v zgodovino Novega mesta kot najuspešnejši župan. Zanimame, kako vidiš trenutno dogajanje v kulturi v novem mestu?

Novomeški kulturi gre v splošnem dobro. Ima pa tri velike izzive, s katerimi se mora spoprijeti predvsem s podporo okolja: razvoj infrastrukture, profesionalizacija dejavnosti in zagotavljanje množičnosti. Morda še nikoli v zgodovini ni bilo čutiti toliko ustvarjalne energije in ambicije. Pametna občina mora temu prislusniti. Za to je več razlogov, eden od njih je, da sta močna kultura in umetnost med drugimi ključna temelja za ustvarjalno in prodorno družbo. Spremljam tudi t. i. European Creative Index, po katerem se v vrh ustvarjalnih družb uvrščajo Švedska, Danska, Finska, Belgija, Nizozemska. Za vse modele velja, da temeljijo na kulturi, informacijskih tehnologijah in splošnem bogastvu družbe. Novomeška kultura in umetnost sta v tem trenutku zanesljivo na enem izmed svojih razvojnih vrhuncov. Z gledališčem smo dobili nov katalizator razvoja. Kot sem že večkrat povedal, gospodarstvo in kultura sta že dokazala, da sta sposobna evropskih in svetovnih dosežkov, politika se mora tega še naučiti. Zaradi zapletenih mehanizmov črpanja sredstev iz različnih virov je sodelovanje vseh, ki so za to poklicani, nujno. Priložnost je enkratna. Smo dovolj tolerantni za takšno mesto, se zavedamo pomena

novih tehnologij in ali smo sposobni privabiti in ceniti talentirane ljudi? Menim, da imajo tako ključna politična, gospodarska kot tudi kulturna vprašanja zelo jasen skupni imenovalec. Formula sliši na ime razvoj in sodelovanje.

Se strinjam. Dejansko je res čutiti neki pozitiven naboj. Toda kaj konkretno za kulturo in umetnost lahko prispevata novomeška politika, kaj gospodarstvo in kaj lahko še storijo umetniki in kulturniki sami?

Mesto se kreativnega potenciala ne sme ustrašiti. Kultura ima visoke razvojne apetite. Glede na trende v najbolj razvitih državah sveta, po katerih bi se Slovenci radi zgledovali, je to dobro, saj so za ustvarjalnost ključni trije dejavniki: talentirani ljudje, tehnologija in toleranca v družbi. Kreativnost kot podjetništvo in gospodarstvo potrebuje infrastrukturo. Povsem jasno je, da potrebujemo stimulativno podporno okolje. Kaj mislim s tem? Še tako velik talent brez ustrezne podpore ne more uspeti. Kultura, informacijska družba in znanje v Novem mestu potrebujejo prav to: podporo. Podporo v obliki prostorov in financ. Znanje v obliki ustrezne strategije za izboljšanje ključnih kompetenc, kot so vodenje, organizacija in marketing. Kulturni in umetniški subjekti pa se morajo bolj kot doslej povezovati v ustvarjalne mreže, ki jim vladajo lastna pravila in vrednote. Kakršno koli kupčkanje, ki ne bo temeljilo na nagrajevanju ustvarjalnosti in potencialov, bo stopicanje nazaj. Skrajni čas je, da visoko na prioritete liste postavimo ustvarjanje učinkovitega podpornega okolja. Novo mesto spi ali pa ne zmore enotnega glasu pri številnih ključnih projektih: univerza, ureditev gledališča APT, prenova Narodnega doma, novi prostori za mladinske dejavnosti, dodatni prostori za namene množične kulture, tehnološki park, podjetniški inkubator, stanovanja za mlade ... Danes so vse te stvari med seboj zelo povezane. Znanstveniki sodelujejo z umetniki, kulturniki z gospodarstveniki. Če nam bo v naslednjih nekaj mandatih uspel prehod v inovativno družbo, potem bo kultura tudi vir novih zaposlitev in, kar je najbolj presemetljivo, gospodarske dodane vrednosti. Skratka, "zdaj ali nikoli" je klic, ki ga slišim v nedrjih nove novomeške pomladi. Kreativnost ni last zaprtih skupin, kreativnost mora biti dostopna vsem. Kreativnost velja ceniti. Če ne bomo sledili tej napredni in progresivni ideji, bomo obstali v neki nič kaj prijetni lokalni zgodbi velikih egov, ki pa ne bo povzročila drugega, kot da bodo talentirani ljudje svoje upe povezovali z drugimi kraji in mesti. Na drugih straneh neba. Včasih se mi zdi, da kot družba sploh še nismo dojeli, kako blizu so za Slovence

leta 2007 Bratislava, Berlin ali Bilbao, če ostanem le pri črki B. O tem velja premisliti.

Ena od mnogih dejavnosti, s katerimi se ukvarjaš, je tudi bloganje. Si morda prvi Novomeščan, ki ima svoj blog. Kaj ti pomeni?

Res je. Blogam, ker v to verjamem. Trenutno še precej raziskujem. Delam na dveh projektih: Mobilni potepi (o mobilni družbi) in Internet Espresso (spletne zgodbe), ki sta zaenkrat združena na enem naslovu. Kot blog pa bo na voljo tudi prenovljeno spletno mesto našega raziskovalnega podjetja E-laborat.com. Hočem biti del prihodnosti, ki se izrisuje že danes. Ti novi načini izmenjave mnenj, komuniciranja in povezovanja so neka nova paradigma. Obstaja nova svetovna nacija, njeno ozemlje se imenuje Blogosfera. Kolikor vem, nisem edini Novomeščan na tem ozemlju. Fotograf Borut Peterlin je tudi zelo dober. Sicer pa, ali ni Jonas rojen v Novem mestu? Na Siolov blog občasno piše tudi Rudi Skobe, direktor taistega podjetja, ki je stoodstotni Novomeščan, bila sva sošolca na OŠ Center. Počaščen sem bil, ko me je pred dnevi znani slovenski bloger povabil med ustanovitelje slovenskega blogerskega združenja. Blogi so odgovor na cinizem časa, v katerem želimo. Nismo več pripravljeni pojesti vsega, kar nam servirata kapital in politika. Tudi medijska scena je prispevala k rasti popularnosti blogov. Le zakaj bi morali sveto verjeti v podobe, ki nam jih, dobro podprte s kapitalom ali politiko, vse prevečkrat poskušajo prodati? Kaj mi blog pomeni osebno? Način življenja, druženje, razmišljanje, pisanje, tudi učenje in sprostitve. Blog ima več vidikov, najpomembnejši so razmišljanje, sodelovanje, ustvarjanje.

Zase bi težko rekel, da dobro poznam ozemlje Blogosfere. Toda kolikor sem videl, gre za kreativno, neke vrste kreativni ventil avtorja. Po kreativnosti avtorja se blogi med seboj tudi razlikujejo, dobivajo svojo avtonomno

avtorsko formo in vsebino, vpeto v spletno mrežo. Ne vem, če je vprašanje umestno, toda kaj po tvoje naredi blog zanimiv, dober in v končni fazi obiskan?

To je pa kar zapleteno vprašanje. Strinjam se glede kreativnosti, a kreativnost potrebuje tudi dobre zgodbe, verodostojnost avtorja, prisotnost in vidnost v blogosferi. Jonas je, denimo, med slovenskimi blogerji superstar. Logično, on je superstar tudi sicer. Dan po odbitem nastopu pri Hribarju je bilo na njegov zapis že 175 komentarjev. Bolj popularni so tudi Had, Gušti pa Mojca Mavec, Dejana in mnogi drugi. Vsak med njimi ima svojo strategijo, svoj stil in svoje teme. Mislim, da so ključ do uspeha želja, da blogaš, pa tudi verodostojnost avtorja, zanimivost podajanja informacij, misli, idej in način, kako se za popularnost, tehnologije svetovnega spleta omogočajo tri načine popularizacije nekega signala; naravno uvrščanje visoko na lestvice iskalnikov, prenos od ust do ust (Word of Mouth) in marketing. Najbolj uspešni so seveda tisti, ki okrog sebe ustvarijo skupnosti s podobnimi interesi po naravni poti. Je pa pomembno, da se zna avtor bloga primerno samoomejiti, saj je na internetu koncentracija vsebin na nekem spletnem naslovu, z vidika vidnosti in prepoznavnosti, zelo pomembna. Bloganje je kot basket. Če uživaš v igri in ti je pomembno, da zmaga moštvo ter da pri tem uživa tudi publika, potem igraš bolj sproščeno, več podajaš, si bolj ustvarjal in veš, kdaj je čas, da izpostaviš sebe, in kdaj je čas, da izpostaviš nekoga drugega. Mislim, da gre za to. Kot ekipa smo lahko boljši. Kdor je timski igralec, ima veselje do bloganja in jemlje to poslanstvo odgovorno, potem je uspeh po mojem zagotovljen vsakomur. Pomembno vprašanje interneta je zaupanje, zato bo verodostojnost ob popularnosti vedno bolj pomembna.

URS, Kmetijska šola in Šolski center za sodelovanje

Univerzitetno in raziskovalno središče Novo mesto, Mestna občina Novo mesto, Kmetijska šola Grm in Šolski center Novo mesto so 26. februarja podpisali pismo o nameri, s katerim so se formalno zavezali k sodelovanju pri razvoju novih visokošolskih študijskih programov in pri raziskovalnem delu na tehniškem in naravoslovnem področju.

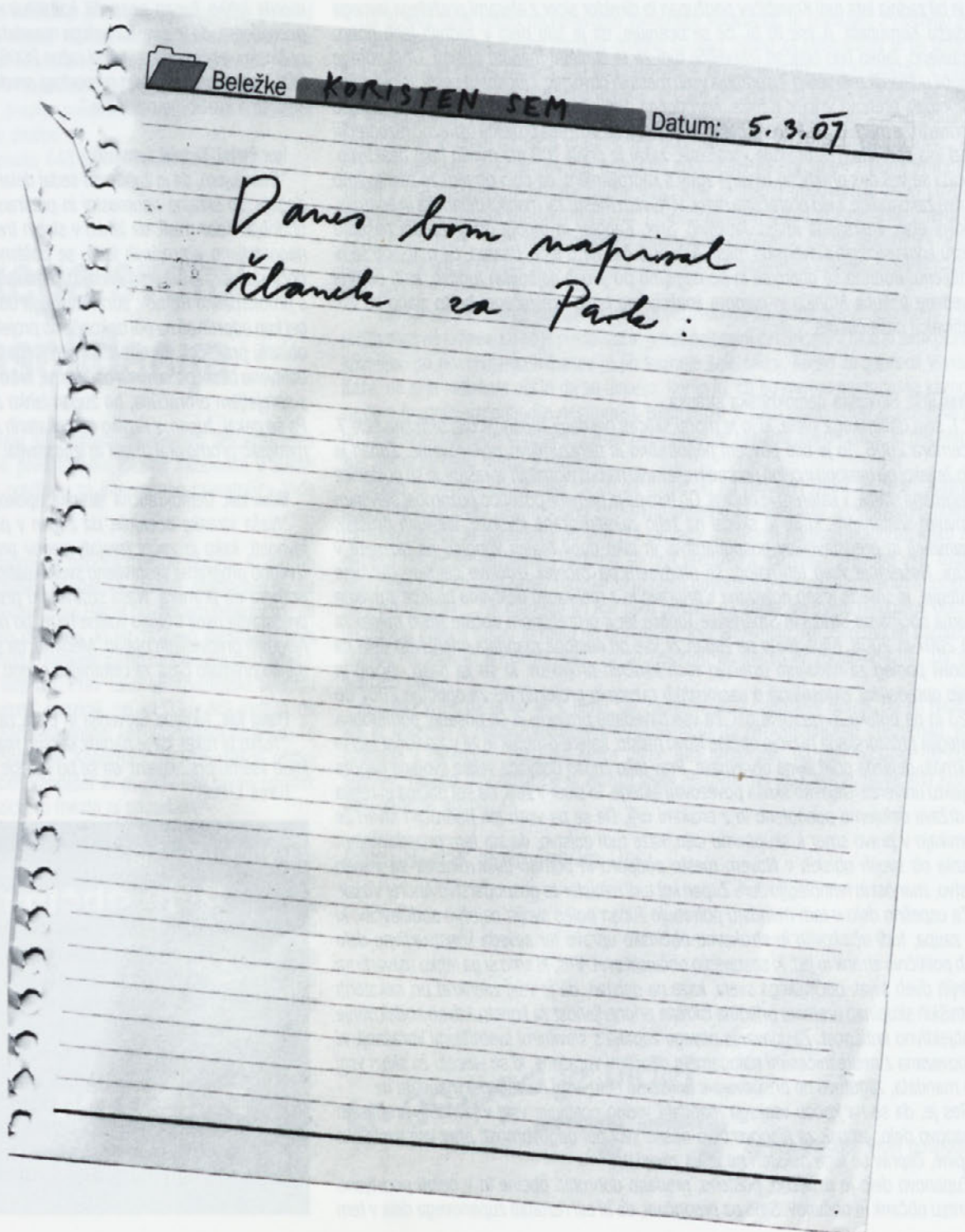
Dr. Borut Rončević, direktor Univerzitetno raziskovalnega središča pravi: »V pismu o nameri smo se podpisniki zavezali, da bomo sodelovali pri ustanovitvi treh fakultet s sedežem v Novem mestu. To bodo Tehniško poslovna fakulteta, Fakulteta za okoljske tehnologije in vede ter Fakulteta za upravljanje s podeželjem.« V treh mesecih naj bi bili elaborati pripravljeni in poslani na Svet za visoko šolstvo. Partnerji so se zavezali, da bo občina v vseh treh ustanovah soustanoviteljica, da bodo takoj, ko bodo za to izpolnjeni pogoji, začeli postopke za združitev treh fakultet v univerzo in da se bodo fakultete preselile v Drgančevje, takoj ko bo tam zgrajen univerzitetni center. (Uroš Lubej)

Upravne takse se plačujejo drugje

Iz kabineta župana so sporočili, da lahko občanke in občani upravne takse od 1. marca naprej poravnajo v prostorih Glavne pisarne MO Novo mesto (Novi trg 6, 1. nadstropje). (Uroš Lubej)

Vizjak na obisku v Novem mestu

Mestna občina Novo mesto je 26. februarja gostila ministra za gospodarstvo Andreja Vizjaka z delegacijo, ki se je na delovnem posvetu srečal s predstavniki mestne občine, Razvojnega centra Novo mesto, podjetja Acer Novo mesto d.o.o. in Univerzitetnega in raziskovalnega središča Novo mesto. Temi srečanja sta bili Strategija prostorskega razvoja MONM in regionalni razvojni projekti. (Uroš Lubej)

Stranke ocenjujejo župana

Od kritik o nedejavnosti do pojasnil o nemoči

Župan mestne občine Novo mesto je svoj mandat uradno nastopil 7. decembra lani, 25 dni po zmagi na volitvah, ko je njegovo zmago na prvi seji uradno razglasil občinski svet. Konec februarja oziroma na začetku marca (odvisno od tega, ali za prevzem oblasti štejejo volilno zmago ali uradno konstituiranje) tako mineva simboličnih 100 dni, v katerih naj bi nova oblast imela relativen mir pred mediji in oblastjo.

Seveda pa tudi prvih sto dni ni nekaj, kar ne bi smelo biti predmet kritičnega vrednotenja. Zaradi tega smo predstavnike političnih strank v naši občini povprašali, kako ocenjujejo delo župana v prvem obdobju. Na naš poziv so se odzvali Tomaž Levičar (LDS), Darinka Smrke (ZzD), Ivan Grill (SDS), Igor Perhaj (SD), Franci Kek (AS + LzD), Milan Lah (DeSUS) in predstavnik romske skupnosti Zoran Grm. Franci Koncilija, Alojz Turk in Adolf Zupan na naše e-pošto niso odgovorili, prav tako se s Parkom (pa tudi z občinskim svetom ne, saj je najmanj aktiven izmed vseh svetnikov) že več let ne pogovarja Matjaž Engel (SNS).

Tomaž Levičar, predsednik občinskega odbora Liberalne demokracije Slovenije:

"Župan Muhič ter ljudje in stranke okoli njega imajo na občini že zelo dolg staž, Muhič pa je bil zadnja leta tudi Kovačičev podžupan in direktor sicer z aferami prežetega javnega podjetja Komunala. A vse to bi, če se ocenjuje, da je bilo delo v zadnjih letih dobro opravljeno, lahko bilo odlično izhodišče tudi za ta štiriletni mandat oblasti. Občanom je obljubil udeležiti zelo veliko – izgradnja vseh mestnih obvoznic, Ljubenske ceste, telovadnice v Stopičah, prenova vrtcev, tržnice, Narodnega doma in grmskega gradu ter tudi čistilne naprave in še marsikaj. Tak obseg nalog ter dejstvo, da bo treba projekte ustrezno razporediti skozi vsa štiri leta, res oblikuje vprašanje, zakaj je prvih 100 dni minilo tako neaktivno. Občina se ves čas praktično ukvarja zgolj s kadrovanjem, pa celo ob tem že zaznavamo kršitve zakonodaje, celo proračuna nima. V Novem mestu žal manjka dinamika in energija, delovni elan, kakršnega imajo Jankovič, Šrot, Kangler in mnogi drugi župani našemu mestu konkurenčnih slovenskih mest. A čeprav čas hitro teče, upamo, da marsikaj še ni zamujeno. Bodimo še optimisti in pomagajmo po svojih najboljših močeh, kajti če prej navedene obljube Muhiča in njegove koalicije ne bodo uresničene, bo to slabo za vse prebivalce naše občine."

Ivan Grill, Slovenka demokratska stranka:

"1. seja občinskega sveta, ki jo je moral sklicati nekdanji župan, je bila sklicana šele 7. decembra 2006. To je bilo povsem nepotrebno in nerazumljivo zavlačevanje. Župan je delo že takoj ob nastopu v celoti podredil reševanju najbolj aktualnih vprašanj, ki so posledica zatečenega stanja, v katerem je občina. Ob tem pa je namenil posebno pozornost številnim delovnim sestankom, ki jih je sklical na željo zainteresirane javnosti, številnih društev, organizacij in predstavnikov gospodarstva, in tako dobil realen vpogled na razmere v občini. Reševanje vseh teh nalog, še predvsem pa začetek izdelave celovite razvojne strategije, je seveda tesno povezana s pripravo in z realizacijo delitvene bilance z dvema novima občinama Straža in Šmarješke Toplice ter s proračunom občine Novo mesto za leto 2007 in 2008. Kljub temu pa župan že vse od nastopa mandata intenzivno dela na pripravi podlag za nadaljnjo izdelavo vseh ključnih projektov, ki so za našo občino in regijo opredeljeni v Resoluciji o nacionalnih razvojnih projektih RS za obdobje 2007 do 2023 in pa poteka 3. razvojne osi. Za vse navedene projekte je še posebej pomembna strategija prostorskega razvoja občine Novo mesto, katere osnutek je že v zaključni fazi in bo kmalu deležna prve javne obravnave. Prav tako župan posveča veliko svojega napora projektu univerze. Dejavno skuša povezovati akterje, in sicer v želji, da kot občina in regija do države delujemo poenoteno in z enakimi cilji. Da se na vseh teh področjih stvari že premikajo v pravo smer k skupnemu cilju, kaže tudi dejstvo, da sta tem prizadevanjem izrazila ob svojih obiskih v Novem mestu podporo in pomoč tako minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Jure Zupan kot tudi minister za gospodarstvo Andrej Vizjak.

Za uspešno delo v tem mandatu potrebuje župan poleg svojih najožjih sodelavcev, ki jim zaupa, tudi učinkovito in strokovno občinsko upravo ter seveda konstruktivno delo vseh političnih strank in list, ki sestavljajo občinski svet. Vtis, ki smo si ga lahko ustvarili na zadnjih dveh sejah občinskega sveta, kaže na dejstvo, da je vsaj zaenkrat pri nekaterih svetniških skupinah premalo prisotna iskrena pripravljenost za konstruktivno sodelovanje in objektivno kritičnost. Zasipavanje novega župana s številnimi svetniškimi vprašanji, ki so povezana z neuresničenimi nalogami in odprtimi vprašanji, ki se vlečejo že skozi vsaj dva mandata, zagotovo ne prispevajo k boljšemu delu, vsaj na začetku mandata ne.

Res je, da se na koncu vsakega mandata vedno ocenjuje, vsaj v javnosti, predvsem županovo delo, ampak za njegovo delo nosijo svoj del odgovornosti prav vse svetniške skupine, čeprav se tega nekateri ne želijo zavedati.

Županovo delo je uspešno, pošteno, predano dobrobiti občine in v celoti podrejeno interesu občanov in občanov. Smo pa prepričani, da bi bili rezultati županovega dela v tem

času zagotovo še večji, boljši in v javnosti bolj vidni, če bi bile ob prevzemu mandata zatečene razmere v občini boljše in da se ne bi prioriteto ukvarjal z delitveno bilanco novih občin."

Darinka Smrke, Zveza za Dolenjsko:

"Delo župana Alojza Muhiča v prvem obdobju vladanja je bilo pogojeno z razmerami, na katere ni imel vpliva. Njegovo delo je bilo v prvi vrsti obremenjeno z obiski številnih občanov, predstavnikov podjetij in ustanov kot posledica nedostopnosti nekdanjega župana in vrste nerešenih zadev iz minulega obdobja. Kljub temu je bil v tem času aktiven tudi na področju sodelovanja z drugimi župani, med njimi še posebej z županoma novih dveh občin Šmarješke Toplice in Straža, s katerimi bo na podlagi proračuna 2006 izdelana delitvena bilanca. V tem času je bil v zvezi z univerzitetnim središčem v Novem mestu tudi minister za znanost. Nekdanji župan in občinska uprava nista županu ob prevzemu mandata pripravila pregleda stanja in obveznosti proračuna 2006 in tudi ne izhodišč za pripravo proračuna 2007. Posledica tega je, da je mestna občina na začasnem financiranju in še nima zaključnega računa proračuna za leto 2006. V odnosu do dela občinskega sveta bi morda lahko župan pospešil konstituiranje odborov in komisij za en mesec, vendar ocenjujemo, da je z vidika celega mandata to nepomembno. Pomembneje je, da sprejme občinski svet čimprej zaključni račun 2006, na njegovi podlagi delitveno bilanco in proračun 2007 ter da občinski svet na podlagi predhodnih obravnnav gradiv na odborih in komisijah sprejema kvalitetne odločitve."

Igor Perhaj, Socialni demokrati:

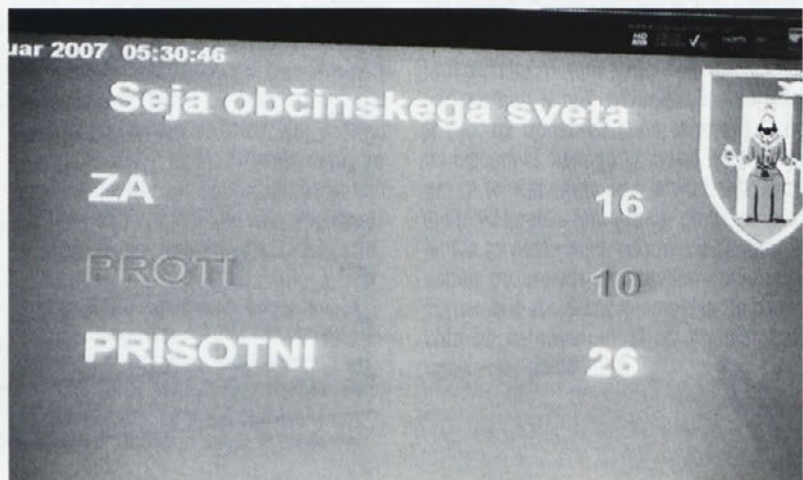
"Ocenjujem, da je župan do sedaj delal dobro in korektno. Očitki, da se v občini nič ne dogaja, so skrajno neumestni in pretirani, kajti zavedati se moramo težav prehodnega obdobja. Kdor misli, da lahko v slabih treh mesecih postori vse, kar je bilo zavoženo in neopravljeno v prejšnjih letih, se pošteno moti. Postaviti na noge popolnoma razsulo občinsko upravo, v kateri vladajo izredno slabi medsebojni odnosi, se vsakodnevno srečevati s problematiko Romov, zdravstvenega doma, težavami vrtcev, poleg tega pa podedovati cel kup odprtih ali na pol dokončanih projektov, ki niso v skladu in pogledi sedanje občinske oblasti, praktično ne dopušča hitrejšega začetka na drugih področjih. Šele z opravljeno delitveno bilanco z novima občinama, ki bo dovoljevala izpeljavo ostalih postopkov, vključno s sprejetjem proračuna, bo župan lahko začel normalno delo in uresničevanje programa. Pa še nekaj, župan, z razliko od nekaterih znanih slovenskih županov, ni nastopač, ki bi se medijsko promoviral, hvalil in izpostavljaj. Mogoče mu pa to manjka?!"

Milan Lah, Demokratična stranka upokojevcev:

"Naša stranka ocenjuje, da župan v prvem obdobju vladanja ni zadostno informiral javnosti, kako je začel izvajati njegov predvolilni program. Niti še ni jasno, ali ima za izvedbo programa sestavljeno svojo koalicijo, ali pa bo v mestnem svetu iskal podporo od primera do primera. Naša stranka, ki predstavlja upokojece in njene simpatizerje, kar predstavlja okoli tretjino volilne baze, bo nenehno spremljala in reagirala na izpolnjevanje njegovih predvolilnih obljub. Menimo, da se celoten proces odvija prepočasi, hkrati pa je minilo premalo časa za celotnejšo oceno."

Franci Kek, Aktivna Slovenija in Lista za Dolenjsko:

"Težko bi rekel, da je naredil kakšno napako. Saj veste, kdor veliko dela, tudi greši. No, kljub vsemu pričakujem, da se bo kolesje začelo hitreje obračati." (Uroš Lubej)

Nova Pikapolonica

Po slabem letu od zaprtja dejavnosti neprimerne barake, ko so inšpektorji ugotovili, da objekt nima ne gradbenega niti uporabnega dovoljenja, stoji sredi novomeškega romskega naselja Brezje nov sodobno zasnovan in urejen otroški vrtec. V osnovni izvedbi ponuja igralnico za skupino enaindvajsetih otrok, vse potrebne dodatne prostore z velikim, trenutno še neurejenim vrtom ter zunanji sanitarij. V primeru povečanih potreb je možna dograditev še ene igralnice. Kar bo verjetno kmalu, saj je po besedah ravnateljice vrtca Milene Novak sedaj, ko je vrtec spet sredi romskega naselja, zanimanje za vpis otrok veliko. V primerjavi s starim gre za približno enako površino dvesto petindvajset kvadratnih metrov, novi vrtec ima večje in sodobnim smernicam prilagojene prostore, tako lahko nova Pikapolonica ponuja mesto le toliko otrokom.

Štirinajst romskih otrok, ki je v času gradnje program predšolske vzgoje obiskovalo v drugih enotah vrtca Pedenjped, bo te dni naselilo nove prostore. V kratkem bo lastnik vrtca, podjetje Marles hiše, uredil tudi vrt. Ministrstvo za šolstvo in šport je lani pri reševanju perečega problema z romskim vrtcem predlagalo nov pristop. Naložbo je prevzelo podjetje Marles, občini kot ustanoviteljici javnega zavoda pa je objekt predan v uporabo prek najemnega razmerja z možnostjo kasnejšega odkupa.

Z gradnjo vrtca so začeli 2. oktobra lani, 15. februarja je bil opravljen tehnični pregled objekta, tako ima vrtec po besedah župana Alojza Muhiča vsa potrebna dovoljenja. Otvoritev novega vrtca je tako kot lanske zapleti vzbudila veliko pozornost. Slavnostno ga je odprl minister za šolstvo in šport Milan Zver. Po njegovi sodbi naj bi novi vrtec predstavljal predvsem primernejši prostor za izvajanje pouka predšolske vzgoje ter omogočil uspešnejšo socializacijo romskih otrok v širšo družbo.

Vrednost objekta in ureditve okolice vrtca znaša 443 000 evrov. (Rasto Božič)

3. seja občinskega sveta: Kadrovska konsolidacija

Občinski svetniki in svetniki so na februarski seji izglasovali sestavo delovnih teles občinskega sveta, imenovali nadzorni odbor in predstavnike lokalne skupnosti v svetih javnih zavodov ter podali pozitivno mnenje k predlogu za imenovanje ravnateljice Vide Zupančič Yebuah za ravnateljico OŠ Center.

Največ razprave je bilo ob imenovanju nadzornega odbora mestne občine, ki mu bo predsedoval Franci Bačar, sicer direktor novomeške geodetske uprave, predlagala pa ga je SLS. LDS o imenovanju meni, da je bilo nezakonito, saj Bačar po njenem mnenju naj ne bi imel finančnih in računovodskih ali pravnih izkušenj, ki jih za tako mesto zahteva zakonodaja, poleg tega pa je do imenovanja prišlo z zamudo glede na določila poslovnika. LDS župana poziva, da sklep o imenovanju odpravi. Prav tako so opozicijski svetniki menili, da bi to mesto moralo pripasti "nedvoumni" opoziciji, saj v LDS in NSi menijo, da je predlagatelj Bačarja, se pravi SLS, očitno začel nastopati kot koalicijska stranka. To sicer v SLS zanikajo in se opredeljujejo kot opozicija. Koalicija ZzD, SDS, SD je očitke LDS zavrnila z utemeljitvijo, da je Bačar dober kandidat in poznavalec javne uprave, poleg tega pa tudi v času vladavine LDS opoziciji to mesto ni pripadalo.

Opozicijski svetniki so bili nezadovoljni tudi z izglasovanjem predlogom za sestavo delovnih teles. Predstavniki Liste za razvoj gospodarstva Adolf Zupan je protestiral, saj je njegova lista dobila bistveno manj sedežev glede na volilni izid, prav tako je menil, da ni modro, da so pri kandidaturah zavrnili nekaj uglednih imen iz gospodarstva. LDS je izrazil stališče, da se volilni izid ne upošteva in da največja opozicijska stranka dobiva nepomembna mesta. "Način dela župana je drugačen, kot je to opredelil. Koalicija se očitno oblikuje, v njej je tudi SLS, in skupaj z njo ste si postavili večino v vseh delovnih telesih OS!" so trdili predstavniki LDS in NSi.

Občinski svet je dal pozitivno mnenje k imenovanju Vide Zupančič Yebuah za ravnateljico OŠ Center, imenoval članico ZzD Cirilo Surino Zajec v svet zavoda za zdravstveno varstvo, Srečka Vovka v svet centra za socialno delo, Ivana Grilla, Darinko Smrke in Matejko Režek v svet zdravstvenega doma. Zadnjemu imenovanju je močno nasprotoval LDS, ki je za to mesto predlagal Miro Retelj. (Uroš Lubej)

Mozaik nerešenih romskih vprašanj

Petra Bezjak

Nestrpnost je samo odraz državniške drže pri reševanju romskih vprašanj.

Odprtje novega romskega vrtca Pikapolonica v največjem romskem naselju na Dolenjskem Brezje je eden pozitivnih premikov pri reševanju romske tematike. Toda to je le kamenček v mozaik nerešenih problemov, ki jih je dopuščala prejšnja oblast, nova pa se je bila zaradi dogodkov v Ambrusu primorana soočiti z iskanjem resnice.

Da država misli resno pri reševanju romskega vprašanja, je pokazala z rušitvijo črnih gradenj sedaj najbolj slavne romske družine Strojčan. Sklep za odstranitev je bil izdan že leta 2002, a je epilog doživel štiri leta pozneje. V Brezju je gradbena inšpekcija v zadnjih treh letih odstranila štiri nelegalne objekte, prejšnji mesec pa je izdala odločbo za rušitev še enega doma. Republiški inšpektorat za okolje in prostor niti nima točnih podatkov, koliko sploh je črnih romskih gradenj, teh podatkov nima niti novomeška občina. Ta je bila namreč tista, ki se je ves čas nesrečno spopadala na eni strani z Romi in na drugi strani z vse glasnejšimi krajanji Bučne vasi, ki v ravnanju odgovornih vidijo pozitivno diskriminacijo romske etnične manjšine. Po februarjem odklopu električne energije za 72 gospodinjstev, ki so imele elektriko priključeno nelegalno, pa so Bučenčani doživeli razsvetlitev, saj je država spet pokazala, da je začela spoštovati zakone, ki jih je napisala prav ona.

A vendar so v nemilost oblasti, ki jo vodi večinski narod, padli manjšinski Romi. Le kje je bila namreč država, ko se je postavljala in gradila nelegalni del Brezja? Zakaj ni sankcionirala kršiteljev pri postavljanju temeljev in jih kaznuje šele sedaj, ko so že zabredli v višino? Kaže, da si je zatiskala oči in da so dejanja, kot je ta, da bo Nerom nemudoma kaznovan za črno gradnjo, vzpodbudile nestrpnost. Nestrpnost je tako samo odraz državniške drže pri reševanju romskih vprašanj. Zaradi nestrpnosti je zavladal zakon ulice, ki mu niso bili kos niti državniški močje v modrem.

Ravno ta država sedaj piše zakon za Rome, ki ga nekateri Romi ne želijo. Ravno ta država je ustanovila tudi posebno strokovno skupino za reševanje prostorskih problemov romskih naselij, ki namerava po letu dni svojega delovanja napisati elaborat, kako rešiti romske bivanjske probleme. Verjetno se drži pregovora, da papir prenese vse, toda pri reševanju naselitvenih težav romske skupnosti govorimo o ljudeh, o materah in očetih, o njihovih otrocih ... Ne moremo jih kar tako prisiliti, da zapustijo svoje nelegalne domove, jih poslati malo v Koper in malo na Gorenjsko, kjer jih nimajo. Ne moremo jih namreč niti poslati na vlak in jih deportirati. To so nekateri že počeli in zgodovina uči, da se ni končalo dobro.

Romski vrtec pa je korak k temu, da začnemo učiti najmlajše Rome. Da jih naučimo, kaj je dobrega v našem vrednostnem sistemu in da jim omogočimo prepoznavati, kaj je boljšega v njihovem. Tako jim lahko damo tudi priložnost, da živijo bolje od lastnih staršev. Takšno priložnost pa si zasluži vsak ne glede na to, kakšne barve ima kožo ali kakšen jezik govori.

Petra Bezjak je novinarka Dela.

En gospod je videl ...

Je kdo mogoče videl gospoda?

Čedomir Jakovljević, Infotehna

Aleksej Metelko, foto Boštjan Pucelj

Konec januarja ste v okviru projekta evropske komisije Izkušnje v podjetju gostili uradnico Evropske komisije Christiane Bernard. Kako ste zadovoljni z dosedanjim sodelovanjem in kakšni so vaši obeti v tem projektu?

Obisk gospe Bernard je bil zelo poučen. Dobili smo prvovrstne informacije, s pomočjo katerih se bomo lažje in hitreje vključevali v sedmi okvirni program in druge projekte Evropske unije. Sedaj denimo vemo, da dobra ideja še zdaleč ni dovolj – treba je natančno slediti navodilom in razpisni dokumentaciji ter upoštevati dejstvo, da je večina prijavljenih projektov odličnih, torej moraš biti boljši od najboljših. V Infotehni si obetamo sredstva za nadaljnji razvoj rešitev in tržnega nastopa. Dosedanje sodelovanje je bilo uspešno, kako pa bo vnaprej, je v največji meri odvisno od nas.

V intervjuju za revijo Park (april, 2003) ste dejali, da vam do tedaj kljub večkratnim poskusom ni uspelo prebiti se do državnih naročil in da se bo morda v prihodnje kaj spremenilo. Torej, ali je nova vlada prinesla tudi nova sodelovanja?

V I. 2004 smo dobili prvo državno naročilo in ga tudi uspešno izpolnili, trenutno pa izvajamo zahteven projekt za Javno agencijo za zdravila. Na nobenega od teh poslov politika ni vplivala, temveč zgolj naše lastne sposobnosti. Res pa je podjetniška klima sedaj bolj ugodna.

Številke - Infotehna

- število zaposlenih	39
- povprečna starost zaposlenih	35 let
- dokončana izobrazba	
• V. stopnja	12,82 %
• VI. stopnja	5,13 %
• VII. stopnja	58,97 %
• VIII. stopnja	23,08 %
- namenjena sredstva dobrodelnim, kulturnim in športnim ustanovam	10 300
- čisti prihodki od prodaje (2004)	1 919 893
- čisti prihodki od prodaje (2005)	2 345 781
- čisti prihodki od prodaje (ciljna vrednost za 2006)	3 084 000
- dobiček iz poslovanja (EBIT)	
- čisti poslovni izid	166 436
- končani veliki projekti	95 732
- projekti, ki potekajo	30
	8

Opomba: podatki za leto 2005, razen izjem. Valuta: evro

Vaši najtesnejši partnerji izhajajo iz farmacevtske industrije (npr. Krka, Lek, Pliva, Belupo, Bosnalijek, Ratiopharm...). Bo farmacevtska industrija tudi v prihodnje vaš primarni trg ali se spogledujete tudi z drugimi akterji?

Naša glavna dejavnost slej ko prej ostaja generična farmacevtska industrija, intenzivno pa se lotevamo bančnega področja, še zlasti na področju arhiviranja kompleksnih zbirk dokumentov in zapisov.

Kako ocenjujete razvitost informacijske tehnologije na Dolenjskem?

Dolenjska seveda ni otok, zlasti večja podjetja so informacijsko dobro pokrita, v Infotehni pa investiramo v IT okoli 10 % letnega prihodka. V zadnjih nekaj letih je v gospodarstvu prišlo do obsežne zamenjave generacij programske opreme, čemur pa družbene dejavnosti niso sledile.

Bili ste del projektnega sveta za e-upravo, ki je mestni občini priporočil informatizacijo in internetizacijo občine. Kot je znano, je občina namenila relativno manj sredstev od predlaganih oz. potrebnih. Kakšno je vaše mnenje?

Kot predsednik projektnega sveta za e-upravo moram reči, da sem bil več kot razočaran, saj ne prejšnji župan ne občinski svet nista imela posluha za posodobitev informacijske podpore v mestni občini Novo mesto, kaj šele da bi ponudili vrsto novih storitev občanom. Projektni svet je uspel doseči vsaj to, da se je delno obnovila informacijska infrastruktura mestne občine, pripravljeni pa so tudi razvojni programi in tehnološka izhodišča. V organizacijah, kjer je MO lastnica oziroma ustanoviteljica, se zelo veliko denarja iz občine odliva zaradi neenotnega nakupa informacijskih tehnologij in opreme, pa bi lahko te stroške bistveno zmanjšali in jih namenili rajši za to, da bi občani dobivali nove, inovativne storitve. Morda pa bodo novi župan in mestni svetniki imeli več posluha.

Lansko leto je bilo za Infotehno, vodilno dolenjsko informacijsko podjetje, specializirano za upravljanje z znanjem in dokumenti, nadvse uspešno. Za najhitreje rastoče podjetje na Dolenjskem je dobila naziv dolenjsko-posavska gazela 2006. Novembra lani pa je raziskovalna ekipa Infotehne iz rok novopečenega novomeškega župana Alojza Muhiča prejela tudi nagrado za raziskovalne in inovacijske dejavnosti v Mestni občini Novo mesto za leto 2006.

Skupščina delničarjev Tilia

Uprava in nadzorni svet Zavarovalnice Tilia, d.d., sklicujeta 25. skupščino delničarjev delniške zavarovalne družbe Zavarovalnica Tilia, d.d., Novo mesto, ki bo potekala v torek, 20. 3. 2007, ob 10. uri, v veliki sejni sobi upravne stavbe na sedežu družbe na Seidlovi cesti 5 v Novem mestu. Na skupščini bodo izvolili delovna telesa skupščine, imenovali člane nadzornega sveta (za 4-letno mandatno obdobje), ki predstavljajo kapital, ter seznanili skupščino z imenovanjem članov nadzornega sveta in predstavnikov delavcev. Sledila bo še obravnava pobud in vprašanj delničarjev.

Zaključen program Phare 2003 Vseživljenjsko učenje

V četrtek, 22. 2. 2007, so sodelujoči v programu Phare 2003 Vseživljenjsko učenje na zaključni konferenci primerjali zastavljene in dosežene cilje ter razgrnili načrte za prihodnje projekte. Na Dolenjskem smo sodelovali s projektom Sodelovanje šola – podjetje kot osnova vseživljenjskega izobraževanja na poklicnem področju, ki ga je vodil Tomaž Pintarič s Šolskega centra Novo mesto. Zaključek omenjenega programa in prihodnje načrte je za revijo Park pospremil z besedami: »Projekt je dosegel svoj namen, vseživljenjsko izobraževanje na področju poklicnega izobraževanja je nujno potrebno. To opažajo podjetja, kajti brez ustrezno izobraženih zaposlenih ne bodo morali opravljati zahtevnih del v proizvodnji. Seveda pa je treba najti nove metode in načine, kako poklicno izobraževanje pripeljati v podjetja in kako na najboljši možni način izobraževati tako teoretično kot tudi z delom. Poklicno usposobljenost se pridobi šele, ko določeno znanje ali veščino znamo tudi uporabiti pri svojem delu. V okviru projekta smo razvili in preizkusili nove načine poklicnega izobraževanja za izvajanje v podjetjih ter razvili ustrezno mrežo za izvajanje teh izobraževanj. S sredstvi projekta pa smo zagotovili tudi ustrezno računalniško strojno in programsko opremo za vodenje in izvajanje teh projektov. Uspešno smo zaključili tudi projekt PHARE – računalniško opismenjevanje brezposelnih, v katerega smo vključili 828 brezposelnih oseb s širše Dolenjske, Bele krajine in Posavja ter jih pripeljali do osnovne računalniške pismenosti, ki naj bi jim nudila večjo možnost zaposlitve. Razvoj poklicnega in strokovnega izobraževanja na srednji in višji stopnji nadaljujemo s sredstvi EU, ki so namenjena za vseživljenjsko izobraževanje, in sicer v okviru projektov ESS - Evropskega socialnega sklada. V okviru nove evropske perspektive načrtujemo nadaljevanje tako razvojnih kot tudi izvedbenih projektov na področju vseživljenjskega izobraževanja.«

Pravosodna naključja

Gregor Macedoni, foto Boštjan Pucelj

Danes povprečni državljani nima veliko razlogov za zaupanje do temeljne pravice, da smo pred zakonom vsi enaki.

»V konkretnem primeru za tako poizvedbo ni bilo osnove.« (izjava predsednika novomeškega sodišča J. S. kot odgovor na vprašanje, zakaj niso naredili poizvedbe o naslovniku S. Casiraghiju po trikratnem neuspelem poskusu vročitve sodbe na domači naslov in s tem preprečili kruto kaznivo dejanje ugrabitve in mučenja 19-letne študentke; Delo, 17. 2. 2007)

»Ne, jaz se nisem in se tudi ne bom ...« (izjava sedanjega predsednika novomeškega sodišča in nekdanjega preiskovalnega sodnika J. S. kot odgovor na vprašanje, ali se namerava kot predsednik sodišča tako kot pravosodni minister opravičiti Martinu Uherniku po razveljavitvi obsodilne sodbe in potrditvi sodne zmote; Dokumentarec TVS (U)SODNA ZMOTA)

S. Casiraghi je kot dosednji večkratni povratnik osumljen storitve kaznivega dejanja ugrabitve in mučenja primorske študentke, ki je nič hudega sluteč štopala proti domu. Namesto običajnega prihoda domov je postala žrtev ugrabitve in je noč preživela vklejena v verige na obrežju Save. Samo sprašujemo se lahko, kaj vse bi se še lahko zgodilo, če ji ne bi uspelo pobegniti. Javnost se je takoj začela spraševati, kako je mogoče, da je kazenski povratnik (dvakratni posiljevalec in večkratni ropar) dobil predčasni izpust iz zaporov. Toda glej ga zlomka, še huje, v vmesnem času je bil Casiraghi že spet pravomočno obsojen, in če bi mu sodbo vročili, bi ostal v zaporu in nesrečna žrtev bi lahko tistega dne brez težav prispela domov. In potem smo slišali veliko stavkov pristojnih z državne ravni, katere podatke je kdo komu dolžan posredovati. In to govori država, ki ve in si zna informacijsko izmenjati podatke za vsako svojo denarno transakcijo (da ne bi ušel kakšen cekin, namenjen davčni blagajni). Kako nesrečni 19-letni študentki pojasniti, da se dejanje ne bi zgodilo, če bi na vrnjenih pošiljkah novomeškemu sodišču pisalo »naslovnik ima drug naslov« in ne »ni prevzel« (jasno, kriva je pošta)? Za predsednika novomeškega sodišča ni bilo nobene možnosti za drugačno ravnanje, je poročalo Delo na prvi strani.

Ob prebiranju zgoraj omenjenega članka pa se mi je spomin zavrtel za dva meseca nazaj, ko sem na televiziji gledal dokumentarec (U)sodna zmeta. Že prej sem prek medijev izvedel za odmeven primer razveljavitve obsodilne sodbe Martinu Uherniku, ki so mu leta 1975 dosodili osem let zaporov za dejanje, ki ga ni storil. Omenjeni prispevek je s prepričljivostjo avdiovizualnega medija zelo dobro prikazal družinsko in osebno tragedijo Martina Uhernika. Ne glede na časovno distanco so bili prikazani zelo prepričljivi dokazi, da je bil preiskovalni in sodni postopek dokazno in postopkovno prava polomija, ki se zdi, glede na današnje razmere v pravosodju, nepredstavljivo. V dokumentarcu se večkrat pojavi aktivni udeleženec (kot preiskovalni sodnik) tedanjega dogajanja, J. S., sedanjí predsednik novomeškega sodišča. Za razliko od drugih sodelujočih udeležencev tedanjega dogajanja na strani preiskovalcev in pravosodja preseneti s hladno izjavo in kot razlog za neopravičilo navaja, da je delal pošteno, po zakonu in ni ničesar takega storil, s čimer bi zavestno ali na neki način kršil pravice obdolženca ali mu skušal škodovati. Kolikor jaz razumem, se tudi pravosodni minister ni sešel in opravičil M. Uherniku zaradi osebne potrebe, temveč v imenu države in pravosodja, ki ga predstavlja, hkrati pa je dodal, da ga je zgodba zelo pretresla. Tudi predsednik novomeškega sodišča bi se lahko opravičil v

imenu države in ustanove, prek katere je šla večina sodnih postopkov proti M. Uherniku. Verjetno je glede na obseg Uhernikove tragedije osebni pogled, kaj bi se komu lahko zdelo ob njegovem opravičilu, povsem nepomembno. Iz dokumentarca pa vidimo še drugačen lik iz pravosodja. Sodnik J. Kramarič je na prvem sojenju Martina Uhernika in njegovo ženo Ano oprostil. Kasneje pa je kot upokojenec aktivno pomagal Uherniku pri dolgotrajnih postopkih do končne oprostilne sodbe. Kot je bilo razbrati iz dokumentarca, v nadaljevanju ni imel prav bleščeče službene kariere (vsaj kolikor jaz razumem hierarhijo delovnih mest v pravosodju), kasneje je bil namreč sodnik za prekrške v Beli krajini. Je pa dejal, da je vest tista, ki mu je jasno povedala, kdaj je sodil prav in kdaj ne.

Zgodba Martina Uhernika postavlja v današnji čas vprašanje, ali je danes še možno, da bi se s takšnimi dokazi napisala obsodilna sodba. Strinjam se z izjavo, ki jo je na to vprašanje podal eden od sodelujočih v dokumentarnem filmu (U)sodna zmeta: »Jaz upam, da ne. Ampak bojim se, da to moje upanje ni čisto upravičeno.« Danes povprečni državljani nima veliko razlogov za zaupanje do temeljne pravice, da smo pred zakonom vsi enaki. Povprečnemu državljani namreč ni prav pomembno, kdo ne deluje pravilno v preiskovalno-tožilstvo-sodni verigi. Prav je, da je vsakemu dana možnost do pravičnega sojenja in da so storilci kaznivih dejanj kaznovani. A pri zadnjem je vse večkrat vtis, da nekdo v prej omenjeni verigi v primeru »privilegiranih« neke pred koncem postopka naredi napako in tako prepreči zaključek primera, ki že na daleč »smrdi«. Tako je bilo v zadnjih letih veliko gospodarskih kaznivih dejanj v Sloveniji brez epiloga. Tudi naše ožje novomeško območje ni brez takih primerov. Afera, kot je novomeška komunala, se po meni znanih informacijah iz medijev ne bo končala s pretresanjem argumentov o (ne)krivdi, ampak z oprostitvijo akterjev zaradi procesnih in postopkovnih napak. Zelo zanimiva je tudi zgodba o ovadbi, ki jo je eden od ustanoviteljev prvega novomeškega samostojnega visokošolskega zavoda podal leta 2004 proti predstavnikom ostalih dveh ustanoviteljev. O tej, tedaj še vedno nerešeni ovadbi, je bil v Delu objavljen članek 12. 4. 2006. V članku je novinarka navedla tudi informacije, pridobljene na novomeškem državnem tožilstvu. Njegov vodja je prejem ovadbe pred več kot letom dni potrdil. Zanimivo pa je, da je ista novinarka v članku že čez nekaj dni, 18. 4. 2006, poročala, da je prejšnji dan od vodje novomeškega državnega tožilstva dobila sporočilo, da je bila ovadba zavrnjena. Naključje?

Preveč naključij.

Fotografi na razstavi Prikrita grobišča, Dolenjski muzej

Čedomir Jakovičević, Infotehna

Foto Boštjan Pucelj, Gregor Sečen

Boštjan Pucelj, Gregor Sečen

Fatima, JA

Proslava ob 8. februarju,
ŠD Marof

50. let Pihalnega orkestra Krka,
gost Oto Pestner

Otvoritev vrtca v Brezju

Žur goriških študentov,
Lokalpatriot

Poskusi pozidave Mestnih njiv

Kakovost, ki jo je treba ohraniti

Mitja Simič, foto Boštjan Pucelj

Predlagana pozidava pa bi poleg uničenja velikega dela arheološkega najdišča pomenila tudi bistveno spremembo krajinske slike tega območja.

Urbanizem je ena izmed tistih ved, na katero se praviloma vsi zelo dobro spoznamo. Vsi smo za dolgoročne rešitve, dokler so te rišejo na sosedovem vrtu. Umni lastniki zemljišč pa se vedno bolj zavedajo, da je prostor tudi ekonomska kategorija, kar po njihovo pomeni, da je treba iz njega iztržiti kar se da največ denarja. V tem smislu so torej nepozidane površine v mestu povsem nekoristne, celo huje, v njih mnogi vidijo leglo golazni in nesnage. Če takšnim nepozidanim površinam spremenimo namembnost, jih lahko bistveno dražje prodamo, privabimo kapital, jih pozidamo in namenimo za kar koli, kar prinaša denar. In tisti, ki iz vsega tega iztrži največ denarja, plača tudi najvišje davke, torej je v končni fazi tudi najbolj zaslužen za skupno blaginjo in vreden vsesplošnega spoštovanja. Novodobni poslovneži bi temu seveda pritrdili.

Med politiko in zaslužkom je vedno sevala močna privlačnost, kar je povsem logično, saj imata od tega neposredne koristi oba. Bolj kot prihodnost ju zanima sedanjost, dolgoročnost jima je praviloma tuja. Politika ima na voljo 4-letni mandat in v tem času je treba poskrbeti za vse, predvsem pa za vse svoje. In tako bo oblast v neki lokalni skupnosti oziroma občini vedno podvržena vplivom takšnih ali drugačnih političnih botrov, ki bodo skrbeli predvsem za lastne interese.

Prostor Novega mesta poleg reke Krke izrazito zaznamuje tudi razgiban gričevnat relief. Po zgledu Rima so našli sedem mestnih gričev. To res drži, če za izhodišče vzamemo mestni okljuk s Kapiteljskim gričem (njegov vrh je 204 metrov nad morjem oz. okoli 40 metrov nad gladino Krke) in če v polmeru enega kilometra poiščemo vse vzpetine, ki ta okljuk obdajajo. Na desnem bregu si sledijo Ragov log, Recljev hrib, Grm in Portoval (vsi okoli 220 metrov nad morjem), na levem bregu pa Marof, ki se nadaljuje v Mestne njive (z 235 metri nadmorske višine najvišjo vzpetino v mestu). In za vse prej omenjene griče, razen osrednjega mestnega okljuka, seveda, velja, da so ostali njihovi vrhovi nepozidani. Najslabše sta jo tu odnesla Grm in Recljev hrib, kjer lahko govorimo zgolj še o nepozidanih krpah na vrhu, medtem ko so za ostale griče značilne obsežnejše nepozidane gozdne in kmetijske površine.

Prav vsi urbanistični načrti Novega mesta do sedaj so te zelene površine prepoznali kot nesporno kakovost, ki jo je treba ohraniti. Pravzaprav je bilo ohranjanje teh površin edina prepoznavna rdeča nit novomeškega urbanizma, ki se je vedno lomila pod pritiski politike in kapitala ali preprosto stihije. Pritiski po pozidavi teh površin pa so bili vedno zelo veliki, posebno pri veljaki. V vseh teh letih se je na vrhovih gričev nekako uspelo postaviti svoji hiši le dvema veljakoma – enemu na Marofu v 80-tih letih in drugemu na Recljevem hribu v 90-tih letih (če sta hotela biti vidna daleč naokoli, jima je to uspelo).

Da se pobude po pozidavi zelenih gričev Novega mesta (predvsem Marofa) še vedno pojavljajo, pravzaprav ni čudno, sploh pa ne v teh časih, ko je za dober denar lahko na prodaj tako rekoč vse. Prav tako tudi ni čudno, da imajo politično podporo. Bolj je nenavadno dejstvo, da takšne pobude podpira tudi del urbanistične stroke in se pod njo tudi podpiše. Ali je urbanizem res tako napredoval, da se lahko izhodišča urbanističnega razvoja Novega mesta na enkrat obrnejo in se s tem negirajo 50-letna prizadevanja mnogih priznanih urbanistov iz preteklosti in sedanjosti?

Pa pogledimo podrobneje. Na zadnji seji projektne sveta za Strategijo prostorskega razvoja in Prostorski red MO Novo mesto konec januarja letos je bila predstavljena pobuda

za izgradnjo enajstih novih blokov in trinajstih novih prostostojećih hiš na brežini nad sedanjim blokovskim naseljem na Mestnih njivah v skupni površini okoli 3 ha. Predlagatelji so lastniki zemljišča, ki so zaradi nerentabilnosti opustili kmetijsko rabo tega prostora, za to nerentabilnost pa krivijo varstveni režim arheološkega najdišča, ki prepoveduje globoko oranje. Celotno območje Marofa skupaj s Kapiteljskimi njivami in Mestnimi njivami je namreč najpomembnejše arheološko najdišče na območju Novega mesta, v strokovni javnosti pa je znano tudi v Evropi in svetu. Najdišče sestavljajo bronastodobno žarno grobišče Mestne njive, bronastodobno in latensko plano grobišče ter železnodobno gomilno grobišče Kapiteljske njive ter gradišče Marof. Vsaka knjiga in vsak vodnik, ki opisuje zgodovino Novega mesta se začne z opisom tega prostora. Taka pomen in ugled, kot ju je ta prostor užival v času starejše železne dobe kot sedež halštatskega kneza, Novo mesto ni nikoli več doživelo v vsej svoji zgodovini. Od tu izvirajo številne najpomembnejše najdbe Dolenjskega muzeja, od tu izvira skoraj polovica vseh situl, ki so bile kdaj koli najdene v Sloveniji, in od tu izvira poimenovanje Novega mesta kot mesta situl.

Predlagana pozidava pa bi poleg uničenja velikega dela arheološkega najdišča (zaradi razmeroma strme brežine bi bili potrebni izredno veliki vkopi in nasutja v višini skorajda dveh etaž) pomenila tudi bistveno spremembo krajinske slike tega območja, saj bi vrhovi pozidave, gledano s strani mesta, segali prek grebena najvišjega novomeškega griča.

Postaviti obstoj tako pomembnega arheološkega najdišča in mestne zelene površine pod vprašaj samo zato, ker neka kmetija že davno ni več rentabilna in ker bi potomci (in ostali) s prodajo zemljišča, ki bi pridobilo status zazidljivega, dobro zaslužili, v civiliziranemu svetu ne more biti sprejemljivo – pa tudi če bi ob tem res pridobili nekaj stanovanj s čudovitim razgledom na mestno jedro.

Res je, da območje Marofa (skupaj s Kapiteljskimi njivami in Mestnimi njivami) ni urejeno tako, da bi lahko bili navdušeni, in res je, da opuščanje kmetijske dejavnosti vodi v zaraščanje odročnejših predelov. Vendar pa obravnavana pozidava ne rešuje nobenega od teh problemov, ampak zgolj nepovratno izničuje prepoznane kakovosti prostora. Mesto bi moralo najti mehanizme za ustrezno vzdrževanje tega prostora (v primerni oddaljenosti obstaja dobro stoječa kmetija, ki bi lahko poskrbela za redno košnjo) in tudi mehanizme, ki bi kakovosti tega območja bolj vtakali v vsakdanje življenje mesta. Poskrbeti pa bi bilo treba tudi za sedanje lastnike območja in jim omogočiti primerno kompenzacijo, če se ugotovi, da so do nje upravičeni. Prostore za kakovostno stanovanjsko pozidavo pa bi morali iskati drugje, ne ravno na krajinsko najbolj izpostavljenih in arheološko najpomembnejših lokacijah – tudi s sanacijo degradiranih območij na izjemnih lokacijah, kakršna je npr. lokacija Novoteksa ob Krki in še kje.

Mesto bi moralo območje Marofa prepoznati kot mestno zeleno površino s poudarjeno kulturno vsebino (ustrezna prezentacija arheoloških najdišč), kot bogat krajinsko-doživljajski prostor (1200 m dolg Kettejev drevored, razgledi na mesto), kot prostor za oddih in rekreacijo v oprtem prostoru (sprehodi, tek, otroška igrišča) ter kot prostor za različne prireditve na prostem (npr. kresovanje) itd. Lega med mestnim jedrom in novim hitro razvijajočim se predelom Bršljina mu daje možnosti, da sčasoma postane osrednja mestna zelena površina – nekakšen mestni park. Kakovost življenja v nekem mestu se ne meri po tem, koliko ljudi si lahko privoščijo privatizacijo najbolj kakovostnih mestnih površin, ampak po tem, koliko so te kakovosti dostopne vsem meščanom. Razmislimo!

Pobuda

Novomeška riviera

Marijan Dovič

foto Boštjan Pucelj in iz knjige *V objemu Krkinih voda*

Primernost reke Krke za kopanje v Novem mestu in okolici že kakšno desetletje preverja Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto. Vzorce jemljejo pri Irči vasi, v Mačkovcu, na Otočcu in tja do Brežic še nekajkrat, skupaj približno na desetih lokacijah. Gre le za najosnovnejše meritve enkrat v kopalni sezoni. V primeru množičnega kopanja bi bil potreben temeljitejši nadzor, kakršnega sicer za kopalne vode v Sloveniji izvaja Agencija RS za okolje. Ta sistematično spremlja kakovost vode le pri Žužemberku in Straži, ne pa tudi niže v toku reke. Meritve, ki jih izvaja ARSO, potekajo dvanajst- do trinajstkrat v sezoni, njihovo financiranje pa ni odvisno od muhavosti lokalne politike. Kot so pojasnili na agenciji, je mogoče mesta monitoringa v prihodnje tudi spremeniti ali dodati kakšno lokacijo, če se izkaže, da gre za dovolj obiskano kopalnišče; seveda pa bi bila v takem primeru potrebna širša (tudi politična) pobuda. To enostavno pomeni, da bi morali kopanje v Krki na širšem mestnem območju najprej prepoznati kot vrednoto.

Direktor Zavoda za zdravstveno varstvo Dušan Harlander je povedal, da je Krka ob nekaterih predpostavkah v celotnem toku primerna za kopanje. Vendar vode ne smemo piti in požirati, po kopanju pa se je priporočljivo stuširati. Najslabša je kakovost vode v Mačkovcu, torej »na koncu mesta«. Težava je v tem, da je na mestnem območju še vedno precej neposrednih kanalizacijskih izpustov v reko. Poleg tega Harlander kot problematično izpostavlja tudi dejstvo, da že skoraj dvajset let ni bilo temeljite raziskave kakovosti vode, ki bi razkrila stanje glede pesticidov in težkih kovin. Predvsem bi bilo po njegovem potrebno okrepiti javno kampanjo, s katero bi na mestnem območju zmanjšali onesnaževanje reke. Tedaj bi Krka postala brez zadržkov kopalna.

Prav gotovo ste v življenju prebrali že nešteto člankov, oglasov ali drugih zapisov, ki jih je ob omembi Krke kar zanašalo v metafore: »v objemu zelene lepote«, »šumeč smaragdni prstan mesta«, »valovi skrivnostne dolenske lepote« ... Resnično, Krka se nam je spremenila v pravi *estetski objekt*, predmet *opazovanja*. A kdaj ste se, kadar ste se recimo sprehajali po Župančičevem sprehajališču ali stopali čez ragovloški most, resno vprašali, ali ne bi morda skočili v vodo in še malo zaplavali? Da bi torej vsakršnim duševnim užitkom, ki nam jih reka naklanja, v poletni vročini dodali še čisto fizičen užitek kopanja?

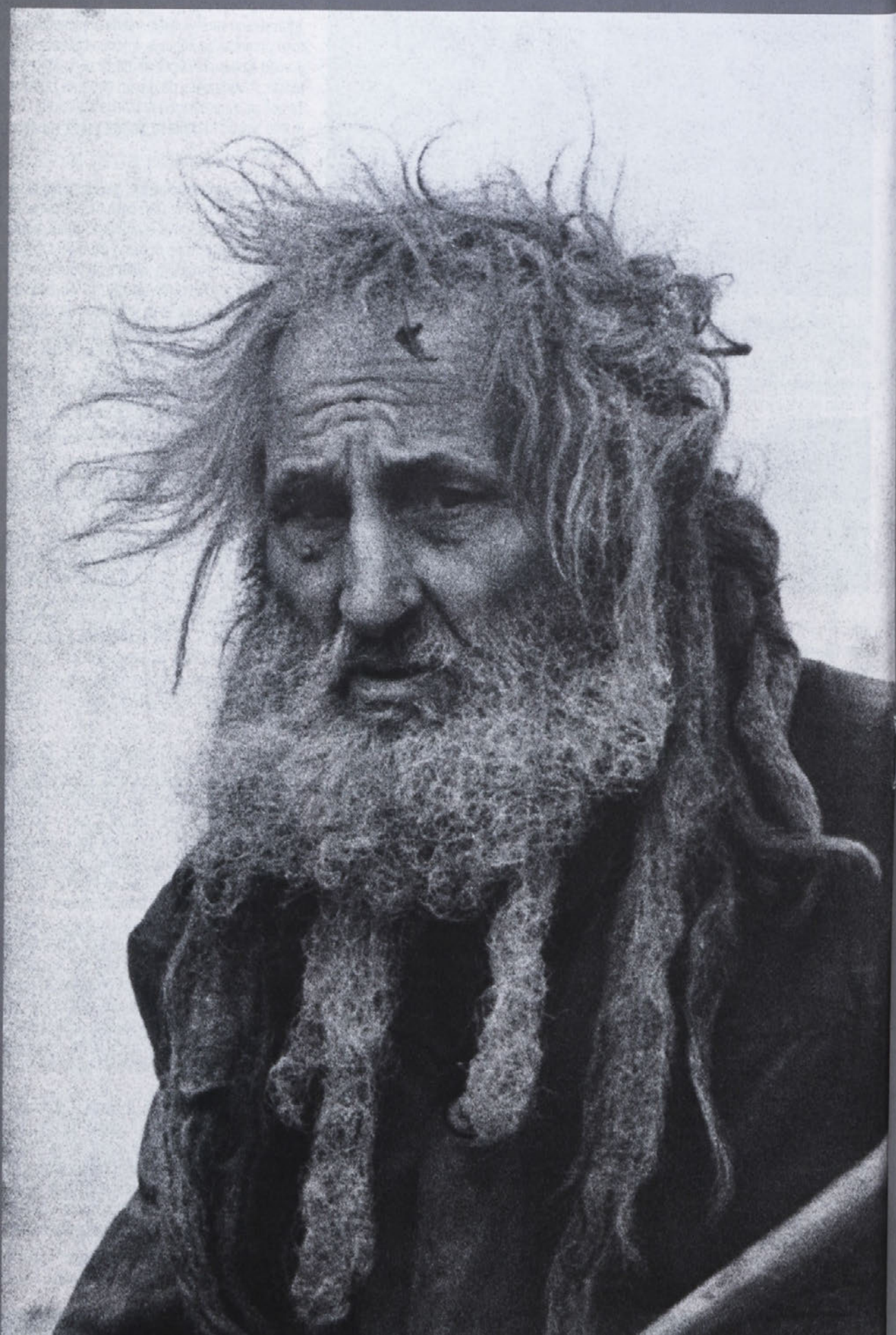
Dolga leta je, vsaj za območje mesta in vse tja do Otočca, veljalo tiho pravilo: *Krka je umazana*. V resnici voda pogosto ni ravno vabila v svoje valove, »cvetela« je ali zaudarjala. Zadnjih nekaj let slika ni več povsem takšna; kot da bi bila voda čistejša, bistrejša. Lansko poletje nas je, vsaj tiste, ki teh poročil prej nismo pozorno spremljali, z Zavoda za zdravstveno varstvo Novo mesto presenetila informacija, da je Krka tako rekoč v *celotnem toku* primerna za kopanje. Informacija seveda ni povzročila, da bi se nemudoma pognale v vodo trume plavalcev ali da bi se srednješolci množično metali vanjo z ragovloškega mosta. A verjamem, da gre pri tem prej za stvar navade, sumničavosti do kopanja v Krki; še bolj pa za problem ustreznega konteksta, v katerem se mestno kopanje *ponuja* – kjer je bilo nekoč kopanje in pojavljanje v kopalkah povsem naravno, je ta hip morda (še) smešno.

Kdor ima kanec domišljije, seveda nima težav s tem, da bi si predstavljaj, kako bi bilo, če bi se na Krko vrnili *stari časi*. Kajti kopanje na Krki, sploh pa v centru mesta, ima dolgo zgodovino. Ker je človeški spomin kratek, pogosto ne seže niti generacije nazaj, kopanje v poletnih mesecih pa ni ravno dejavnost, o kateri bi se pisali traktati ali disertacije, slike preteklosti hitro zbledijo. Zlahka jih obudimo ob knjigi Majde Pungerčar *V objemu Krkinih voda*, ki jo je Dolenjski muzej izdal ob istoimenski razstavi leta 2001. Knjigo vsekakor toplo priporočam v branje vsakomur, ki ne verjame, da je Novo mesto v večjem delu 19. in 20. stoletja živelo intenzivno življenje *kopališkega mesta*. Da smo torej imeli svoj, če hočete, Bled ali Portorož, in sicer kar pred domačimi vrati, kar je bilo ugodno: pomislimo – da bi se namočili, ni bilo treba čakati na dopust, temveč le na konec službe; da bi prišli do kopalnišča, ni bilo treba prevoziti stotin kilometrov, se kuhati v pločevinastih zastojih in se gnesti v prenapolnjenih beznicah. Ni kaj, odpadejo vsi razlogi, ki so že davno tega znane balkanske rokerje sredi poletja pregnali »v planine« ...

Nekdanje razsežnosti kopanja v Novem mestu si danes težko predstavljamo. Uradna kopalnišča, ki so se vrstila na dveh lokacijah – najprej na severni strani mesta pod današnjo sodnijo, potem pa na Loki (nekoliko niže od železniškega mosta), so v resnici opravljala predvsem javno-moralno funkcijo: oblasti so si prizadevale poletno kopanje meščanov lokacijsko omejiti in utiriti v okvire spodobnosti in varnosti; pogosto je bilo kopanje drugod *prepovedano*. V nadzorovanih kopalniščih pač ni moglo priti do pohujšanja (nekaj časa so veljale celo ločene ure kopanja za moške in ženske kopalce), ljudje pa so tja prihajali v pravem kopalnem perilu, ne pa kar v spodnjicah, kot se je dogajalo na »črni« kopalniščih. Toda v resnici so se meščani poleti kopali *množično in praktično povsod*: od Broda do Mačkovca, v centru pa predvsem pri obeh jezovih (ob mestnih mlinih); kopali so se frančiškanski fratri in trgovci, vojaki in dijaki; kopalci so se združevali v športne, veslaške, prijateljske, najbrž tudi pivske združbe ... Skratka, poleti je zaživela prava *novomeška riviera*.

Nekako do sedemdesetih let prejšnjega stoletja je iz različnih razlogov, gotovo tudi zaradi rastočega onesnaževanja, intenzivnost življenja meščanov z reko usahnila; kopalci v centru so postali redkejši, kopalnišča, čolnarne in drugi objekti so se počasi podrli. Pa vendar je danes slišati vse več glasov o obuditvi kopanja v Krki. Da bi prepričali kopalce, jim je poleg primerno čiste vode treba ponuditi predvsem *primeren kontekst*, družabno in urbano zgodbo, v kateri se lahko najdejo, prostor, kjer se bodo dobro počutili. Ker smo tradicionalisti, bomo lokacije za mestna kopalnišča seveda iskali na historično preverjenih mestih. In sicer si lahko takoj zamislimo dva vzporedna koncepta: severnega, recimo mu »apolinični«, in južnega, ki bo, kajpada, »dionizični«. Na jugu – kje drugje kot na Loki, ki ima zdaj še odlično infrastrukturno povezavo čez reko – bi lahko razvili pravi turistično-kopališki kompleks z vsemi *pop-kult* elementi: tu bi se razkazovali novi modeli kopalk, hupali bi kabrioleti, zvečer pa promenada, živa glasba itd. Na severni strani – sicer ne pri nekoč priljubljenem Seidlovem mlinu, kjer trenutno sramotne in nezakonite prepreke zasebnikov preprečujejo vsakršen dostop do reke, pač pa na območju novega Evroparka in ragovloškega mosta – pa bi lahko z minimalnimi posegi (mikrourbana oprema, lesene konstrukcije/pomoli za vstop v vodo) razvili vrhunski mestni kopalni park mirnega tipa.

Kopališča sredi mesta, a hkrati v prekrasni naravi – to je pravzaprav več, kot lahko pričakuje mestni človek. Kopanje na Krki je brez dvoma vizija, za katero si je vredno resno prizadevati. V Novo mesto bi se vsaj poleti vrnila ležernost kopalniškega mesta, (znova) bi se vzpostavila »počitniška klima«. In tu ne gre v prvi vrsti za *turizem*, četudi je gotovo res, da bi v tem primeru turisti prihajali v Novo mesto npr. gledat arheološke najdbe s Kapiteljske njive, a bi v resnici v žep stlačili tudi kopalke in brisačo. Toda obuditev »novomeške riviere« mora biti najprej priložnost za *novi kvaliteto* življenja tistih, ki smo v mestu doma.

Gregor Bernard
Jesen>Pomlad

Priznam: sem fundamentalistka

Barica Smole, foto Boštjan Pucelj

“Papež” je bil takrat v Beogradu,
zdaj pa je v Bruslju.

Kdor ni čisto slep, je v minulih, po koledarju zimskih dneh lahko videl leteti čebele. Ena je priletela tudi na moj balkon, in čeprav sem alergična na pike, sem ji pustila, da je sedla na hrbtniše moje roke. Bila je počasna, še ne čisto taka, kot so čebele spomladi, ampak menda se te Slovincem tako ljube žuželke v toplih dneh podajo na let za razgibavanje. Čebelarji v teh dneh pred čebelnjake nasipavajo slame, da onemogle žuželke, ki ne morejo do vhoda v panj, in zato padejo predenj, pristanejo na mehkem. Tam si opomorejo in nato opravijo še zadnji del poti v svojo hiško. Vendar že nekaj let niti slama ne pomaga, vedno več teh pridnih živalic mrtvih leži pred čebelnjaki, kar je jasen znak, da je z njihovo pašo nekaj narobe. Pa niso prizadeti samo čebelarji, če v naravi ni čebel, je ogroženo oprševanje velikega števila rastlin, čeravno čebele niso edine oprševalke. Oprševanje je v bistvu posredni seks in brez njega ni življenja. No, ja, ostanejo mogoče še umetne poti, ki pa jih izvaja le človek in temu ni mar za biotsko raznolikost, to bo (če bo) počel samo z rastlinami, ki so neposredno koristne, ki vržejo denar.

Ni razumljivo, da si človek žaga vejo, na kateri sedi, tako topi smo, da gre vse mimo nas. Še to, da spremembe vremena čutimo na svoji koži, je premalo, da bi se ustavili in se vsak pri sebi vprašali: človek, kam greš, kaj (si) delaš. Naša poslanka Marjeta Uhan, v parlamentu tudi predsednica odbora za kmetijsko dejavnost ali kako se mu že reče, se trudi za spremembo Zakona o fitofarmacevtskih sredstvih in se s tem še hvali v lokalnem časopisu. Češ, do zdaj smo bili bolj papeški od papeža in smo prepovedovali splošno rabo strupa, ki ga je EU dopuščala. Videti je, da bomo po sprejemu te spremembe papeški kot papež. Gospa bo tudi vrtničarjem veselo prodajala fitofarmacevtska sredstva v svoji dopolnilni dejavnosti. Včasih smo temu rekli popoldanska obrt. Saj tudi prej nisem verjela, da veliki proizvajalci kljub izpitu, ki so ga morali delati, ta sredstva pravilno uporabljajo. Videla sem takega kerica, ki je v škropilnico nalil namesto enega majhnega zamaška kar en deci, da bo bolj prišlo. Sploh pa: tudi en zamašek je po moje preveč.

Mlade ženske zbolevalo zaradi raka. In moški tudi. Pa ne samo mladi, tudi oni srednjih let in starejši. Pravijo, da zaradi stresa. In tobaka. In azbesta. Sploh ne zaradi zastrupljenega zraka. Ni govora, da zaradi frderbane hrane in vode. Ne pridelovalcem ne prodajalcem in ne zakonodajalcem sploh ni mar, da zbolevalo. Strupi ostanejo v tleh, se sperejo v vodo, pa izparijo v zrak, posrkajo jih rastline pa v vodotoke pronicajo, v podtalnice in od tam tečejo v pipe pa v sadne sokove pa ... Pridelava rastlin in gojenje živali mora potekati na čim večjih površinah in v čim večjem številu, monokulture so najbolj dobičkonosne. Meni se zdi prednost naše države v tem, da bi ohranila ali vsaj do neke mere obvarovala pestrost krajine, rastlinstva in živalstva. In čisto vodo, ki bo vsak čas čisto zlato.

Nisem še zasledila objave raziskave, ki bi na svetlo dala podatke, za kakšnimi vrstami

rakavih obolenj obolevajo po posameznih pokrajinah pri nas, kar bi se dalo povezati z določeno dejavnostjo človeka. Nekatere stvari so sicer bolj potuhnjene, hrana namreč potuje pa voda in zrak tudi ...

Seveda nisem strokovnjak za floro in favno pa tudi za varstvo okolja ne, dolgo pa mislim, da npr. vino ni tako škodljivo samo zaradi alkohola, pač pa tudi zaradi tega, ker grozdje tolikokrat škropijo. Pa vinograde po tleh tudi, da v njih ne raste trava. Pa jabolka in drugo sadje pa pšenico, koruzo, krompir, tobak ... Seveda se ročno ne da več obdelovati polj, kdo bo pa delal od zore do mraka na njivi. Ampak manjše površine in vrtnice se pa da, ne, in tudi tehnologije, ki niso strupene, najbrž obstajajo. Fitofarmacevtska sredstva so seveda le delček problematike, tudi kmetijstvo je le eden od onesnaževalcev okolja, čeprav velik. In če poznate koga, ki je nevarno zbolel, potem veste, da je takrat začel gledati, kaj je, pije in kako živi. Prepozno.

Raziskave o obolevnosti za rakom najbrž so, samo mi ne vemo zanje. Za to imamo namreč javne ustanove, zavod za zdravstvo, mislim da tudi slovenski register raka, inštitute ... Tisto okrog Anhovega je prišlo na dan, ko so se bolniki združili in jih je bilo veliko. Manj je znano, da tudi v mojem kraju nismo bili daleč od tega, ker je hotel Donit v osemdesetih sredi mesta postaviti proizvodnjo azbestnih pletenic. ZSMS in civilno gibanje, vsak od njiju zase, sta se temu močno uprla in skupaj s krajani uspela. Ponosna sem, da sem bila del civilnega gibanja. Drugo je, koliko moči in izgubljenih ur je to terjalo, koliko zamer povzročilo ... Takrat je zakonodaja tovrstno industrijo še dovoljevala, kar je bil najmočnejši argument nasprotne strani. Temu bi se v izrazoslovju naše poslanke reklo, da smo bili bolj papeški od papeža. “Papež” je bil takrat v Beogradu, zdaj pa je v Bruslju. Podatke o škodljivosti azbesta smo si morali pridobiti sami.

Tudi zdaj neodvisni raziskovalci pa civilna gibanja nasprotujejo oblasti, ko skozi prste gleda zagovornikom strupov, in komu celo uide, da so ekofundamentalisti. Hm, fundamentalizem je celota nazorov, predstavljena kot temelj kakega nauka in zvestoba le-tem. Če je ta nauk ta, da je treba spoštovati naravo, zrak, prst, ptice v živi meji, potem bi mu mogoče res pristojala predpona eko. Ampak dvomim, da so zmerjavci imeli to pred očmi, tujko so pač povezovali z islamom, zvenela je kot zmerljivka, ker se v tej zvezi največkrat pojavlja, lahko pa bi se pojavil v zvezi z vsakršno drugo vrsto verovanja. In islam mnogi povezujejo z bombami, ne pa npr. z matematiki, učenjaki ali pesniki arabskega sveta.

Če gre za zvestobo in pripadnost zdravemu okolju, sem pač tovrstna fundamentalistka, priznam. In še pravim: ekofundamentalisti vseh dežel, združite se!

Raziskave in razvoj v razvoju visokošolskega prostora

Spregledani člen?

Mag. Katja Mihelič in Andreja Češarek, foto Boštjan Pucelj

Položaj glede javne razvojno-raziskovalne infrastrukture v naši regiji je katastrofalen.

V zadnjem času mediji namenajo kar nekaj pozornosti visokošolskim temam, ki se sučejo predvsem okoli tega, komu so dali ali odvzeli nekaj vpisnih mest, razmerju med rednimi in izrednimi študenti pa tudi razmerju med naravoslovjem in družboslovjem. Vse to so vsekakor področja, vredna pozornosti in (končno tudi) ukrepanja. Nekako na robu pa ostaja problematika raziskovalno razvojne sfere. Bolonjski proces, ki v evropskem prostoru začenja smernice razvoja visokega šolstva, pripisuje raziskovanju v akademskem svetu bistveno vlogo za kvalitetno opravljanje pedagoškega dela dejavnosti.

Tudi v razpravah, povezanih z decentralizacijo slovenskega visokošolskega prostora, se vse prepogosto pozablja, da ne govorimo le o pedagoškem procesu, ampak tudi o znanstveno raziskovalnem delu, ki naj bi se v čim večji meri prepletalo z raziskovalno razvojno aktivnostjo podjetij oz. gospodarstva. Danes lahko govorimo predvsem o velikih koristih, ki izhajajo iz tega (dvosmerni pretok znanja iz univerz v podjetja in obratno, sooblikovanje profila in uporabnosti bodočih diplomantov ipd).

V precej bližnji prihodnosti pa bo radikalna preusmeritev akademskega delovanja v znanstveno delo nujen pogoj za kakovosten razvoj oziroma celo za preživetje visokošolskih ustanov. Vzrok za to so neizprosni demografski trendi. Padec rodnosti v zadnjih desetletjih se bo kmalu izrazil močno izrazil tudi v velikosti generacij, ki zaključujejo srednješolsko izobraževanje. Pri številu vpisanih študentov neugodne demografske trende zaenkrat blažita povečevanje deleža generacije, ki se vpisuje na študij, in povečevanje deleža izrednih študentov. Vendar pa se bo ta »rešitev« v kratkem izpela. Pričakovani delež vpisa generacije na visokošolski študij nikjer v Evropi ne sega več kot 70 % (pri nas je že sedaj ta delež 50-odstoten), obseg izrednega študija pa se bo v prihodnosti izrazil skrbil tako zaradi ukrepov ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, kot tudi zaradi dejstva, da bo čedalje manj tistih, ki bodo zainteresirani za izredni študij (ker bo izobraženost prebivalstva višja). Navedeno nas napeljuje k zaključku, da se bodo morale visokošolske ustanove razvijati v smer raziskovalno razvojnih institucij, ki bodo opravljale tudi pedagoško delo. Za tak razvoj pa je potrebna raziskovalno razvojna naravnost širšega okolja, kjer visokošolska ustanova deluje.

Kako je z razvojno raziskovalno infrastrukturo v naši regiji (jugovzhodna Slovenija) in v kateri smeri moramo iti pri razvoju našega visokošolskega in raziskovalnega prostora? To ugotavljamo na Univerzitetnem in raziskovalnem središču Novo mesto v sklopu dveh evropskih raziskovalnih projektov, ki sta sofinancirana iz VI. Okvirnega programa (podprogram Regije znanja 2). Gre za projekta ARRGOŠ 3 % in CRIPREDE. V projektu ARRGOŠ (<http://www.arrgos3.eu>) gre za primerjalno perspektivo regijske raziskovalno razvojne infrastrukture z drugimi evropskimi regijami. Partnerji v projektu prihajajo iz naslednjih regij: Bretanija in Akvitanija iz Francije, Madrid iz Španije, Hessen iz Nemčije, Južna Danska z Danske, Wielkopolska s Poljske, North East iz Velike Britanije in pa seveda Jugovzhodna Slovenija. Projekt CRIPREDE (www.criprede.com) ob naši regiji združuje še šest partnerjev iz različnih regij oz. držav: Jugovzhodna Irska, Cumbria iz Velike Britanije, Saška z Nizozemske, Siegen iz Nemčije in Latgale iz Latvije. Namen omenjenega projekta je analizirati trenutne procese regionalnega razvoja v različnih regijah in jasno identificirati »ozka grla« raziskovalno razvojne infrastrukture, ki ovirajo učinkovitost vlaganja regij v omenjeno aktivnost. Projekt se torej osredotoča na proučevanje odnosa regionalne politike do raziskovalnih in razvojnih procesov, ki se izvajajo ali so v fazi začetka izvajanja.

Partnerji so si v obeh projektih kljub velikim ekonomskim, razvojnim in nenazadnje kulturnim razlikam med regijami oz. državami zadali ključni cilj: razviti uporaben splošni

model, ki ga bo lahko vsaka regija delno prilagodila svojim razmeram. Ta model bo ponujal interaktivni pristop k ugotavljanju stanja, saj vključuje percepcijo razmer ne le organizacije, ki problematiko proučuje, ampak tudi pomembnih akterjev regionalne politike znotraj posameznih regij. Ugotavljanje stopnje razvoja regije temelji na povezovanju področij: regionalnega profila, razvojno-raziskovalnih in tehnoloških procesov ter regionalne razvojne politike.

Oba projekta se izvajata v skladu z načrti. Trenutno smo na dobri polovici raziskovalne poti, zato popolnoma natančnih odgovorov še ne moremo ponuditi. Preliminarni rezultati pa so kljub temu dovolj zgovorni in nam razmer tudi primerjalno ne orišejo v najbolj rožnati luči. Situacija glede javne (ali natančneje: negospodarske) razvojno-raziskovalne infrastrukture v regiji je zelo slaba, če ne kar katastrofalna. Te infrastrukture ni, kar pa obstaja, ne odgovarja potrebam sodobnega časa. Krivda za to je tako na ravni države kot tudi na strani regije. Država je precej pozno začela s spodbujanjem decentralizacije visokega šolstva, po drugi strani pa je z zamudo pri regionalizaciji Slovenije in pa s strukturo odločanja v regiji, ki, taka kot je, spodbuja predvsem investicije v komunalno infrastrukturo, manj pa v infrastrukturo znanja, povzročila, da regijske raziskovalno-razvojne politike sploh ni. Po drugi strani pa tudi regija svoje razvojne priložnosti ni pravočasno uvidela ravno v znanju. Kadrovska sestava je le nekoliko boljša, saj v regiji razpolagamo z določenim potencialom akademskega izobraženih raziskovalcev, predvsem pa je kar nekaj skritih adutov, to so Dolenjci in Belokranjci, ki živijo in delajo v Ljubljani. Eden ključnih vzrokov za te nezavidljive razmere je morda tudi v tem, da v regiji vlaganja v znanje nismo začeli pri raziskovalnem delu. Je pa treba poudariti, da se pri nas srečujemo s podobnimi težavami kot tudi nam primerljive periferne regije, s katerimi sodelujemo v naših projektih, kot npr. (Jugovzhodna Irska, Wielkopolska). In ključna ugotovitev. Pri razvoju visokega šolstva in raziskovalne sfere je bistveno premalo komunikacije med vsemi zainteresiranimi akterji. Predvsem pa se je do sedaj naredilo odločno premalo, da bi se v ta razvoj pritegnilo tudi gospodarstvo.

Večina razvojno raziskovalnega dela poteka v nekaj večjih podjetjih, ki imajo svoje razvojne oddelke in uspešno poslujejo. S tem sicer omogočajo obstoj množice srednjih in manjših podjetij, kar je za socialno varnost in gospodarski razvoj regije velikega pomena, vendar pa se pridobljeno znanje zaradi varovanja poslovnih skrivnosti in časovnega pritiska ne uporablja v izobraževalne namene. Obstoječe visokošolske ustanove zaenkrat ne kažejo ravno velike ambicije po raziskovalnem delu.

Preliminarni rezultati nam vzbujajo realna pričakovanja, da bodo končne ugotovitve bistveno pripomogle k celoviti evalvaciji stanja raziskovalno-razvojne dejavnosti v Jugovzhodni Sloveniji. S tem bomo dobili jasnejše odgovore na nekatera vprašanja glede zastavljenih smernic razvoja visokošolske sfere v regiji. Hkrati pa vzpostavljamo temelje za medsebojno sodelovanje gospodarstva in akademske raziskovalne sfere, do katerega na regijski in državni ravni še vse premalo prihaja. Da je na strani gospodarstva velik interes za to sodelovanje, nam vsekakor kažejo tudi pozitivne izkušnje, ki jih imamo na Univerzitetnem in raziskovalnem središču Novo mesto. Menedžerji iz uspešnih podjetij zelo dobro vedo, kaj potrebujejo, in te potrebe znajo tudi zelo natančno določiti. Pri načrtovanju razvoja visokega šolstva in razvojno-raziskovalne infrastrukture se jih vsekakor splača poslušati.

Avtorici sta zaposleni na Univerzitetnem in raziskovalnem središču Novo mesto.

Razmišljanje ob informativnih dnevih na fakultetah

Bistvo je očem skrito

Denis Pucelj, foto Gregor Sečen

Pravzaprav vse leži na priložnostih; ko pridejo mimo, jih moraš zgrabiti in izkoristiti.

Ko začneš poslušati iz vseh smeri in predvsem od vseh profesorjev njihove teorije o fakultetah in katera je pametna izbira in katera napačna, veš, da si z vsakim dnem bliže tistemu usodnemu dnevu, ko boš kar naenkrat študent.

Na gimnaziji sta 2 tabora: profesorji naravoslovja proti profesorjem družboslovja, in čeprav se verjetno tega sami ne zavedajo, vlada med njimi mala vojna, saj naravoslovci blatijo družboslovce in obratno. V naravoslovju je baje prihodnost, a vendar statistika kaže, da družboslovci še vedno hitreje dobivajo službo. Preostane nam le to, da pri vsakemu profesorju vztrajno kimamo in si mislimo svoje, saj njihovega mnenja ne bomo spremenili. Zakaj bi ga tudi hoteli? Saj odločitev leži na nas in pri določeni starosti moramo znati trezno razmišljati s svojo glavo. Če ne, smo pokopani.

Dijaki spadamo v tako imenovano skupino bodočih študentov. Pri osemnajstih, devetnajstih letih smo kar naenkrat soočeni z verjetno prvo pomembnejšo odločitvijo v življenju: na katero fakulteto naj se vpišem? Pride do spremembe okolja, ne samo v študijskem pogledu, velikokrat si moramo najti stanovanje bliže fakulteti, saj so te osredotočene na primorsko, ljubljansko in štajersko okolje. In to nam verjetno kar ustreza, saj se pravzaprav vsi slej ko prej naveličamo gimnazije. Začenjamo dobivati občutek, da postajamo samostojnejši in zavedamo se, da nam ves svet leži na dlani. Vizija staršev začenja postajati realnost.

Prvič se spoznamo z našo prihodnostjo na informativnih dneh, ki so visoko zastavljene kampanje, polne ličnih letakov, ki vse nosijo ogromno informacij, a kaj, ko večinoma le dobre in manj slabih. Kdo bi pa želel študirati tam, kjer bi povedali vse slabe strani te določene fakultete? Saj ima vendar vsak plus svoj minus, in mi smo tukaj, da poleg vseh teh plusov uživamo še v minusih. Popolne fakultete pravzaprav ni in vedno bo nekaj, kar nam bo žrlo živce. Kaj pa le povejo? Poleg vseh superlativov, ki kar kličejo vprašaje v glavi, informirajo tudi o tem, kje se da zaposliti po koncu šolanja. In vse te informacije zveš pri rosnih sedemnajstih, osemnajstih letih.

A kaj narediti z njimi? Obdržati jih moramo v glavi; toda ali moramo zavoljo nekega poklica, ki bi ga zagotovo dobili, spreminjati naše cilje in pozabiti na lastne želje? Koliko podrejanja je še dopustno, preden postane preveč? Obstaja tudi možnost, da se izgubimo

v množici in izgubimo svoj jaz. Še posebej če smo na gimnaziji veljali za individualiste in za kreativne. A možno je in v nekaterih pogledih je celo bolje, če se razvijemo na faksu, da začnemo živeti življenje, kot ga hočemo, in izkoriščati vse, kar nam ponuja. Ne pozabimo, da je matura neke vrste zrelostni izpit, na faks naj bi prišli zreli in pripravljeni odrasli ... A vsepovsod so izjeme.

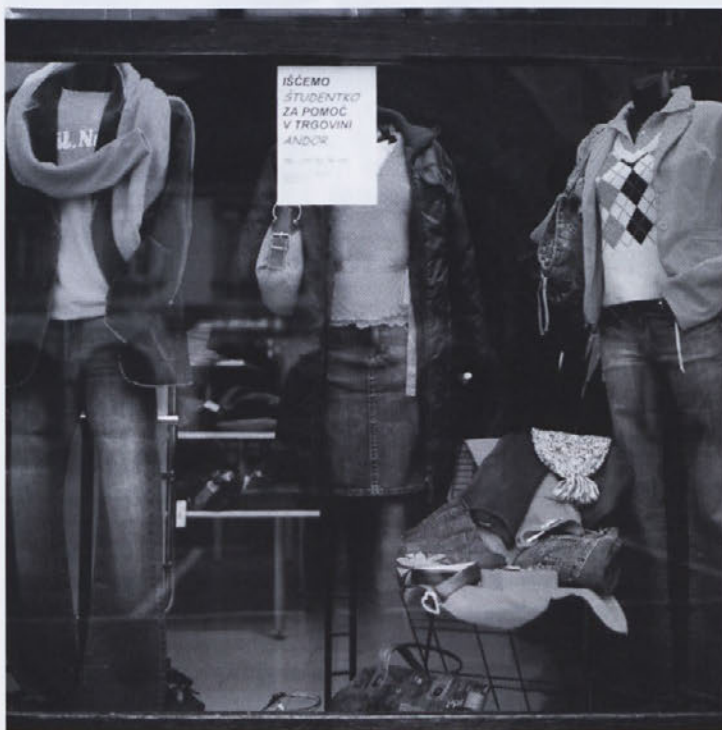
Tisti, ki bo ohranil sebe, bo iz sebe naredil uspeh in bo pisal zgodbe, ki jih bodo drugi brali. Pojavi se problem, ali sploh vemo, kakšno zgodbo bi radi napisali? Kaj nas tako zanima, da bi se s tem ukvarjali celo življenje? In vprašanje, ki ga mogoče večkrat pozabimo in se ga ne zavedamo: ali bomo srečni?

Pri izbiri faksa se nekako prvič res zavestno odločimo mi sami, in to na podlagi naših želj in ambicij. Saj smo vsi izbrali svojo srednjo šolo, ampak ali smo takrat res trepetali in premišljevali o tem noč in dan? Ni bilo problemov pri vpisu, a kaj ko je pri fakultetah vse drugače. So take, kjer imaš vrata na stežaj odprta, vendar te ne zanimajo. Za tiste, ki si jih pa res želiš in se ti zdi, da je ta študij res pravi zate, ti pa mogoče zmanjka par tako zelo pomembnih točk in se moraš zadovoljiti z nečim drugim. Omejitev vpisa leži v rokah nas, bodočih študentov. Toda kaj pravzaprav določajo te »pike«? Naše znanje zagotovo ne, saj je znanje več kot pa samo seštevek točk pri vsakem predmetu. Popolnega šolskega sistema ni, sprejeti moramo, kar imamo, in narediti iz tega, kar se le da, saj je znanje tisto, kar bomo imeli celo življenje v sebi in ga bomo s pridom izkoriščali.

Kaj nam bo sploh prinesel študij? Da najdeš službo, za katero te je pripravil študij, moraš imeti že srečo. Pravzaprav vse leži na priložnostih; ko pridejo mimo, jih moraš zgrabiti in izkoristiti. Ne smemo pozabiti, da le izkušnje štejejo, in v današnjem svetu je boj za službo težak. Večkrat zmaga tisti, ki je bolj iznajdljiv in zna iz sebe narediti nekaj, kot pa tisti, ki je imel na fakulteti same desetke. Preživijo le močnejši in vedno bo nekdo na vrhu in nekdo, ki bo pod njim. Kje želiš biti ti?

Urbana nacija

Nejc Gazvoda, foto Boštjan Pucelj

... vstavi zvok stoterih visokih pet na promenadi ob sončnih popoldnevih in živahen smeh metroseksualcev, ki so končno odkrili, da v njih le prevladuje ženska plat ...

Veste, kakšna je razlika med mestno in podeželsko punco? Mestna ima v popku uhan, podeželska pa klopa.

To je trenutno edini vic, ki se ga spomnim na temo, o kateri nameravam pisati. Ker menda je velika razlika med mestnim in podeželskim. Med urbanim in ruralnim. Med uhanom in klopom. Na Discoveryju je oddaja, ki se imenuje Urban nation. Oziroma Urbanation, samo v logu je N tako dvojno poudarjen, da se vidi ta fleksibilna urbanost. Že po zvenu je urbano nekako bolje kot ruralno. Recite nekajkrat zaporedoma »ruralno«. Jezik se vam bo popolnoma zapletel. Kako šele izgovarjajo to besedo podeželski pobje. Predstavljajte si kakega, ki še pogrukuje zraven. Skoraj nalašč je nastavljena, ta beseda. Urbano ... to je pa nekaj drugega. Že začne se z u-jem, ki je nasploh »kul« črka, črka krivulje, fleksibilnosti, svobodomiselnosti. In kljub r-ju, ki ji sledi, beseda krasno zdrkne z jezika. Urbano. Urbano. Urbano. Kot sprehod po starem delu mesta v novi pomladanski kolekciji, kot obisk galerije in srebanje koktajlov, kot velika sončna očala, nizek pas in viseči uhani, na katere lahko obesiš kanarčke. Urbano. Beseda s slogom.

Potem pa se vprašam – kaj točno sem jaz? Okej, študiram v Ljubljani, ampak to ne šteje, ker sem gastarbeiter. Stanujem slabe tri kilometre iz centra Novega mesta. Zdaj pa – a se v Sloveniji sploh da govoriti o razliki med ruralnim (vstavi zvok traktorja in motorke ter udarec s pestjo po mizi, da bo baba ubogala) in urbanim (vstavi zvok stoterih visokih pet na promenadi ob sončnih popoldnevih in živahen smeh metroseksualcev, ki so končno odkrili, da v njih le prevladuje ženska plat)? Določeno razlikovanje gotovo obstaja, tako v življenjskem stilu kot v mišljenju ljudi. A Ljubljana, naša prestolnica, ta čudovita urbana gmota, polna ljudi s smislom za furanje lifestyla, ima eno napako – študente. In mi študenti ji uspešno preprečujemo, da bi dosegla naslednjo stopnjo urbanosti. Stotero petk se ustavi, metro-smeh preneha. V daljavi osamljeno zakruli golob, ker so mu vzeli zvočno kuliso.

Študentje smo iz vseh vetrov. V vrsti za bone, na kosilu, na kavi, v lokalih – povsod slišim različne naglase in vidim različne skupine, ki jih je praktično nešteto. Nekateri študentje, recimo, še vedno furajo srednješolski stil, v športnih jaknah, običajnih kavbojkah, srednješolskih nahrbtnikih – pa še mozoljev se niso znebili. Določena dekleta so hitro prevzela to, da so kar naenkrat odrasla, in začela uživati v tej novi vlogi – oblečene so kot njihove mame, ne hodijo na kavo, ampak kofetkat, in imele bi že otroke, če ne bi bilo rimsko pravo tako obsežen izpit. Določeni študentje so se našli v umetnosti in so posvojili očala z debelimi okvirji, si nadeli pisan šal in topel plašč ter dodali določeno umetniško mrakobo svojemu pogledu, ko zamišljeni tavajo po ljubljanskih ulicah. Nekateri se preprosto

ne znajdejo in so videti kot večni bruci, ujeti med srednjo šolo in faksom, z značilnostmi tako ene kot druge »struje«, tako da se ga najprej napijejo na Kongrescu (ki jih spominja na park domačega mesta), šele potem gredo v Global. Alternativci so našli svoj raj na Metelkovi, tisti pa, ki se bojijo plesni in onega tipa, ki se celo leto vozi bos na kolesu, zaidejo v Orto Bar, kjer so kelnarji debeli in glasba polna električnih kitar. Nekateri so spremenili smisel svojega življenja v zabavo in se spremenili v nočne ptice, ki raje žrtvujejo svoje dostojanstvo, kot da bi vsaj enkrat bili na jutranjem predavanju brez hudega mačka in ogabnega, kiselkastega zadaha. Drugi pa mislijo, da ocena naredi človeka, in ves svoj čas namerijo učenju, čeprav zaspijo z občutkom, da življenje brzi mimo njih hitreje, kot bi si to želeli – samo ustaviti ga pa ne znajo. Tretji se sploh ne spremenijo. Ohranijo staro družbo, spoznajo nekaj novih ljudi, zabavajo se ob priliki, študirajo zato, ker jih to zanima – vendar se vse prevečkrat sprašujejo, ali je to prava pot, ali pa so mogoče obstali na pol poti med peskovnikom in osemurnim delavnikom.

Morda mislite, da se bom dal v zadnjo kategorijo, odgovoril na vprašanje iz začetka kolumne in napisal, da je to najboljša rešitev. Pa ne bom. Ker ni. Vsaka je po svoje legitimna. Je spopad z novim načinom življenja, ki je lahko še kako naporen. Vsak dan je izlet v neznano, oprijeti se nečesa, kar ima trde temelje, je nekaj najbolj naravnega.

In tu se briše ta temeljna razlika med urbanim in ruralnim. Med dvema načinoma razmišljanja, dvema načinoma življenja. Študentje »iz vseh vetrov« dokazujemo, da so te razlike izbrisljive. Pa čeprav samo tako, da se na novo kategoriziramo. Slovenija ni država, ki bi bila rasno in kulturno strašno raznolika. Imamo svoje c&č (cigane&čefurje), ki nam občasno zamešajo štrene, po dolgih letih, ko smo jim štrene mešali mi – to je pa tudi vse. A nabor mladine (seveda s predpogojem, ki je naša geografska majhnost) uničuje določene klišeje, ki bi naše vlemesto spremenili v mesto starih, tečnih babnic, ki sanjajo o dobrih starih malomeščanskih časih. Saj ne, da bi izbrisali razliko med podeželskim in kmečkim. Ta razlika se je v času kolumen izkazala skorajda za neprimerno temo, kar hočem povedati. Ampak kljub vsemu drži – vsaka raznolikost, ki vsaj malo načenja temelje starih dogem, je vredna vseh pohval.

Na, vsaj enkrat sem našel nekaj lepih besed za nas, študente. Kar pa ne pomeni, da še vedno nisem prepričan, da smo kopica lenih idiotov, ki so nas kupili z obljubami o svobodi. A o tem sem napisal že okoli 200 strani.

Aja, kaj sem torej jaz – »urbanec« ali »ruralec«? Kot bi rekli moji štajerski prijatelji – kaj jaz vem, čuj. Nisem čisto prepričan, da ločim klopa od uhana.

Prikrito očem zakrito

»Izrazi zamolčana grobišča, poveljna grobišča, fojbe ali sedaj najbolj uveljavljeni prikrita grobišča pomenijo in vključujejo grobišča, ki so posledica poveljnih množičnih ali posamičnih izvensodnih usmrtitev v letih 1945 – 46, pa tudi grobišča iz časa vojne, v katerih ležijo posmrtni ostanki pripadnikov oboroženih formacij protipartizanskega tabora in tudi civilistov,« je v knjigi *Prikrito in očem zakrito* zapisal docent za sodobno zgodovino na oddelku za zgodovino filozofske fakultete v Ljubljani Mitja Ferenc. Bil je član republiške komisije za reševanje vprašanj prikritih grobišč, od leta 2002 vodi projekt Evidentiranje prikritih grobišč v Republiki Sloveniji. Knjiga je pred dvema letoma izšla ob njegovi razstavi enakega naslova, leta 2005 so jo postavili v Muzeju novejšje zgodovine v Celju, od 16. februarja do 20. maja je na ogled v galeriji Dolenjskega muzeja.

Gre za gostujočo in dopolnjeno razstavo. V Novem mestu so predstavljeni tudi rezultati lanskih raziskav, izkop posmrtnih ostankov osemindesetih ljudi iz miniranega brezna v Konfinu 1. Lani so bila z arheološko metodo sistematično raziskana še grobišča v Lovrenški grapi in Lescah ter opravljene sondaže v Škofji Loki, Kidričevem in na Pohorju. Razstava prikazuje tudi osebne predmete, najdene poleg žrtev. Na ta način daje sočuten vpogled, z določenim kulturnim prerezo nevsiljivo tolmači nesmiselne nasilne smrti in razkrinkava krvnike.

Z doslednim odkrivanjem in popisom prikritih grobišč so začeli leta 2002, delo poteka v okviru ministrstva za kulturo, ministrstva za delo, družino in socialne zadeve in komisije vlade RS za reševanje vprašanj prikritih grobišč. Do konca leta 2004 sta Mitja Ferenc in sodelavka Mateja Bavdaž v sodelovanju s poznavalci posameznih grobišč, kriminalisti in drugimi obiskala in zajela podatke štiristo desetih grobiščih. Takrat je za popis in obdelavo ostalo več kot sto šestdeset lokacij, od lanske pomladi, ko so delo nadaljevali, do konca lanskega leta so dodatno popisali še sto dve lokaciji.

Temeljna načela priprave projekta so vzpostavitev in izdelava kartografsko in fotografsko dokumentacijsko podkrepjenega seznama, ki bo ustreznim službam v pomoč pri pripravi registra prikritih grobišč. Vseboval bo podatke, na podlagi katerih se bo država laže odločala o postavitvah spominskih znamenj in smernicah urejanja grobišč. Ob terenskem delu je bilo doslej posnetih okoli 4400 fotografij, pripravljeno 1225 topografskih in ortofoto kart, zbrano, preneseno in urejeno okoli 3100 skic, zemljevidov, fotografij in druge dokumentacije, pripravljeno 732 kart s parcelnimi številkami, opravljeni številni audio in video zapisi.

Otvoritev novomeške razstave je vzbudila precej zanimanja, poleg avtorja, strokovnjakov, svojcev pobitih in številnih novinarjev so se jo udeležili nekateri lokalni politiki, minister za pravosodje Lovro Šturm in predsednik državnega zbora France Cukjati. (Rasto Božič, foto Boštjan Pucelj)

Poklon geniju Pinu Mlakarju

V počastitev 100. obletnice rojstva lani umrlega Pina Mlakarja, nestorja slovenskega baleta, plesalca, koreografa, pedagoga, filozofa, častnega meščana Novega mesta in Ljubljane, trikratnega prejemnika Prešernove nagrade in še večkrat nagrajenega ter čaščenega umetnika, so sinoči ob sodelovanju Mestne občine Novo mesto, Društva baletnih umetnikov Slovenije in KC Janeza Trdine priredili svečano baletno predstavo z naslovom *Nekdanje svečanosti*.

Predstava je bila le del prireditve ob stoletnici. Društvo baletnih umetnikov je v lanskem decembru izdalo zbornik prispevkov za monografijo o Mlakarjevem ključnem deležu za slovenski in svetovni baletno-plesni prostor. Ob izdaji zbornika je društvo organiziralo tudi dvodnevni simpozij o mojstrovem umetniškem, pedagoškem in baletnoteoretskem delu, neločljivo povezanem z delom njegove življenjske in umetniške sopotnice Pie Mlakar. Društvo baletnih umetnikov Slovenije je ob stoletnici poskrbelo tudi za izdajo priložnostnega žiga in natis izvirnih razglednic. Pošta Slovenije je v počastitev jubileja pripravila znamko s podobo Pina Mlakarja.

Baletni večer *Nekdanje svečanosti* je bila večmedijsko oblikovana baletna predstava, sestavljena iz enaindvajsetih odlomkov iz enajstih koreografskih stvaritev Pie in Pina Mlakarja. Baletni odlomki so bili povezani s fotografskim in video arhivskim gradivom. Režiser predstave je Igor Košir, umetniški vodja Janez Mejač, nastopili so baletni plesalci SNG Opera in balet Ljubljana, baleta SNG Maribor ter neodvisni plesalci.

»Cel večer ima nit. Začenja se z Lokom, gre skozi odlomke Vraga na vasi, Lisičke zvitoropke, Nekdanjih svečanosti, Našega ljubljenelega mesta, Lepe Vide, ... Do skupnega finala se zvrsti vseh trinajdesetdeset plesalcev. Oder bo poln. Vsem nam je žal, da je gospod Mlakar odšel prehitro, da ni prisoten, ampak mi bomo z njim,« je 19. februarja ob predstavitvi umetniškega poklona dejal umetniški vodja svečane baletne predstave Janez Mejač. Povedal je še, da so marsikateri ples rekonstruirali po spominu. (Rasto Božič)

50 let Pihalnega orkestra Krka

»Ko so pred petimi desetletji v Straži ustanovili Pihalni orkester Novoles Straža, je štel petinšestdeset članov. Z zamenjavo pokrovitelja so ga preimenovali v Pihalni orkester Krka Zdravilišča, sedaj se več let imenuje Pihalni orkester Krka,« je razložil Miro Saje, od leta 1990 dirigent in umetniški vodja orkestra. Tudi on je rasel z njim, iz trobentača se je razvil v dirigenta. Pod njegovim vodstvom je orkester presegel lokalni okvir, petinšestdeset glasbenikov, katerih povprečna starost se giblje nekaj nad dvajsetimi leti, je doseglo svetovni vrh.

Orkester vse od ustanovitve velja za kakovostno zasedbo, po zmagi na tekmovanju v italijanskem mestu Riva del Garda leta 1995 se mu je odprla pot. Prepričan je domače strokovnjake, uradno velja za najboljši slovenski pihalni orkester. Požel je priznanja v Italiji, na Madžarskem in v Nemčiji. Predlani je na svetovnem prvenstvu, ki vsaka štiri leta poteka na Nizozemskem, v prvi kategoriji osvojili zlato plaketo s posebno pohvalo. Po tem uspehu se je prijavil na razpis vodilnega svetovnega združenja pihalnih orkestrów WASBE. Združenje v različnih mestih od Azije prek Evrope do Amerike prireja dveletne ciklične konference. Od osemdesetih prijavljenih orkestrów vsega sveta je združenje za letošnjo konferenco izbralo štirinajst najboljših, ki se bodo 10. julija predstavili v irskem mestu Killarney, med njimi tudi Pihalni orkester Krka.

Orkester je tako dosegel najvišje možno priznanje za tovrstne glasbene zasedbe. Letos praznuje tudi visok jubilej, 25. februarja se je na prestavljenem Valentinovem koncertu v KC Janeza Trdine novomeškemu občinstvu predstavil z Otom Pestnerjem. (Rasto Božič)

Izziv novomeške kulture

Nekaj dni po kulturnem prazniku je novomeški mestni odbor LDS v Narodnem domu sklical tiskovno konferenco. Po mnenju predsednika sveta LDS MO NM Borisa Dularja in člana izvršnega odbora LDS MO NM Primoža Žižka je bil kulturni praznik primeren trenutek, ob katerem so želeli javnost opozoriti na razvojne izzive na področju kulture v Novem mestu ter predstaviti poglede na nekatere ključne kriterije za uspeh na področju kulture v mandatu 2006 – 2010. Dular in Žižek sta se dotaknila predvsem občinske kulturne politike, glavnih razvojnih projektov in vprašanj na temo kulture.

»Kultura ni samo to, kar se dogaja na praznik, ostalo je borba za življenje ali preživetje. V Novem mestu se srečujemo s številnimi izzivi na tem področju. V občini se je začel nov mandat, postavljena je bila zasnova kulturne strategije, možno je intenzivno odpiranje v evropski prostor. Prijava za kandidacijo za evropsko kulturno prestolnico leta 2012 in drugi dogodki kažejo, da je zelo prav, da se do teh stvari opredelimo. Novo mesto je na eni strani doživelo gospodarski razcvet, na drugi strani lahko rečemo, da smo deležni tudi kakovostnega kulturnega razvoja. Takih ustvarjalnih premikov v novomeški občini že dolgo ni bilo. V tem trenutku se je treba vprašati, kaj lahko ta prostor naredi za sožitje kulturnega potenciala in njegovo uveljavitev v slovenskem prostoru,« so bile uvodne besede Borisa Dularja.

Prepričan je, da mora biti kultura skupni imenovalac vseh produktivnih sil prostora. Za uresničitev pomembnih projektov bi bilo treba v tem mandatu združiti vse sile, le tako bi dosegli kakovosten premik. Politična odgovornost prostora je izjemno velika. Vsebinsko mora biti povezana s finančnimi, kadrovskimi, z upravljaljskimi in s tržnimi vprašanji.

Primož Žižek je pri razvoju novomeške kulture opozoril na tri pvrine. »Osnutek razvoja strategije kulture mesta nas veže, da mora občina do konca julija objaviti drugo fazo razvojne strategije. Druga je prijava za evropsko kulturno prestolnico, tretja je rok 28. februar, s katerim se zaključuje velik del evropskih razpisov na temo medkulturnega sodelovanja, razvoja infrastrukture itd. Pri pregledu strategije smo zelo veseli, da je v lanskem septembru začel nastajati dokument, vendar se nam zdi, da sodelujoči ljudje in obseg strategije ne odgovarjajo ključnim vprašanjem prostora. Pričakujemo večjo pluralno zasnovo in večji poudarek ključnih problemov: kadrovskemu menedžmentu, marketingu in razvoju infrastrukturnih objektov. Na srečo lahko ugotovimo, da je vse to usklajeno z razvojno strategijo vlade, ki želi skozi kulturo povezati gospodarske in turistične potenciale, kulturno, tehnično in naravno dediščino ter razviti območje intermedijev, v katerem smo v Novem mestu tradicionalno zelo šibki.«

Žižek tudi meni, da se med kulturniki pojavlja strah, da bodo prevladale potrebe gledališča. »Strah lahko presežemo edino z javnim dialogom, ki ga mora voditi občina. Prihod gledališča pomeni nov kakovostni preskok v dojemanju kulture in umetnosti. Kultura je v Novem mestu že dohitela gospodarstvo, politika pa se mora to še naučiti. Ključno je, da se na tem področju politika profesionalizira. Pojavljajo se tudi prostorska vprašanja – vprašanje mladinskega kluba je stvar tega mandata in potrebuje pluralno rešitev. Izpraznjene prostore RIC-a naj zasedejo društva, ne pa izobraževanje. V sklopu kandidature za evropsko kulturno prestolnico bi bilo nujno končno rešiti vprašanje Narodnega doma. Tudi če nam kandidatura spolzi iz rok, izkoristimo namen za dokončno obnovo te hiše. Kultura in umetnost jo potrebujeta in zaslužita.« Prepričan je, da je za razvoj kulture pomembno tudi vprašanje kadrov, poklicno upravljanje s kulturo in njen marketing. Sprašuje, kako bo občina spodbujala razvoj kakovosti upravljanja v kulturi, razvoj kakovosti trženja kulture in kako učinkovito bo kulturno umetniški naboj mesta vključila v razvoj gospodarstva. »Pri reševanju vprašanja kulture smo prvi zavezniki župana in njegove ekipe. Kot opozicija resno jemljemo vlogo pri nadzoru kulturnih ustanov, želimo biti konstruktiven partner kulturnikom in umetnikom,« je povzel.

Govornika sta v sklepnem delu poudarila »sistemske in infrastrukturne izzive« kulture v prihodnjem štiriletju. Med prednostnimi nalogami sta navedla: dolgoročno financiranje in urejanje prostorskih pogojev gledališča APT, dokončanje projekta Križatija in s tem kakovostnejšo predstavitev arheološke zbirke, zagotovitev novih prostorov za kulturna društva (prostori RIC-a, KC Janeza Trdine, težave mladih kulturnih ustvarjalcev in organizatorjev), takojšnje nadaljevanje obnove Narodnega doma, uresničitev občinske strategije glede stavbe na Glavnem trgu 30, ki mora biti namenjena kulturi in turizmu, posebej že zamišljeni umestitvi mestne muzejske zbirke, dokončanje občinske Strategije razvoja kulture. Med pomembne projekte sta vključila še 100-letnico rojstva Marjana Kozine, svetovni festival pihalnih orkestrrov, pregled lutkarske dejavnosti zadnjih petdeset let, pravočasno pripravo razpisov za poletne in zimske prireditve. LDS predlaga županu, da na ministrstvo za zunanje zadeve posreduje pobudo, da bi vsaj del aktivnosti Forum slovenskih kultur izvajali v Novem mestu ali forum postavili v prvi slovenski narodni dom. Novomeško gospodarstvo ima z večino slovenskih držav pristne odnose, kar bi se dalo s pridom izkoristiti. (Rasto Božič)

Trije pogledi na novomeško kulturo

Rasto Božič

Če kulturo gledamo razvojno, ugotovimo, da je bila resnično neodvisna le v času jamskih ljudi.

Kulturni praznik smo dali skozi ali pravilneje povedano, govore ob njem smo prebavili. Kot vedno je bila vmes kakšna debelo zabeljena ugotovitev, med naborom vprašiljivo izvirnih gesel pa smo tudi letos zaznali dve stalnici. Javkanje ob splošno znanem dejstvu, kako nas je kot narod ohranila ravno kultura, je znana zadeva. V letih slovenske samostojnosti in zveličavnega napredka se ji pridružuje nova ugotovitev, tarnanje nad krutim kapitalom. Vse se meri le z vatli dobička in se pri tem na nikogar ne ozira.

Če kulturo gledamo razvojno, ugotovimo, da je bila resnično neodvisna le v času jamskih ljudi, pa verjetno je še takrat jamski slikar za dobro delo dobil boljši obrok ali pa so ga jamski duhovi za opravljeno poslikavo posebej lepo čislali. Kasneje vemo, kako je bilo. Umetnost in z njo kultura sta bili v službi najpremožnejših – imperatorjev, cesarjev, kraljev, dožev, plemičev, države in klera. Če se ozremo le za pol stoletja nazaj, v času socializma je bila kultura strogo v službi ideologije, danes, v časih novokapitalnega jarma, pa je ideologijo zamenjal kapital. Spet je v službi, vnovič odvisna od darežljivosti oblasti in mecenov. Kulturnik že ve, če si samostojen, si lahko večkrat lačen. Če ne drugi, te omejuje trg, in če sadov lastnega dela ne prodaš, te lahko kot ptičke pita sam mili bog. Je pa znano, da božja piča zelo slabo tekne.

Torej, kako je s kulturo, čigava je? Je res narodova? Če je odvisna od oblasti in kapitala, naj ta dva zanjo bolj skrbita, saj bosta drugače sama sebi odžagala vejo in se nekega jutra prebudila v povsem tujem okolju, ki ne bo več spoštoval Prešerna, Cankarja, Ketteja, Murna, Kozine, Trdine, Kosovela, Dekleve, Ogorevca itd. (vseh je preveč, tudi Sinigoja sem moral izpustiti), temveč le kakšen pralni prašek, ameriško bejavost in francosko sesirjeno mleko. Slovenski jezik bo izumrl, podaniki kapitala pa se bodo sporazumevali v basicu zastarelih računalnikov.

S toplo mislijo na zgornje ugotovitve si sedaj oglejmo izjave novomeških politikov in eno iz kulturniških vrst. Najprej zapišimo, kaj je novomeški župan Alojz Muhič med drugim prebral na osrednji kulturni predstavi: »V času, ko se brišejo meddržavne meje in ko govorimo o skupnem evropskem prostoru, je še kako pomembno, da se zavedamo svoje lastne identitete in tako ohranjamo pokončno držo. In prav kultura je tista, ki je za nas Slovence pogosto sopomenka za narodno ohranitev in bogatitev.« Tako župan in z njim teza o narodni ohranitvi.

Po kulturnem prazniku je novomeški mestni odbor LDS sklical tiskovno konferenco na temo kulture, na kateri je med drugim Boris Dular dejal: »Da bi resnično znali razumeti, kaj je najpomembnejše, in narediti kakovostni premik. Tukaj je politična odgovornost prostora izjemno velika. Vsebinsko je močno povezana s finančnimi, kadrovskimi, z upravljaljskimi in tržnimi vprašanji.« Podobno je menil tudi Primož Žižek: »Pričakujemo večjo pluralno zasnovo in večji poudarek kadrovskemu menedžmentu, marketingu in razvoju infrastrukturnih objektov. Na srečo lahko ugotovimo, da je vse to usklajeno z razvojno strategijo vlade, ki želi skozi kulturo povezati gospodarske in turistične potenciale, kulturno, tehnično in naravno dediščino.« To je druga teza, jezik kapitala!

In še sinteza. Za nedavno gostovanje v Toskani je moral Komorni orkester Tartini poleg denarja pokroviteljev prispevati tudi nekaj lastnih, sicer skromnih sredstev. Njegov dirigent Aleš Makovac pravi: »Naše delo se težko ovrednoti. Za razliko od pevskih zborov nikakor ne moremo prinesiti priznanja s kakšnega tekmovanja, ker tekmovanje za godalne orkestre in vokalno instrumentalne zasedbe ni. Zato se je ostalim, pa tudi, če gre za manj kakovostno tekmovanje, lažje ovenčati s priznanji, ki pri razpisih prinesejo točke. To zagato bo treba premagati, saj gre za kulturo in ne za šport. Tam se tehtajo medalje.«

Naj vse izjave navdažnje snovalce novomeške kulturne politike.

Katarina Udovč:

Tudi negativno je arheologu pozitivno

Rasto Božič, foto Boštjan Pucelj

Katarina Udovč je devetindvajsetletna novomeška arheologinja. Pred štirimi leti je na Filozofski fakulteti v Ljubljani diplomirala iz arheologije zgodnjega srednjega veka. Že med študijem se je začela udeleževati številnih terenskih raziskav, njeno delo je bilo in bo še nekaj let pretežno povezano z raziskavami ob gradnji dolenskega avtocestnega kraka. Mila zima jo bo v naslednjih dneh vnovič za več mesecev pognala na teren.

Kako si zajadrala v arheologijo?

Prvo srečanje z arheologijo je bil obisk izkopavanj na Kapiteljski njivi na Marofu, kamor nas je v gimnaziji peljala profesorica zgodovine. Do drugega je prišlo v okviru gimnazijskih izbirnih vsebin, odločila sem se za zgodovinska predavanja in arheološka izkopavanja. Tako sem spet pristala na Kapiteljski njivi in glede na to, da me sta vedno zanimali zgodovina in geografija oziroma privlačilo družboslovje, sem se odločila za študij arheologije.

Že med študijem si se udeleževala terenskega dela?

Začela sem v sklopu raziskovalnih izkopavanj Dolenjskega muzeja na Kapiteljski njivi. Leta 2002 so na Dolenjskem začeli graditi avtocesto. Glede na to, da je prišlo do večjega števila daljših terenskih raziskav, so kolegi potrebovali tudi več študentov arheologije. Tako sem se srečala z izkopavanji na trasi avtoceste. Kot študentka sem sodelovala pri izkopavanjih na najdiščih Draga pri Beli Cerkvi, Bela Cerkev, Obrežje, Sela pri Dobu in Nova Tabla pri Murski Soboti. Izven avtocestnega projekta in v okviru Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Novo mesto, sem sodelovala pri odkrivanju zgodnjersrednjeveškega grobišča in prazgodovinske naselbine na Cerovem Logu pri Šentjerneju. Nadaljevala sem v novomeškem mestnem jedru, kjer je bila v sklopu obnovitvenih del stare porodnišnice, zdajšnje nove upravne enote, v pobočje srednjeveškega mestnega obzidja, tj. Šanc, vkopana dobro ohranjena keltska peč za žganje lončenine. Sodelovala sem tudi pri izkopavanjih prazgodovinskih gomil v Mačkovcu pod Trško goro in v

Če se ne da najti druge rešitve, so potrebna

Šmarjeških Toplicah ter pri izkopavanju dela antične naselbine v Trebnjem. Poleg arheoloških izkopavanj opravljam tudi različne terenske preglede, s katerimi odkrivamo potencialna najdišča ob infrastrukturnih posegih, kot so elektrovi, plinovodi, vodovodi itd.

Med premori številnih izkopavanj si tudi diplomirala. Na izkopavanjih si začela kot navadna delavka, nadaljevala kot arheološki tehnik, sedaj si že nekaj let vodja izkopavanj?

Se vedno sem terenski vodja projektov, uradni vodja izkopavanj je arheolog Danilo Breščak, vodja novomeške območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine. Pri večini projektov sodelujem z njim. Na zavodu sem že četrto leto za določen čas zaposlena kot konservatorica in vezana za projekte.

Katerim tvojim projektom pripisuješ največji pomen?

Vsak projekt je po svoje poseben in pomemben. Za arheologa je pomemben vsak rezultat, tudi če je negativen. V Cerovem Logu je bilo zanimivo, ker se je pokazala kontinuiteta poselitve. Našli smo zelo lepo ohranjeno prazgodovinsko hišo in zgodnje slovansko grobišče. Vmes je bilo več kot tisoč let razlike, ko prostor ni bil poseljen. Zanimivo se mi je zdelo tudi odkritje prazgodovinske peči za žganje keramike pod novomeškimi Šancami. Peč je bila tako dobro ohranjena, v njej je bilo celo razbito posodje. Presenetilo me je tudi izkopavanje v novomeškem zgodovinskem jedru, kjer smo za Jakčevim domom na Društvenem trgu naleteli na ruševinsko plast s čudovitimi ostanki gotskih pečnic. Težko bi se odločila, kaj je bilo po moji sodbi najbolj pomembno. Vsaka stvar me vedno znova navduši, drugače se ne bi ukvarjala s tem. Najlepša in najbolj enostavna za izkopavanje so grobišča, specializirala sem se za prazgodovinska.

So pri dolenjskih avtocestnih delih prišla na dan kakšna nova spoznanja?

Pri izkopavanju pod Belo Cerkvijo, vodil

ga je Borut Križ, smo odkrili nižinsko prazgodovinsko naselbino. Doslej so bile na primer znane le naselbine na vzpetinah, nižinskih skoraj nismo poznali. Na Obrežju je Phil Mason raziskal velik del zgodnjeavguštejskega rimskega tabora, ki jasneje odkriva občutljiv čas rimskega osvajanja tega ozemlja. Nekaj kilometrov stran je bilo pomembno Breščakovo raziskovanje znane rimske poštna postaja Romula ali Ribnica, pa izkopavanje rimske podeželske vile v Gorenjih Skopicah Uroša Bavca, Vičičevo odkritje rimskih poslikanih grobnic pri Drnovem pri Krškem itd. Pokazala se je zelo pestra slika prazgodovinske in antične poselitve. Še enkrat se je potrdila teza, da so Rimljani pokopavali ob cestah. Kaže, da je bil promet na tem območju živahen že v prazgodovini in antiki, njegova glavina je potekala ravno ob trasi sodobne avtoceste, ki se z rimsko večkrat pokriva in križa.

Arheološka dela pri dolenjskem avtocestnem odseku, razen območja Trebnjega, so v glavnem končana. Katere raziskave te čakajo letos?

Te dni začnemo raziskovati tri prazgodovinske gomile v Mačkovcu pod Trško goro na območju nove poslovno storitvene cone med staro traso hitre ceste in novo avtocesto. Po zapisih vemo, da je do devetnajstega stoletja na mačkovski gmajni stal rimski milnik, kamnito obcestno znamenje. Torej je nekoč tukaj že potekala komunikacija. Na območju avtoceste pri Mačkovcu smo že predlagali izkopati večjo prazgodovinsko gomilo. Našli smo trinajst skeletnih grobov s pridano keramiko, steklenim in bronastim nakitom ter železnim orodjem in orožjem iz časa starejše železne dobe. V lanskim jeseni smo opravili terenski pregled celotnega območja. Z manjšimi sondami oziroma vkopi smo našli sledove prazgodovinske in rimske keramike ter v terenu ugotovili gomilam podobne kupolaste strukture s premerom od devetih do štirinajstih metrov. V arheološkem smislu bo delo na tem območju letos zaključeno.

Velika izkopavanja so v nasprotju s konservatorsko smernico, ki daje

izkopavanja.

prednost varovanju dediščine in ne toliko izkopavanju. V izkopavanja je stroka večkrat prisiljena, pogosto je možna le taka rešitev?

Večkrat je treba skleniti kompromis. Če se ne da najti druge rešitve, so potrebna izkopavanja. Če se da najti drugo pot, se trudimo posege predstavljati.

Kako je s kmetijskimi zemljišči?

Prazgodovinska keramika je bila slabše žgana, izdelana je tudi iz slabše prečiščene gline. V zemlji je že najmanj dve tisočletji, nanjo delujejo različni vplivi in dejavniki. Sodobna gnojila in škropiva pronicajo v zemljo, najedajo in dodatno uničujejo keramiko in kovino. Svoje naredi tudi oranje s težkimi traktorji. Sodobni plugi posežejo mnogo globlje, kot so posegli s tradicionalnim kmetovanjem.

Izkopavanje je le del arheologovega dela. Kaj se po izkopu dogaja z najdbami?

Pri izkopavanjih sledimo spremembam v zemeljskih plasteh. Vsako plast opišemo in dokumentiramo. Izmerimo višino in lego najdbe ter jih tako vnesemo v koordinatni sistem, skratka naredimo popolno podatkovno preslikavo. Stanje na terenu prenesemo v računalnik. Tako rekoč med izkopavanjem najdišče dokumentirano uničujemo. Čim bolj podrobna je dokumentacija, manj podatkov izgubimo. Izkopavamo, da kulturo ohranimo znanjem. Najdbe najprej na terenu suho očistimo, po dokumentaciji jih dvignemo, zapakiramo in predamo restavratorski delavnici, kjer jih očistijo, utrdijo, zlepijo in rekonstruirajo. Potem je arheologova naloga še obdelava in objava najdb ter izpolnitev dokumentacije. Povsem na koncu zavod najdbe preda v hrambo ustrezni ustanovi, na našem območju je to Dolenjski muzej.

Glede na izkopano gradivo te čaka še veliko dela. Tudi potem, ko bo avtocesta v celoti zgrajena?

Z vidika novomeškega zavoda avtocesta sploh ni več toliko aktualna. V ospredje prihajajo druge lokacije drugačnih namembnosti, kot so na primer širitve kamnolomov, razne obrtne in industrijske cone, plinovodi ... So pa izkopavanja v okviru avtocest nedvomno pripomogla k popularizaciji arheologije. Za dolenjske arheologe je še dovolj dela in nalog. Avtocesta je bila zgolj poglavje znotraj vsakdanjega varovanja in raziskovanja.

»Führer durch Novo mesto«

Zgodovina za prihodnost je naslov projekta Društva Novo mesto. Na februarski četrti četrtek so ga predstavili na letošnjem prvem rednem srečanju društva v Narodnem domu.

Pred tremi leti zastavljeni projekt se je razvil v publikacijo Zgodovina za prihodnost – sprehod po starem mestnem jedru. »S projektom želimo spodbuditi širši pogled na bogato izročilo mesta, s poudarkom na pomembnih novomeških ustvarjalcih oživiti novomeško kulturno in duhovno dediščino ter jo narediti bolj dostopno,« so besede Mitje Simiča, usmerjevalca, v neki meri tudi urednika projekta. Gre za skupinsko delo, njegovi avtorji so Staša Vovk, Joža Miklič in Tomaž Levičar. Prispevali so literarni, ekonomski in oblikovno fotografski del, knjižica sto dvajsetih strani je zasnovana kot turistični vodnik, namenjena turistom in meščanom.

»Novo mesto ima ogromno dobre strokovne literature, ni pa to nekaj, kar bi lahko obiskovalec mesta vzel v roke, dal v žep in šel na obhod. Naš namen je drobce iz te obširne literature spraviti v nekaj manjšega, vsakomur dostopnega in brezplačnega,« pravi Simič.

Po njegovi oceni gre pri publikaciji za visoko strokovno raven. Predstavili so skrajni obseg, mogoče bo iz tega izšel še bolj priročen, manjši vodnik. Knjižica trenutno prinaša skupaj petindvajset strani besedila, ostalo je namenjeno bogati fotografski opremi. Za izhodišče mestnega obhoda je določen Novi trg. Obiskovalca bo pot peljala skozi mestno jedro, spoznal bo Kandijo, vračal se bo mimo srednjeveškega mestnega obzidja na Šancah. Vodnik mu bo obenem na nevsiljiv način predstavil mestno zgodovino, kulturno in duhovno izročilo, razložil pomen mestnih znamenitosti. Izšel naj bi že ob letošnji turistični sezoni, društvo razmišlja o nakladi pet tisoč izvodov. Datum izida in naklada sta v rokah pokroviteljev, publikacijo naj bi delili na vseh turističnih informacijskih točkah, recepcijah itd.

V sklopu srečanja je ekonomistka Joža Miklič izčrpneje predstavila ekonomska izhodišča za razvoj in izrabo mestnega jedra. Med drugim je dejala: »Že večkrat smo debatirali, kako bi bilo treba delovati, da bi iz novomeškega starega mestnega jedra lahko imeli tudi ekonomske učinke. Bili smo med prvimi, ki smo predlagali, da bi mesto dobilo svoj načrt. Danes mora poslovni načrt izdelati vsak podjetnik, tudi vedeževalka, medtem ko mi pravzaprav delamo na izjemno velikem projektu uporabe mestnega jedra v gospodarske namene, pa o tem nimamo nobenega papirja, nobenega opredeljenega načrta ali dokumenta, na podlagi katerega bi lahko izvajali kakršen koli nadzor ali pritisk, da bi se stvari v korist mesta, zaposlovanja in identitete razvijale. Ena izmed smeri, v katero se lahko mesto razvija, je turizem. Novo mesto je polno zgodb, ki kažejo, v kolikšni meri je mesto prispevalo k razvoju slovenskega naroda. Zato smo se odločili, da bi v tem projektu prikazali predvsem turistične možnosti.« (Rasto Božič)

Drobci preteklosti

Belogrademu Tonetu Jakši, upokojenemu novinarju Dolenjskega lista, je poklic zlezal pod kožo. Šele kot upokojenec si je vzel čas, zbral je na plodni novinarski poti zabeleženo gradivo, številne zapise in v duh vtisnjene spomine. Pred leti objavljene članke je strnil v štiri posamično izdane knjige; Dolenjski obrazi, Naše korenine, Iz takih korenin in Tak je bil naš čas.

Tone Jakše je novinar, kot ga danes težko najdemo. Poklica ni zgolj opravljal, to je bilo njegovo poslanstvo. Privlačil ga je mali človek, brskal je za skoraj pozabljenimi podatki, iskal vzroke in priče nekdanjih dogodkov. Obiskoval je stare ljudi, izstopajoče osebe, posebneže in se z njimi na dolgo pomenkoval. Iz njihovega gostobesedja je na papir zliil živo zapisane življenjske zgodbe. Z literarno razmišljujočim slogom je ustvaril sočno branje in ohranil narodopisne podatke. Njegovo besedilo ni suhoparno, podobe svetovnih in lokalnih dogodkov rišejo besede preprostih ljudi. Jakšetovi zapisi niso visoka zgodovina ali strokovna antropologija, so topel odsev sveta, odraz vpliva dogodkov na življenje pod Gorjanci.

Zapisi Toneta Jakše so dragocen dokument. 15. februarja je v restavraciji na novomeški Loki predstavil vse štiri knjige. Pri tem ni imel najbolj srečne roke. Tesen prostor ni namenjen tolikšnemu številu gostov. Tudi predstavitev z branjem zajetnih knjižnih odlomkov, z vmesnim predvajanjem predolgih in težko razumljivih izvornih tonskih zapisov ter konec koncev s ceneni glasbenimi vložki se je zavlekla na dve uri. S tehtnejše zastavljenim sporedom bi lahko predstavitev izzvenela v navdihujoče pester večer. (Rasto Božič)

SofijaSilvia: CAMERA OBSCURA II

= Fotografiska razstava

APT FOTOGALERIJA,

Anton Podbevšek Teater, 1. 3. 2007 - 25. 3. 2007

Projektni vodja: Bojan Radovič

Kustosinja: Sandra Križić Roban

Koprodukcija: Hiša fotografije Slovenija

SofijaSilvia je bila rojena 3. marca leta 1979 v Pulju na Hrvaškem. Po višješolskem študiju v Pulju je leta 1998 obiskovala tečaj o umetniški fotografiji v Still Photography Department of the Film and TV School of the Academy of Performing Arts (FAMU) v Pragi. Leta 1999 je postala redna študentka iste ustanove in leta 2002 diplomirala. Med študijem je sodelovala pri različnih projektih in delavnicah, nekatere med njimi so potekale v sodelovanju z Bauhaus university. Ukvarja se tudi s komercialnimi portreti, modo in fotografijami revialnega tipa. Trenutno obiskuje MA Fine Arts Course at the Central Saint Martin College of Art and Design v Londonu v Veliki Britaniji.

Sandra Križić Roban (kustosinja) je takole opisala izkušnjo z njeno fotografijo:

"Zakaj pišem o tem delčku neba, ki se v svojem neobičajnem izrezu vidi s terase moje hiše? Največ zaradi avtoričinih Camera obscura II, light-boxov, v katerih so fotografije uresničene s tehniko camere obscurae, natančneje z dia filmi srednjega formata značilnega podaljšanega kadra. Nastale so po prvotnih Camera obscura, študentskih delih, s katerimi je ustvarila prostor loma svetlobe znotraj male kartonske škatle, kupljene v nekem praškem shopping centru. Za to priložnost je črno-beli film rezala ročno, pri čemer so ostale vidne sledi, praske in odtisi ter primarno fizične pred-akcije oziroma vtisi osebne izkušnje v materijo, medtem ko je dolgo in mirno stala v eni od drž, uresničujoč svojo dvojno vlogo ... Ciklus Camera obscura II iz leta 2001 je neposredno pogojen prav z doživljanjem pogleda z neke terase, z usmerjanjem navzven (in ne več navznoter), z vračanjem ukradenega prostora, ukradenega pogleda, kakor je to SofijaSilvia sama pojasnila. Kadri so drugačni, neobvladljivi z enim pogledom; to so panoramski izseki, ki kličejo v spomin tiste, ki bi lahko nastali z dviganjem vizirja na čeladi. Toda ne gre za viziranje, usmerjanje pogleda v eno določeno točko, saj se želi videti čim več, zajeti s pogledom čim širši predel, ne glede na to, da je šlo za običajno, za SofijoSilvio vsakdanje in dobro znano okolje." (Več o razstavi na spletni strani www.hfs.si)

Fižolček, ogelček in slamica

= Lutkovna predstava

Lutkovno društvo LUTKOMOTIVA

LokalPatriot, 31. marca ob 11h

Po motivih slovenske ljudske pravljice iz Saržente pri Čedadu

Režija, dramaturgija - Lutkomotiva,

zasnova scene in izdelava lutk - Lutkomotiva,

glasba - Tomislav Jovanović - Tokac,

igrajo - Polonca Bartolj, Tanja Kraševac, Erik Staniša, Janez

Badovinac, Marko Guštin,

produkcija - Lutkomotiva

Poučna zgodba, ki govori o tem, zakaj imajo vsi fižolčki bel šiv na trebuščku. Otroška predstava Fižolček, ogelček in slamica je prvi celostni projekt društva. Gre za znano slovensko ljudsko pravljico, ki pa je lutkovno uprizorjena zelo redko.

V minulem letu ustanovljeno Lutkovno društvo Lutkomotiva je nastalo z namenom ustvarjati na področjih lutkovne igre, lutkovne animacije, dramske igre, dramaturgije, scenske glasbe in literarnega ustvarjanja. Tvori ga pet stalnih članov: Polonca Bartolj, Tanja Kraševac, Erik Staniša, Marko Guštin in Janez Badovinac, ki so v preteklosti sodelovali v različnih lutkovnih društvih in skupinah: Lutkovno gledališče Pika Nogavička, Taus teater, Lutkovna skupina Mokre Tačke. Najdlje je večina peterice delovala v novomeškem Taus teatru, ki je v preteklosti ustvaril več lutkovnih predstav ter organiziral lutkovni festival Guncel fest - Dnevi lutk v Novem mestu. Sami opravljajo različne funkcije, od pisanja tekstov, izdelave lutk, scenografije do marketinga. Kot novo društvo je Lutkomotiva do sedaj nastopila na festivalu Le Soleil s predstavo za odrasle Ekransturbacija (julij 2006) ter z otroško predstavo Fižolček, ogelček in slamica (predpremiéra november 2006). Lutkomotiva sodeluje z različnimi društvi, zavodi ter s posamezniki: Zavodom LokalPatriot, Lutkovnim gledališčem Koruzno zrno, Barbaro Bulatović, Matevžem Gregoričem in drugimi.

fotografiji: SofijaSilvia

K. Zrnović: Nylon

= Predstava za mladino in odrasle

Lutkovno gledališče Koruzno zrno

Trajanje: 25 minut

LokalPatriot, 31. marec ob 22h

K. Zrnović: Nylon

Režija, dramaturgija, likovna zasnova, izdelava lutk in scene, glasba, animacija, luč - K. Zrnović.

K. Zrnović so: Matevž Gregorič, Iztok Kalan, Samo Mikulič, Tomaž Ozimič, Marko Brdjan

Lutkovno gledališče Koruzno zrno iz Slovenske Bistrice je bilo ustanovljeno z namenom raziskovanja lutkovnega medija in odkrivanjem lastnega umetniškega izraza. Vse predstave so doživele ugoden sprejem gledalcev in tudi kritikov, kar potrjuje sodelovanje gledališča na številnih festivalih doma in v tujini.

Nylon je bizarni kviz novega genetskega tisočletja, v katerem samo in edino publika odloča, kateri kandidat si bo izbral prestižno nagrado Priložnost življenja.

Predstava je prejela številne mednarodne nagrade za izjemen gledališki dosežek, izvirnost in režijo.

= Dolenjski muzej

Galerija: Prikrito in očem zakrito

prikrita grobišča 60 let po koncu druge svetovne vojne
16. februar 2007 - 20. maj 2007

Mala dvorana: Pozdrav iz Bele krajine, Kočevske, osrednje Dolenjske in Posavja

Gospodarske dejavnosti na razglednicah do sredine 20. stoletja

24. november 2006 - 25. marec 2007

Predavalnica: Dediščina ostrorogega jelena

Gostujoča arheološka razstava Inštituta za arheologijo ZRC SAZU Ljubljana

28. oktober 2006 - 25. marec 2007

Jakčev dom: Bogdan Borčič

iz grafičnih ciklov Steklenice in preproste reči

2. februar 2007 - 15. april 2007

= Anton Podbevšek Teater
Bertolt Brecht: Galileo Galilei
 Režija: Matjaž Berger
 Produkcija: Anton Podbevšek Teater
 Ponovitve: 22. 3., 23. 3. in 24. 3. ob 20h

Intimni plesni spektakel SUN CITY
 koreografija: Goran D. Bogdanovski
 Produkcija: Anton Podbevšek Teater in Fičo balet
 Ponovitev: 3. 3. ob 20h

= APT FOTOGALERIJA
 Anton Podbevšek Teater
 Razstavljena bo avtorska knjiga
Ivije Rabinoviča
 Otvoritev razstave: 27. marca

= LOKAL PATRIOT (film), KLAPA:
 13. marec ob 20h: **Secretary (2002)**
 Mlado dekle Lee (Maggie Gyllenhaal), obremenjeno s psihičnimi težavami, dobi službo tajnice pri zahtevnem odvetniku. Njun profesionalen odnos se kmalu razvije v sado-mazohistično romanco, ki Lee odkrije popolnoma nov pogled na svet. Film je režiral Steven Shainberg.

27. marec ob 20h: **The Outlaw Josey Wales (1976)**
 Josey Wales je konfederacijski vojak, ki se po koncu državljanske vojne v ZDA noče vdati, temveč se kot izobčenec odpravi na Zahod. Pri tem ga zasleduje skupina severnjaških vojakov, ki so pripravljeni na vse, da bi ga dobili. Režija in glavna vloga: Clint Eastwood.

Tina Kosi: To ti je lajf
 Kulturni center Janeza Trdine
 23. marec ob 19.30 h (izven abonmaja)
 Režiser: Vito Taufer
 Igrajo: Tjaša Železnik, Minca Lorenci, Aljoša Koltak, Jagoda, Renato Jenček
 Slovensko ljudsko gledališče Celje
 Besedilo za predstavo To ti je lajf, zgodbo o treh najstnikih v urbanem okolju, njihovih medsebojnih odnosih in odnosih s starši, je nastalo na delavnicah, ki jih je dramaturginja Tina Kosi vodila s srednješolci. Odprto so se pogovarjali o njihovih resničnih problemih, govorili so o izkušnjah in nakazovali rešitve. Zaradi sodelovanja dijakov pri nastajanju besedila deluje igra verodostojno, pristno, iskreno. Je hkrati komična in žalostna, zabavna in pretresljiva, vsekakor pa nabita s čustvi. Na slovenske odre prinaša dragocen neposreden stik z resničnim vsakdanjim življenjem.
 Trajanje: 120 minut z odmorom
 Cena vstopnice: 7,10 (1700 SIT)

"Lepota v ženskem obrazu narave"
 = Krkin fotografski natečaj
 Krka, d. d., razpisuje fotografski natečaj Lepota v ženskem obrazu narave. Nosilna tema fotografskega natečaja je odkrivanje ženskega obraza v podobah narave, kjer se stereotipne nepravilnosti ženskega obraza kažejo kot atributi naravnega in lepega. Vsak posameznik lahko sodeluje z največ tremi poslanimi motivi. Komisija bo obravnavala samo posamezne fotografije in ne fotografij v seriji. Rok za oddajo del je 16. marec 2007.
 Več o natečajnih pogojih na spletni strani: www.hfs.si.
 Vsa prispela dela bo pregledala in ocenila komisija, ki jo sestavlja pet članov: Barbara Čeferin, lastnica in vodja galerije Fotografije in fotografinja, Bojan Radovič, lastnik in vodja Hiše fotografije, in fotograf, Damjana Sušnik, oblikovalka agencije Mayer McCann, Elizabeta Suhadolc, direktorica Marketinga, Krka, d. d., in Samo Komel, direktor programa Samozdravljenje in kozmetika, Krka, d. d.
 Strokovna komisija bo podelila prvo nagrado v vrednosti 1250 evrov, drugo nagrado v višini 850 evrov in tretjo nagrado, vredno 650 evrov. Razglasitev rezultatov natečaja in podelitev nagrad bo 22. marca 2007 v novih prostorih galerije Fotografije, kjer bo razstava nagrajenih fotografij in ožjega izbora del na ogled do 29. marca 2007.

Likovne in glasbene konstrukcije

Kihanje stičnosti je naslovljena ena izmed tekstilnih slik mariborske avtorice Ksenije Čerče. V novomeški Galeriji Krka so 20. februarja razstavili njena dela, katerih skupni imenovalec je ravno stičnost, stik med že izdelanim in ustvarjalnostjo. Likovno snovanje leta 1969 v Mariboru rojene umetnice zaznamuje zlitje različnih vplivov. Po vsem svetu napaberkovane trakove različnega, raznobarnega, izvezenega ali potiskanega blaga šiva in spaja v ploskve ter jih kot izpolnjeno slikarsko platno napenja na okvirje. Gre za tako imenovani »ready made« umetnostni princip, ki bi ga lahko slovenili v umetnost uporabe že izdelanega. S sestavo trakov in ploskev ter malenkostnimi barvnimi posredovanji uspe avtorici ustvariti likovni jezik, z njim zidno okrasje spremeniti v umetniške podobe. Sama pravi, da je nanjo vplivala japonska umetnost, predvsem so jo navdušile podobe na tekstilnih svitkih. S svojim delom skuša ujeti skladnost umetnosti, arhitekture in duha, prvine, značilne za filozofsko umirjeno zasnovano japonskih vrtov.

Ksenija Čerče je diplomirala iz oblikovanja oblačil in tekstilij, tri leta kasneje je kot slikarka magistrirala na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Izpopolnjevala se je v Združenih državah Amerike, na newyorški Purchase College State University magistrirala v umetnosti videa in zvoka. Njena dela so v Galeriji Krka na ogled do 20. marca.

Ob otvoritvi razstave se je predstavil tudi slovensko hrvaški jazzovski trio Atanasovski – Golob – Levačić. Gre za nadaljevanje zgodbe tria Folkestra. Kontrabasistu Žigi Golobu in zagrebškemu bobnarju Krunu Levačiću se je po odhodu pianista Tea Martinovića lani priključil saksofonist Vasko Atanasovski. Zasedba se je izjemno ujela in sredi prejšnjega meseca za novo slovensko založbo Jazz & Blues Records izdala ploščo Attic Dance. Na kratkem novomeškem nastopu smo slišali tri izvrstno odigrane improvizirane teme, nabite z domisljicami in glasbenimi citati. (Rasto Božič)

Bogdan Borčič razstavlja v Novem mestu in Krškem

Na svečnico, 2. februarja, je Dolenjski muzej v lani prenovljenem Jakčevem domu priredil razstavo znanega slovenskega grafičnega ustvarjalca in slikarja Bogdana Borčiča. Predstavili so njegov zadnji opus Steklenice in preproste reči, niz klasičnih grafik, ki z minimalistično izčiščenim, jedrnatim likovnim jezikom obravnavajo povsem vsakdanje zadeve in jih umeščajo na skoraj prazen grafični list. Borčičev asketski izraz lahko pri marsikaterem naključnem obiskovalcu razstave vzbudi nerazumevanje in dvom v resnično izpoved, drugemu ob skromnih podobah ponudi meditacijo in iskanje v prostoru ter soočenje z ničem in minevanjem.

Bogdan Borčič se je dve uri pred otvoritvijo novomeške razstave udeležil tudi odprtja slikarske razstave oziroma prikaza njegovih slik iz cikla Steklenice v Kulturnem domu v Krškem. Kot je povedala kustosinja Jakčevega doma, Jasna Kocuvan, »ima umetnik navado ustvarjati v vzporednih ciklih, grafičnih in slikarskih.« Razstavi sta tako sad sodelovanja obeh razstavišč, izdali sta tudi skupno zloženko.

Uglednega slovenskega grafika in slikarja Bogdana Borčiča z Novim mestom povezuje več stičišč. V letih 1952 – 58 je na novomeški gimnaziji poučeval likovno vzgojo in ta čas prebival v Fichtenauvovi hiši na Glavnem trgu 2. Za kulturni praznik leta 1953 je z Vladimirjem Lamutom in Izidorjem Moletom pripravil prvo likovno razstavo v Dolenjskem muzeju, šele zatem so njegova dela obiskala ostala slovenska razstavišča. Po odhodu v Ljubljano se je z razstavami lastnih del večkrat vrnil v Novo mesto. Sodeloval je na vseh Bienalih slovenske grafike. Leta 1989 je imel samostojno razstavo v okviru 1. bienala, zadnjič se je novomeškemu občinstvu obširneje predstavil leta 1996, ko je v okviru 4. bienala samostojno razstavljal kot glavni nagajenec 3. bienala.

Razstavi v Novem mestu in Krškem sta na ogled do 15. aprila. (Rasto Božič)

Od risbe do knjige, od stripa do filma

»Moje delo izhaja iz karikature. Začel sem kot karikaturist, risal sem za humoristične časopise, politično satiro, postopoma sem prehajal v izražanje likovnega humorja za otroke, posebej ko so se mi rojevali otroci. Skupaj z njimi in s pomočjo žene smo ustvarili ne samo slikanice in knjige, temveč tudi risane filme,« je povedal devetindesetletni novomeški rojak Marjan Manček, eden najvidnejših slovenskih knjižnih ilustratorjev. Na predvečer kulturnega praznika so v predverju KC Janeza Trdine odprli razstavo njegovih del.

Gre za delec zajetnega opusa. Doslej je likovno opremil 190 knjig, med njimi 30 avtorskih slikanic. Likovno je zasnoval več lutkovnih predstav, narisal in objavil niz stripov ter ustvaril 10 kratkih animiranih filmov. Redno objavlja v revijah za otroke, Ciciban, Cicido, Galeb in Petka. Naslov njegove razstave Od risbe do knjige, od stripa do filma je zgovoren, prav tako padek, da si z njim želijo sodelovati najuglednejši slovenski pisci in pesniki za otroke.

Mančkova čuteča, nežna, vendar tudi izjemno duhovita, večkrat celo prikrito simbolna risba na izvirni način tolmači sporočilo besedila ali verzov. Njegove risbe navdušujejo odrasčajoče otroke in njihove starše, za številna dela je bil večkrat nagrajen. »Moje delo je osredotočeno predvsem na psihologijo, na odnose med liki v pravljici. Tudi ko rišem živali, upodabljam odnose med njimi. Gre v bistvu za ljudske odnose, ki se odražajo v teh basnih in ljudskih pravljicah. Risbi skušam dati neki karakter, da lik res izraža tisto, za kar je tam. Da je prepričljiv zame in za malega bralca,« je med drugim dejal na otvoritvi.

Večer sta popestrila del Komornega orkestra Tartini, nekoliko predolga pravljíčarka in pesnica za otroke Anja Štefan, pogovor je povezovala Tina Cigler. Predvajali so štiri avtorjeve kratke animirane filme. Mančkove ilustracije so na ogled le še do 6. marca. (Rasto Božič)

Rasto Božič, foto Boštjan Pucelj

Z Ernom se pozna vrsto let, še tam od osnovne in srednje šole. Najini mami sta bili neke vrste kolegici, oba je privlačila glasba. Zapeljala naju je v različni smeri in naju po skoraj treh desetletjih vnovič združila.

Ernest na novomeški Glasbeni šoli Marjana Kozine poučuje flavto in oboe, poleg obeh glasbil obvlada še angleški rog. Po službeni dolžnosti igra v Novomeškem simfoničnem orkestru, je član Pihalnega orkestra Slovenskih železnic iz Zidanega mosta, bil je med pobudniki ustanovitve novomeškega Komornega orkestra Tartini, z nekaj člani in ženo sestavlja njegovo čvrsto jedro.

Rodil se je leta 1958 v Novem mestu. Oče je bil ravnatelj glasbene šole, mati osnovnošolska učiteljica. Čeprav je vse življenje povezan z glasbo, ima z njo tudi slabe izkušnje. »Oče je mislil, da sem čudežni deček. Na vso silo me je gnal. Zato sem se kot otrok ukvarjal z vsem mogočim, le z glasbo ne. Če se je le dalo, sem se ji izogibal. Prišlo je tako daleč, da sem se kot najstnik uprl in note zmetal v peč,« je zapal.

Kot srednješolec se je lotil bobnov in klaviatur, poizkušal se je v začetniških skupinah. Po maturi na splošni gimnaziji je z glasbo prekinil in se odločil za študij grafike v Zagrebu. Matematika in fizika nista bili zanj, naslednja možnost je bil prijateljica glasba. »Tokrat nisem imel v glasbenem smislu ničesar doštudirane. Na srednji glasbeni šoli v Karlovcu sem obiskoval pouk flavte, pa ga nisem končal. Nato sem šel na novomeški glasbeni oddelk ljubljanske pedagoške akademije, diplomiral in se zaposlil v Glasbeni šoli Marjana Kozine.«

Kot učitelj se je hitro uveljavil, njegovi učenci so na tekmovanjih dosegali visoka priznanja. Potem se je zaposlil še v glasbeni šoli v Krškem. Kot član Pihalnega orkestra Krka je prišel do zamisli o igranju oboe. »Flavta je blizu oboe. Skupaj z godbo sem kupil glasbilo in se pred osemnajstimi leti začel ukvarjati z oboo. Žena, tedaj članica filharmonije, me je spoznala s Stojanom Dokuzovim, prvim oboistom Slovenske filharmonije. Naučil me je osnov, nakar sem pri njem na srednji glasbeni šoli v Velenju diplomiral. Sedaj sem vpisan v tretji letnik oboe na Akademiji za glasbo.« Pristal je točno tam, kjer ni nameraval.

Poročen je z glasbenico, učiteljico violine, tudi hči se ukvarja z oboo. V šali pravi, da se njihovo družinsko življenje odvija skozi glasbeni pouk. »Starejša hči je dejala, da se je začela učiti pri meni,

ker me doma ne vidi. Tako je vsaj dvakrat na teden z menoj,« se zasmije. Čeprav se sliši ceneno, se njegovo življenje dejansko vrti okoli glasbe. »Pritegne me kakršna koli glasba, le da je dobro izvedena, katera je dobra, pa je vprašanje okusa. Najbolj se najdem v baroku in glasbi, ki jo izvajamo s Komornim orkestrom Tartini. Nekje do Mozarta in Beethovna.«

Kot učitelju glasbe mu je najbolj pomembno otroško navdušenje. »Če otroci radi obiskujejo pouk, se tudi kaj naučijo. Skušam jih naučiti tega, kar znam. Vsakemu rečem, da lahko igra tako dobro kot jaz ali pa bolje. Slabše ne sme.«

Poleg šole je njegovo glasbeno delovanje v veliki meri povezano z zanesenjaštvom. Pravi, da se glasbe ne naveliča, ker se ob skupnem ustvarjanju vsi dobro počutijo. »Pri komornem orkestru vsi radi igramo. Poleg tega dobro obvladamo glasbila, pred koncertom imamo le od pet do deset vaj. Presegamo amatersko raven in posegamo po novih glasbenih programih.«

Nad kulturnim duhom, ki napolnjuje mesto, ni navdušen. Mestu bi rad nekaj dal, pa pogosto naleti na ovire. Moti ga, ker v ostalih predelih Slovenije Dolenjsko vidijo kot kraj zaostalosti, z lastnim delovanjem skuša odpraviti tako posploševanje. »Sam se ne silim nikamor. Je pa res, da v Novem mestu obstajajo ljudje, ki mislijo, da nekaj veljata le njihova prispevek in sodba. To je slaba stran novomeškega kulturnega življenja, vendar me ne omejuje, saj delam za lastno veselje. Mi ne igramo zaradi koncertov, igramo zase in se pri tem odlično ujamemo. Smo dobra družba, vsak da nekaj lastnega. Uživamo v skupinskem ustvarjanju. Če učitelj samo uči, ni veliko od njega. Najbolj pomembno je, da tudi ustvarja, le tako je v stiku z glasbo.«

Nekateri Novomeščani menijo, da velja pri kakovosti lokalnemu okolju gledati skozi prste. »Vse se mora ceniti skozi kakovost. Pri nas smo samozadostni. Tukaj pogosto velja, da je vse dobro. Vendar ko se ti ljudje, recimo lokalni pevski zbori, pojavijo v Ljubljani, jih tam hitro odslovijo. Bolj pametno je, da jim že tukaj povemo, koliko veljajo. Amaterju, ki ne ve, koliko dela je treba vložiti v kakovost, izredno težko dopoveš, da nekaj ni dobro. Nekateri menijo, da vse znajo. Jaz vse bolj spoznavam, da bolj ko delaš v glasbi, manj veš. Moj cilj je čim bolj razviti oddelk, na katerem učim, in čim več doseči s Tartinijem. Potem bom počasi diplomiral in se upokojil.«

OBVLADATE POMETANJE?

park

Park išče nove sodelavce. park@park-on.net

Ethnodelia Jam, Jazzinty abonma
Klub LokalPatriot, 18. januar

Avtomobili
Klub LokalPatriot, 2. februar

Fatima Spar & Die Freedom Fries
Klub LokalPatriot, 22. februar

Pristna zasedba, ki odstopa od sterilnega tolmačenja etna.

Glasba za kakovostni razred odstopa od ostalih izvajalcev.

Balkanci so vnovič ugnali jodlarje.

Orhan Pamuk, Sneg
iz angleščine prevedel Jure Potokar
Sanje 2006.

Četrty niz Jazzinty abonmaja je vnovič postavljen na križišče glasbenih vplivov vzhoda in zahoda. Tokrat skuša domače glasbeno snovanje soočiti z avstrijskim. Čeprav Avstrija v svetovnem merilu ne velja ravno za valilnico jazzovskih zamisli, je za nas pomembna, ker se v njenih ustanovah, predvsem v Gradcu, šola lepo število slovenskih glasbenikov. Poleg tega severna sosedja gosti zavidljivo priseljenko srenjo, ki je doslej uspela mrzlo podalpsko kri oplemeniti z ritmi in melodiko Vzhoda.

Ethnodelia Jam je slovenska zasedba. Njen uvodni koncert je napovedal smer in abonma umestil na omenjeno križišče. Tudi Ethnodelia je križišče in obenem krožišče. Skozi njeno glasbo ne krožita samo ritmični duh Balkana in otožno sladki vonj rodovitne panonske ravnice, temveč tudi žlahtna tradicija odrskega ustvarjanja. Zasedba, Miloš Simić – violina, Vasko Atanasovski – saksofon, Žikica Jevtić – kitara in Gregor Cvetko – kontrabas, etnične vzorce zliva s klasičnimi motivi in pop glasbo ter z njimi nadgrajuje med etno prvinami in jazzom nihajoči avtorski izraz. Pri tem je neokrnjeno prvinška, igriva in šaljiva. Med balkanskimi čokeki, madžarskim čardašem, Mozartovim Turškim maršem in Malo nočno glasbo, med sevdalinko in makedonskim orom se nenadejano pojavijo rezijanske arhaično mediteranske prvine, delček skladbe skupine Pink Floyd, slutnja polke ali madžarske rapsodije, primesi gypsy swinga in svobodnega jazza. Smelo pregneta glasba je odraz znanja, predvsem dvojice Miloš Simić in Vasko Atanasovski.

Ethnodelia Jam je pristna zasedba, ki znatno odstopa od sterilnega eklektičnega tolmačenja etno glasbe; ljudski napev, električna kitara in zasedba vedno enakih glasbenikov, kot se je razpaslo po Ljubljani. Si cer tudi ona posega po pestri paleti vplivov, vendar jih tolmači neposredno iskreno in doživeto. Dejansko deluje kot stična točka Vzhoda in Zahoda. Kako je že zapisal Valentin Vodnik? »Ilirija v srcu Evrope leži!« Na prepihu. Ethnodelia Jam je pravi glasbeni prepih.

Ko razmišljam o četrty stoletja stari skupini, mi skozi spomin krožijo melodije, spevi pripevi, poetično zasanjani pop rock, melanholično ljubezensko izpovedna in tudi ironična besedila, topel vokal Marka Vuksanoviča ter domiselne priredbe njegovega brata Mirka. Od izvirne postave sta ostala le onadva. Ostalo članstvo se je skozi leta glasbenega potovanja usulo, kitarist, basist in bobnar, glasbeniki nove generacije, so prirastek, solidno zraščeni na staro podlago. Nova postava se je šele tretjič predstavljala v živo.

Glasba Avtomobilov, samoniklega poganjka idejno, kadrovsko in tržno omejenega slovenskega glasbenega prizorišča, je bila v letih pred balkanizacijo etra stalnica radijskih programov. Glasba bratov Vuksanovič je vsaj za kakovostni razred odstopala od ostalih izvajalcev, s klaviaturami podprti sočni pop rock se je pogosto sukal. Pesmi Skozi leta, Sreča ne stanuje tu, Lipe, Punce izginjajo v noč in vrsta nepozabnih tem so se vtisnile v spomin generacij. Avtomobili tako predstavljajo del skupne glasbene preteklosti in, kot je pokazal zadnji nastop, tudi sedanjosti.

Nova zasedba zveni za odtenek bolj funky. Ritem ima nekoliko ostrejši rob, v glasbi je še vedno dovolj prostora za kitarske in klaviaturistične izlete. Kot smo vajeni, je glasba melodična, skrbno zasnovana in čvrsto zgrajena. Nekoliko se naslanja na zapuščino novega vala, vmes so vplivi ameriške Zahodne obale. Pečat ji daje izjemni vokal. Marko Vuksanovič nima izrednega glasu, zna pa lastni vokal uporabiti in izriniti, podati čustva ter ustvariti razpoloženje. Skozi prvi del nastopa je tipal po občinstvu, preverjal odziv na novo zasedbo, v drugem delu se je vidno in slišno sprostil.

Koncert je zaznamovala predstavitev zadnje plošče Mesta železniških postaj, vendar so Avtomobili postregli tudi s starimi uspešnicami, katerim je številno in navdušeno občinstvo radostno pritegovalo. Po dolgih letih je bilo lepo znova slišati Avtomobile. S starimi znanci smo stopali in »stopamo skozi leta«.

Drugo poglavje četrtega niza Jazzinty abonmaja je na novomeški oder prineslo narodnostno pisano mešanico; Turkinjo, Bolgara, Makedonca, Srba in dva Avstrijca. Vesela družina je na svojstven način odražala srečanje starih imperijev, avstro-ogrškega in turškega. Kot pravi geslo Jazzintyja, Vzhod sreča Zahod.

Izid srečanja je bil v skladu z zgodovinskimi dejstvi, Balkanci so vnovič ugnali jodlarje. Skupina pod vodstvom pevke Fatime Spar, gre za umetniško ime, ni vezana na enoznačno tradicijo. Glasba zasedbe je zvočno, stilno in ritmično premešana, kot so premešani nekdanji podaniki obeh neslavno propadlih imperijev. Gre za izseljeniško glasbo, ki se je na novih tleh razcvetela in oplemenitila s sodobno popularno glasbo ter urbanim dojemanjem večkulturnosti. Kot kaže, se je zasedba najbolj navdušila nad tradicionalnim jazzom in kabaretom. Elemente obojega je še najbolj izdajalo vokalno izvajanje Fatime Spar. Pevka posebej posrečeno povezuje lastnosti odrske umešnice, pevke, kokete, barske plesalke, humoristke in jazzovske vokalistke. Ansambel brez nje je samo motor. Njena prisotnost ga požene in mu da smisel. Našli so se kakovostni glasbeniki. Harmonikarjevi prsti so občutljivi za folklorne vzorce in improvizacijo. Trobentač ter obenem kornetist je dedič romskega trobilnega izročila, saksofonist ga nekoliko lovi, skupaj sestavljata udarno moč skupine. Ritmični del je avstrijske izdelave, natančen in zanesljiv. Bobnar je prava ritem mašina, kontrabasist nekoliko predvidljiv, toda zadosten.

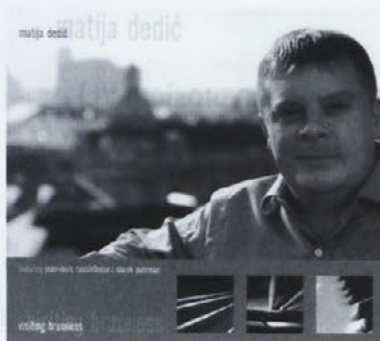
V skoraj triurnem, večkrat podaljšanem nastopu se je skupina dobro odrezala. Postregla je z glasbeno zlitino, duhovito energično izvedbo in zabavo. Zvoki New Orleansa so se mešali z ritmi bolgarskih čokekov in srbskih kol, zivali so se orientalsko turški pop, balkanska ritmika in tobačni dim avstrijskih kavarn. Bobnar je znal na trenutke dodati tudi ostrejši sodobni ritem.

Jazzinty abonma je dobro začel, letos velja posebej pohvaliti soliden odziv občinstva.

Lani z Nobelovo nagrado ovenčani štirin- petdesetletni turški pisatelj Orhan Pamuk velja za zanimivega in pogosto prevajanega sodobnega avtorja. Doslej je napisal sedem romanov, tri med njimi imamo tudi v slovenskem prevodu; Bela trdnjava, Moje ime je rdeča in Sneg, v kratkem izide še njegova esejistično-biografsko zasnovana knjiga Istanbul – spomini na mesto. Ravno ta velja za delo, ki je prepričalo švedsko akademijo.

Konec lanskega leta so pri založbi Sanje izdali Pamukov zadnji roman Sneg. Obsesno delo ni enostavno branje. Bralcu daje pogled v zapleten mehanizem iz tradicije, verske gorečnosti in totalitarizma prebujajoče se družbe. Spoznavamo, da je potoma turškega imperija azijski prag, bolj povezana z islamom, kot je sposobna priznati sama sebi in svetu. Nikoli neporavnani računi nasilne sekularizacije in evropeizacije so deželo razcepili ter ji vcepili večni kulturni boj. »Lepega jutra se prebudi petnajst milijonov Turkov, ki ne znajo več podpisati svojega imena. Kemal je enostavno, z eno potezo peresa, odpravil arabsko pisavo in jo nadomestil z latinico,« sta leta 1956 v knjigi Vznemirljiva Azija zapisala francoska avtorja Pierre in Renée Gosset. Kemal Mustafa Atatürk, turški Tito, de Gaulle in Bismarck obenem, je leta 1923 razglasil republiko, surovo prekinil tradicijo in deželo postavil na laične temelje.

Skozi zgodbo, poetični zapis, ljubezensko hrepenenje in usodo glavnega lika, se pokažejo nasprotja in pasti sodobne Turčije. V podeželsko mesto prinese turškega disidenta, pesnika. Mesto obišče v vlogi novinarja, preiskujočega nenavadno veliko število dekliških samomorov. Spozna, da vzrok temu ni le vera, temveč tudi patriarhalno nasilje. Istočasno se zaplete v težko doumljive mreže policije, varnostne službe, islamskih prenapetežev in ponorele vojske. Obilno sneženje mesto osami in ga zapre v kotel nasprotij. Kraj je tudi dom pesnikove mladostne ljubezni, ljubezen je edino upanje in beg iz resničnosti. Na koncu, kot talec neusmiljene politike, pade tudi ta. Zdi se, da z njo tudi sodobna Turčija.

Matija Dedić
Visiting Bruxeless
Dallas Records

Izdelek avtorja vrača na pot ustvarjanja in iskanja novih rešitev.

Samo Šalamon New Quartet
Kei's Secret
Splasc(H) Records

Šalamon se vse bolj spreminja v mednarodnega glasbenika.

Kokos Kokos Presenta: Intimn frizurn
Kokos Kokos/Nika

Tak zvok je danes zgolj rezultat neznanja.

Lani smo na teh straneh pisali o albumu hrvaškega pianista Matije Dedića. Drugi pogled – Glazba Arsena Dedića, in ugotavljali, kako se njegovo tolmačenje očetove glasbe spogleduje z lahkotnim jazzom. Bojazen, da bo tako nadaljeval, je bila odveč. Njegov novi izdelek ga vrača na pot ustvarjanja, preverjanja žlahtnih izkušenj in iskanja novih rešitev.

Tokrat se predstavlja v klasičnem jazzovskem triu. Njegova sodelavca sta Jean – Louis Rassinfosse, eden najbolj cenjenih belgijskih kontrabasistov, leta 1998 razglašen za najboljšega belgijskega basista, in češki bobnar Marek Patrmán. Trio se je sijajno ujel. Daje primer uravnoteženega igranja, njegovo barvito izvajanje ponuja harmonične in melodične dodatke tako tujim kot Dedićevim skladbam.

Že sam začetek pritegne z nenavadno linijo kontrabasa, trio se v izvedbi skladbe Solar Milesa Davisa takoj razcveti. V uvodni temi podčrtana pot in zvok se nas držita do konca albuma. Uvodni skladbi sledi temeljito nadgrajena izvedba standarda On Green Dolphin Street, nato se srečamo s skladbami Matije Dedića, le tema Razgovor sa konobarom je delo njegovega očeta Arsena. Vmes sta premora, prijetni presenečenja in srečanja glasbenika s samim klavirjem. Ravno pri soočenju s solo klavirjem, v dveh daljših skladbah, se pokaže njegova veličina. Matija je že na prejšnjih ploščah postregel s solo klavirjem, večkrat se je tako predstavil na koncertih. Vedno je očaral z lirčno meditacijo, z medigro improvizacije in harmoničnega raziskovanja, z ustvarjanjem, vrednim primerjave z največjimi mojstri jazzovskega klavirja.

Plošča Visiting Bruxeless prinaša izvedbe devetih skladb. Prve štiri je trio v lanskem septembru posnel na odru Koncertne dvorane Vatroslav Lisinski v Zagrebu, ostalih pet so zabeležili na koncertu istega dne. Album je lep primer spoštovanja tradicije in avtorskega nadgrajevanja. Zagreb je od Novega mesta oddaljen le toliko kot Ljubljana in skrajni čas je, da se začnejo pri nas predstavljati tudi glasbeniki takega kova.

Med številnimi lanskimi podvigi mari-borskega jazzovskega ustvarjalca Sama Šalamona se je znašla tudi izdaja plošče, predlani posnete na odru Cankarjevega doma v Ljubljani. Založila jo je italijanska založba, ki je prej kot slovenske založbe pripravljena podpreti tega izredno ustvarjalnega in nadarjenega glasbenika. Samo Šalamon se vse bolj spreminja v mednarodnega glasbenika, tako vplivno kot kakovostno je meje rodne dežele zdavnaj presegel.

K sodelovanju za tokratno ploščo je vnovič povabil preverjenega glasbenika, italijanskega saksofonista in klarinetista Achilleja Succija, nova glasbena soustvarjalca sta bila Američana, kontrabasist Carlo DeRosa in bobnar Tyshawn Sorey. Lotili so se zgolj Šalamonovih skladb.

Če vse dosedanje Samove plošče razvrstimo v glasbeni lok, je njegovo zorenje vse bolj opazno. Pa ne toliko v že tako dovršeni tehniki, čeprav Samo tudi v tej smeri raziskuje naprej; zdi se bolj odločen in samozavesten. Njegova kitara zavzema osrednje mesto glasbene slike, odločen nastop napovejo že prvi toni. Vendar pristop ni nasilen, čeprav njegova kitara večkrat pokaže zobe. Uglajeno prebiranje strun se hitro zverži v svobodnejši izraz. Šalamon je večkrat ognjevit, glasba razgibana, prehod v liriko in baladno vzdusje ne predstavlja težav. Skozi vse teme se sprehajamo med tema nasprotjema, med liriko in dinamiko. Ni samo izbran glasbenik, je tudi izvrsten skladatelj. Njegovi glasbeni zapleti pritegnejo, rešitve navdušujejo.

Samo Šalamon je ustvarjalec svetovnega nivoja. Išče med zasnovami sodobnega jazza, preverja se med vrhunskimi glasbeniki. Ne uvršča se med domače prežvekovalce jazzovskih standardov, zato tudi ni čudno, da pri domačih založbah njegove plošče niso priljubljene. Tem slabše za založbe in tem bolje za Sama. Njegova glasba tudi z eno samo noto ne izdaja porekla, ki tako pogosto preveva večino domačih jazzovskih izdelkov. Slovenija ima le peščico tako kakovostnih glasbenikov, iskreni ljubitelji jazza jih bodo gotovo podprli.

Ljubljanski kvartet, Milan Jerkić – vokal, kazzoo, darbuka, Igor Iskra – bobni, tolkala, Žiga Kranjc – bas, klaviature in Žiga Rangus – kitare in klaviature, prisega na drugačnost in širok izraz, povezan z različnimi slogi. Intimno frizurna glasba je zlitje rocka, psiha-delike, elektronike, world beata, duba, ska elementov in še česa. Album prežema samosvoja produkcija, steklen zvok spominja na čase poznih sedemdesetih let in nevesče izdelano zvočno podobo novega vala. Tudi zategle kitare dajejo zvočni vtis nekdanjih v Trstu kupljenih cenenih kopij svetovnih kitarskih znamk ter snemalnih podvigov nekdanjih jugoslovanskih tonskih studiev. Če je bil tak zvok v sedemdesetih in zgodnjih osemdesetih letih (primer: domači Buldožer in britanski ska bandi) odraz stanja in slabe opreme, je danes zgolj izid neznanja.

Podatek, da so fantje, da bi posneli kaj konkretnega in obenem prihranili, kar sami kupili opremo, za silo opremili studio in se posneli, pove vse. K snemanju so povabili vrsto uglednih sodelavcev, Severo Gjurić, Jelena Ždrale, Gala Gjurić, Boštjana Pirnarja, Igorja Matkovića idr. Zdi se, da je glasba nastajala skozi daljše obdobje. V skladbah je zaslediti vrsto kakovostnih nastavkov, ki pa nekako zbledijo in po poslušanju ne pustijo trajnejšega vtisa. Poigravanje z različnimi ritmi, vplivi, prijemi je odraz širše zastavljene iskanja, vendar ostane brez jasnega sporočila in izzvani v enoličnem odkrivanju znanega. Tudi dokaj neizrazito petje v angleškem jeziku deluje zgolj kot privesek. Je tam bolj zato, da je. Slabo razumljivo, lahko bi bilo odpeto v neznanem jeziku, pa ne bi ničesar zamudili.

Drugače se glasbeni tok prebija skozi ska in rock'n'roll, oplazi sodobne plesne ritme, poudari ritmično melodične vzorce Balkana, uporablja izrazni jezik rocka in se končuje v potegavščino izzvenjajočem piškavem dubu. Prvenec kvarteta je zanimiv poizkus, vendar ostaja na ravni iskanja in zabave ob muziciranju.

Ni dovolj samo želja po drugačnosti, za dosego cilja je potrebno predvsem znanje.

Resnična zgodovina Slovenije (Narod z najdaljšo zgodovino v srednjeevropskem prostoru VI.)

Slovenec, oče noriškega meča!

Aleksej Metelko

»Njihovo [rimljansko] maščevalno divjanje je sicer sejalo smrt po deželi, toda pravega cilja njihovi meči niso nikoli zadeli. Nasprotno pa je ena sama zastrupljena puščica izza grčavega hrasta nezmotljivo zadela v polno ... Tujcem ni preostalo drugega, kot da so hočeš nočeš izbrali nekakšno sožitje: njim velika cesta, domačinom dežela ..., in da je bilo vsem jasno, kdo je gospodar v deželi, so domačini poskrbeli na način, da so občasno pokazali, kako znajo zadevati in vihteti meče.« »Nobena vraža, noben rimski malik ni niti za trenutek zamajal njihove trdne vere, niti tedaj, ko je zmagovalo rimsko jeklo.« Svatne, Andrej Florjan.

V rimskem cesarstvu smo Slovenci živeli v naslednjih provincah: Vindelicija (pod izvirom Donave), Raetia (na področju današnje Švice), Noricum (na področju današnje Avstrije), Pannonia (na področju današnje vzhodne Slovenije in velikega kosa Panonske nižine), Istria (področje današnje Istre in Furlanije), Venetia (na S je mejila na Raetijo, na V pa na Istrijo) in Dalmatia (pokrajina ob Jadranskem morju, ki je mejila na SV na Panonijo ter na SZ na Istrijo). Dokumentirani zgodovinski viri govorijo, da so pred prihodom Rimljanov na teh območjih živeli retijski, noriški, panonski, jadranski in dalmatinski (Ilirski) Veneti. Vsi, razen Noričanov, so kljub ostremu odporu podlegli pritisku velikih sil. Norik pa je za nas še toliko bolj zanimiv, saj je na tem območju kasneje nastala tudi prva slovenska država Karantanija.

Prvi Noriško kraljestvo omenja Julij Cezar, in sicer z imenom *ager Noricus* (noriško ozemlje). Noričani s kraljem Vocciom (ime Voccio je najbrž polatinjeno ime od Volk ali Vuk, ki pa je prastaro slovansko ime) so bili izredne osebnosti na območju Alp, med drugim so odbili močan napad kralja Burebista, mogočnega vladarja Dacije. Prestolnica dežele je bila nato prenesena iz Noreje (sedanja koroško-štajerska deželna meja pri kraju Neumarkt) v mesto na hribu Štalen ali Štalensko gora nad sedanjo Gospo sveto. Ime tega mesta sicer ni znano, najbrž pa se je imenovalo Virun. Noričani so razvili zavidanja vredno središče trgovine, njihovo gospodarstvo je temeljilo na poljedelstvu, živinoreji, gozdarstvu, čebelarstvu, še posebej pa moramo poudariti rudarstvo, namreč izvoz kovin in kovinskih izdelkov (svinca, cinka, bakra in železa) je segal mnogo dlje od Ogleja. Noriško železo je slovelo kot izredno trdo in meč iz takšnega železa je bil najboljše vrste, kot omenja Horac, so ga imenovali kar *ensis Noricus*, noriški meč.

Regnum Noricum

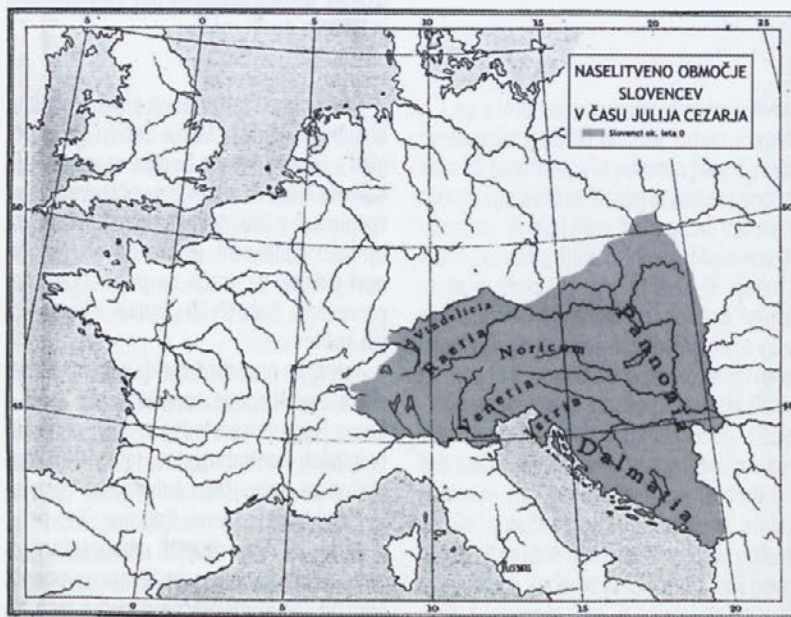
Leta 15 pr. Kr. se Norik z naslovom regnum Noricum pridruži Rimu in postane njegov dolgoletni zaveznik. Prav zanimiv je poseben status Norika v Rimskem cesarstvu. Daleč od tega, da bi šlo za podjarmljeno deželo. Kmalu so dobila glavna središča Norika pravni položaj rimskega mesta (municipium), kar pomeni, da je imela dežela isti pravni položaj kot Italija, in tako so bili Noričani pravno izenačeni z rimskimi državljani. Medtem ko so tisti brez državljanstva, imenovani *tujci*, služili le v pomožnih oddelkih (*auxila*) so Noričani služili v rimski vojski, še več, celo med pretorijanci, kar je od rimske strani pomenilo največje priznanje in zaupanje. Noričani so ohranili svoje domače pravo, *ius gentium*, ki je bilo vključeno v rimski pravni red. To pomeni, da so ohranili svojo družbeno organizacijo, še več, ohranili so tudi svojo državnost, namreč obstajal je celo noriški zbor, *conventus Noricorum*. Zanimivo je, kot ugotavlja zgodovina, da v Noriku ni bilo naseljenih italjskih kolonov niti latifundij, velikih kmetijskih posestev, ki jih obdelujejo sužnji. Polja so bila v zasebni lasti, kmetje so plačevali davek, sicer pa so bili svobodni. Že v sosednji Panoniji so latifundije prevladovali. V Noriku se pojavi sem in tja kakšna latifundija šele v 2. st. Meščanstvo se je skozi čas v večini sicer poromanilo, toda kmečko prebivalstvo in njegova organizacija kot kaže nista bili zrušena, o čemer govori tudi domače pravo.

Notranji Norik

Od 3. st. naprej postaja kriza v Rimskem cesarstvu vse večja. Norik je bil razdeljen na Obrežni in Notranji Norik. Zadnji ima burno zgodovino, skozi čas pride pod oblast Ostrogotov, nato Frankov in kasneje Bizantincev. Obrežni Norik skozi čas (do leta 488) zasedajo germanska ljudstva, nazadnje Bavarci. Šavli se sprašuje, čemu Bavarci niso zasedli tudi Notranjega Norika in zakaj bi čakali, da pridejo Slovani in jim zasedejo Notranji Norik pred nosom. Kot pravi, je odgovor lahko le ta, da je Notranji Norik nudil zadosten odpor. »Odpor pa je lahko nudil le domači noriški sloj, ki ni mogel biti rimski, niti poromanjen, ker bi v tem primeru kot del rimske države in vojaške organizacije propadel skupaj z njo, in bi dežela ostala brez obrambe, odprta germanskim navalom.« Ta družbena organizacija, ki je temeljila na domačem pravu, je kasneje prešla v srednjeveško Karantanijo.

Svatne

Na tem mestu se moram vrniti k že omenjenemu Florjanovemu delu, v katerem pravi, da so mu nekega dne v roke prišli prastari kožnati svitki, popisani s pisavo, karolinško

Vir fotografije: www.hervardi.si

minuskulo. Svitke je prepisal, nekoliko posodobil in po občutku zložil besedilo (svitki namreč niso bili oštevilčeni), kot se mu je zdelo najbolj prav. Kot razlaga v dodatku lahko dogajanje, opisano na teh svitkih časovno umestimo v obdobje od 400 do 600 n.št. Gre za izjemno zanimivo branje, ki nam med drugim govori o odnosu med Slovenci in Rimljani: »Rimljani so se držali visokostno, a železne motike in drugo orodje ... so pogledovali zavistno, od strani. Tukajšnje znamenito jeklo so poznali ... niso pa imeli niti prave rude, niti znanja in spretnosti, da bi se sami oskrbovali ... Najbolj nas je mučila, pa verjemi ali ne, njihova (rimljanska) nadutost, ki je v resnici skrivala nevednost. Vse, kar so vedeli in znali, so pokradli drugim, tudi nam, pa Grkom in vsem drugim, ki so znali negovati svoje tradicije in dediščino. Oni, ki so čekali, da so za demokracijo, svobodo in toleranco, so bili v resnici neuki, s tujim perjem okrašeni pajaci ...« O nekem Bavarcu pravi: »Boli visoko se nosi, kot mi vsi skupaj, pa je navaden frankovski podložnik. Sploh pa je še njegov ded govoril po naše, kot še danes veliko osamljenih kmetov tam okoli.« O Slovencih pa: »Priznam, da smo čudni ljudje. Radi smo miroljubni, dobro se počutimo z vsakim tujcem, povsod se najdemo. Zlepa ne povzdignemo glasu, kaj šele, da bi grabili za orožje. Toda, če je sila, če kdo zlorabi naše gostoljubje ali pa se hoče polastiti našega, tedaj se pa samo zato ne zgodi nekaj grozno grdega, ker se zgodi hitro in takoj. Mimogrede je opravljeno, kakor da nam je nerodno, če bi sami sebe zalotili pri umazanem opravilu. Ko opravimo z zadevo, smo kar nekam jezni na potolčeno svojat, ker nas je prisilila uporabiti orožje.« Slovenci, kot beremo, nis(mo) mogli razumeti, da: »... tako domišljeno organizirani tujci, s tako natančno upravljano državo, ne razumejo, da so stvari in reči le podoba modrosti, ki je skrita za njimi in v kateri je pravi smisel vsega.« Kako visoka stopnja mentalitete slovenskega naroda že pred približno 1500 leti!? Na nekaj mestih izvemo tudi za grb, pod katerim so bili združeni: »Gospodar, ki je jahal na svojem sercu spredaj pred vsemi, je imel na usnjenem, z bakrom okovanem prsniku dobro viden znak črnega panterja, znak dežele in znamenje, da je svobodnjak in župan... Ženske so strmele v postavnega sivolasega hrusta v sijajni usnjeni opravi z državnim panterjem na prsih.« O Triglavu pa izvemo: »... tam z njegovih višin mu nese razgled čez vso deželo, od širnih panonskih ravnin, prek brezkončnih vencov gora v samem osrčju naše domovine, dokler se ne potopijo njihovi bregovi v najlepše morje, ki nosi naše ladje v daljni svet.« Beremo tudi o mojstrski zmagi slovenskih bojnikov nad možmi Meroveka, sina Dagoberta, plemiča kralja Frankov in Galcev, ki so hoteli podtakniti svojega kneza za našega vladarja.

Je potrebno za konec sploh še kaj dodati? Osti jarej!

Gostilna Čefidelj

Osnovni podatki

Gostilno Čefidelj najdete v Bršljinu, takorekoč v križišču pri vojašnici, kjer se desno zavije v Mirno Peč in levo v Stražo. Lokacija je primerna predvsem za bližnje stanovalce Bršljina ter vse mobilne študente, ki se dnevno vozijo v Prečno, Stražo, Dolenjske Toplice in Mirno Peč. Oddaljenost od prodajnega mesta ter večine visokošolskih zavodov je precejšnja, blizu je le preseljeni RIC. V prometni konici zna biti pot k Čefidlju precej zoporna, v kolikor pa se vam vsaj malo sanja, kdaj spuščajo zapornice, vam seveda svetujemo daljšo pot čez krožišče in bližnji nadvoz.

Parkirnih prostorov je več in so precej razloženi, a so tik ob cesti in gostišču, pa tudi dovolj jih je. V kolikor je res tesno, lahko parkirate tudi pri sosednji trgovini ali na parkirišču vojašnice.

Delovni čas je zagotovo ena Čefidljevih odlik. Odprto imajo vsak dan od 6.00 do 22.00, ob nedeljah pa od 11.00 do 21.00. Malice strežejo od 9.00 do 12.00, a jih je navadno moč dobiti tudi kasneje, kosila pa od 11.00 do 15.00. Zagotovo študentu eden bolj prijaznih obratovalnih časov, saj se lahko okreпча takorekoč od jutra do večera.

Cena bona je 1.86 EUR (445 sit), njegova vrednost pa 4.17 EUR (1.000) sit. Količnik med njima (2.2) je med boljšimi. Parametri ga sicer uvrščajo v zlato sredino cenovnega razreda, a si glede na okušano zasluži kanček višjo oceno.

Splošni vtis

Če bi pri prostoru ocenjevali zgolj kapaciteto, bi si Čefidelj zagotovo zaslužil visoko oceno, saj ima v skupaj 5 prostorih gotovo zmogljivosti za sprejem dobrih 200 duš. Ker vse le ni v kvantiteti, je ocena seveda nekoliko nižja. Ne prepriča nas že zunanost, klasični slovenski gostinski retro slog, ki to seveda ni, le čas se je ustavil, pa se nadaljuje tudi v notranjosti. Za zadovoljevanje potreb zahtevnejših gostov bodo morali pri Čefidlju vsekakor razmisliti vsaj o kakšnem nasvetu arhitekta ali oblikovalca, če že ne o temeljiti prenovi.

Splošna čistoča prostorov in urejenost sanitarij sta zagotovo najresnejša problema Gostilne Čefidelj. Že res, da je na prvi pogled videti, da njihovih gostov ta segment ne zanima preveč, dopuščamo tudi možnost, da je ob gostih, pretežno obutih v delavske škornje in oblečenih v modre delavske obleke, čistočo dejansko težje vzdrževati, a neki standardi bi za gostinski lokal le morali veljati. Drva v predsobi, zamakanje v sanitarijah, krušne drobtine na tleh in na mizah, vonj po kuhinji ... Zgolj dejstvo, da je »podlaga« sicer videti čista ter da so bili WC-ji kljub vsemu opremljeni z vsemi osnovnimi potrebščinami, sta pripomogli k temu, da ocena ni bila še slabša.

Svetlejša točka je pri Čefidlju gotovo njihovo strežno osebje. Malo nas je sicer zmotila pretirana domačnost, a ko smo se sprijaznili z dejstvom, da smo enaki tistim, ki na malice in kosila hodijo že leta, je bilo dejansko moč govoriti le o izredni prijaznosti in ustrežljivosti. Preprosto, a pristno in domače. No, ravno ta pretirana domačnost je kljub vsemu odnesla odlično oceno.

Hrana

Vsaj za nas presenetljivo, je izbira pri Čefidlju zelo dobra. Poleg treh vrst malic in dveh vrst kosil (vse od juhe pa do sladice) lahko študent izbira še med ostalo ponudbo. Cenovni okvir študentskega bona sicer nekoliko omejuje izbiro, a je zaradi ugodnih cen kljub vsemu moč izbirati še med čim drugim kot le med picami in testeninami. Z vidika študentske prehrane bi bilo za najvišjo oceno potrebno razmisliti o vsaj enem dnevnem vegetarijanskem meniju, a verjamemo, da le ti pri Čefidlju ne gredo preveč v promet.

Foto: Gregor Sečen

Poleg res solidne ponudbe so tudi zelo prilagodljivi. Možne so variacije znotraj že pripravljenih menijev in večine jedi, ki sodijo v cenovni okvir študentskega bona. Če k temu dodamo še prijaznost in domačnost, potem je jasno, da se bo zagotovo našlo tudi nekaj za vas.

Postrežba je zgolj povprečna. Gostinska galanterija sicer ni slaba in tudi porcije so več kot spodobne, a nas je zelo zmotila predvsem čistoča prtov. Pri tej točki jih je nekoliko reševalo dejstvo, da premorejo solatni bar, s čimer se težko pohvalijo tudi bolj ugledne restavracije.

Pri sami gastronomiji Čefidelj spet izplava na površje. Poizkusili smo obe različici kosil in eno izmed malic ter bili zelo zadovoljni. Juhe (goveja in gobova), glavne jedi ter sladice so bile zelo korektne. Vtis sta nekoliko pokvarila vnaprej (preveč) naoljena solata in kanček neizraziti okusi omak. Kljub vsemu lahko rečemo, da sta priprava in izvedba jedi eno močnejših Čefidljevih orožij.

Sklep

Gostilna Čefidelj je z vidika prehrambenih elementov povsem kvaliteten ponudnik študentske prehrane, a žal nič več kot to. Če se želite za svoj denar pošteno in kvalitetno najesti ter ob tem občasno doživeti tudi kak gastronomski užitek, potem je Čefidelj pravi kraj za vas, če pa ste malček bolj redoljubni, vam morda ni vseeno v kakšnem okolju hrano zaužijete ali pa vam koncept »delavskih malic« enostavno ne leži, potem morda bolje, da se odpravite kam drugam. Mi vam zaradi dobre hrane obisk kljub vsemu svetujemo, Čefidlju pa svetujemo, da se čim prej loti temeljite prenove celotnega objekta. Glede na obisk bi so jo zagotovo lahko privoščil ...

Gostilna Čefidelj

Osnovno:
lokacija **3/4**
parkirišče **4/5**
delovni čas **5**
cena in vrednost bona **4**

Splošno:
prostor **3**
čistoča **2/3**
sanitarije **2/3**
osebje **4**

Užitno:
izbira **4**
prilagodljivost **5**
postrežba **3/4**
izvedba **4**

Skupna ocena: 3/4

park extreme

Bivakiranje za telebane

Pred kratkim sem gledal igrano dokumentarni film *Touching the void* (režiserja Kevina Macdonalda, 2003). Resnična zgodba o dveh plezalcih, ki sta se leta 1985 odpravila preplezat še ne preplezano zahodno smer Siula Grande v perujskih Andih. Modela sta se skrajno matrala do vrha, med spuščanjem pa je mlajšemu spodrsnilo in si je zlomil nogo. Golenica se je po dolžini razcepila in mimogrede še izbila kolensko pogačico. Po moje ga je bolelo kot tristo vragov. No, nepoškodovani ga je po vrvi spuščal v dolino, in ko ga je v noči in snežnem viharju spustil prek prepada, mu po dveh urah ni ostalo drugega, kot da prereže vrv in se jutraj sam začne vračati v dolino. Poškodovani je padel v kakšnih 25 m globok prepad in potem še kakšnih 25 m v ledeniško razpoko. In se je šest dni potem matral kot tri milijone hudičev, da se je privlekel do šotora, kjer sta prijatelja ravno kurila njegovo obleko. Na takšen način sta se menda poslavljala od njega, kaj pa vem, se mi je kar malo za malo zdelo. Pustil ga je v hribih, potem pa še obleko zažgal?! Ni čudno, da nista več prijatelja ...

OK, sem gledal ta film in prišel na idejo. No, jasno, nisem mislil riniti v Ande, kje imam pa čas, pa tudi na kakšne visoke planine ne, dopusta ni ravno na pretek, ampak ko se je model plazil v dolino, je nekajkrat prespal kar v snegu, in to mi je dalo misliti. Kaj pa če bi še jaz prespal na prostem, na snegu? Kar se je lažje odločiti kot storiti. Kje pa imamo v začetku marca v Sloveniji sneg? Ekipo sem mimogrede sestavil (ko omenim, da bomo kurili, je Suki prec noter, Robertiez je kot mladi diplomirani gozdar tudi imel neke svoje prikrite načrte z drevesi, Kaco pa je šel poleg samo zato, ker si ni predstavljal, kako ta reč sploh izgleda!), z lokacijo je bilo težje. A kjer je volja, je tudi pot, je dejal blagopokojni Kardelj in s snegom pokrito hosto smo našli niti dve uri vožnje iz Novega mesta. Odpeljali smo se v petek ponoči in parkirali točno opolnoči. Tema kot v rogu, mraz kot v hladilniku. Oprtali smo si nahrbtnike in pogumno zakorčili po snegu. In smo hodili in hodili in se poskušali čim bolj oddaljiti od poti, a nam nikakor ni uspevalo, saj nismo mogli prečiti reke. Da bi pa ob cesti taborili, pa ni bilo niti pomisliti, ker bi mimogrede lahko prišla kakšna cerkvena straža preverit, kdo dela škodo v njihovi hosti! Načrt je bil, da prvo noč v sneg izkopljevo luknje in prespimo brez ognja, drugo noč, podnevi, pa najdemo primerno (skrito!) lokacijo in naredimo bivač. No, snega je bilo premalo, zato smo se glede na naše šklepetajoče zobe z lahkoto odločili, da zakurimo tudi ogenj. Tukaj moram izrecno pohvaliti Sukija, ki je res dobro nalagal drva, ki smo jih ostali trije z žuljavimi rokami pripravljali. Res, kdor zna, zna. Drevja je bilo zaradi snega podrtega dovolj, da smo lahko celo izbirali les z najvišjo kalorično vrednostjo in je voda v loncu mimogrede zavrela in smo ob treh jutraj že lahko spili vroč čaj (medtem se je tudi Kaco spomnil, da ima v termovki vroč napitek, prej, ko smo stokali zaradi mraza, mu ni kapnilo!) pa tudi instant juho smo si privoščili. Potem smo si postlali na snegu in se zavlekli v spalke. Kaco je nemudoma začel žagati (ko smo pa prej žagali, je pa fotografiral!) in sem bil malce razdvojen. Nisem se mogel odločiti, ali bo njegovo smrčanje medvede privabilo, ker ga bodo razumeli kot izziv, ali jih bo odgnalo, v smislu, s takšnim smrčanjem se pa res ni za zabavati!? No, junaki so pospali, meni pa ni šlo in ni šlo. Morda je bilo narobe to, da sem si par dni prej ogledal dokumentarni film o medvedih in mi domišljija ni pustila zaspiti, ali pa se mi je mraz prehudo zavlekel v kosti. Ne vem. Suki je sicer v spanju nekajkrat spustil odvečen zrak iz črev in bi, če bi bil dovolj blizu, zagotovo globoko zaspal, a je imel srečo, da je oblaček prefiltriral spalka, ker je bil ravno dovolj blizu

ognja, da bi lahko celo eksplodiral, če bi se vžgal metan! Zmanjkalo me je okrog šestih, ko se je že delal dan, ob osmih pa so tako ropotali, da na spanje ni bilo niti pomisliti več. Pa še v daljavi so se zaslišali cerkveni zvonovi in smo po jutranji kavi na hitro pospravili stvari in odšli bolj skriti lokaciji naproti. In smo hodili in hodili, sneg se nam je vdiral do kolen, da smo bili vsi premočeni. Ko smo končno našli primerno lokacijo, s potočkom in dovolj podrtimi drevesi, smo bili presrečni. Nič ne tajim. Spili smo kavo in potem pljunili v dlani. Če bi vedel, da je gradnja bivaka tako mukotrpen posel, bi s sabo zagotovo prinesel šotor, vam povem! Kot najbolj marljivi gozdarji smo z vseh koncev in krajev vlačili primerno drevje, sekali veje s podrtih smrek in vse skupaj zlagali v nekakšno hiško. Ko je bila vsaj približno končana in je Suki končno tudi zakuril, nam je že krepko krulilo po želodcih, cerkveni zvonovi iz daljave pa so napovedovali poldne, ko bogaboječi garači sedejo k zaslužnemu kosilu. Skuhali smo Cvetanove polsuhe klobase, jih začinili z gorčico iz tube in šle so v slast kot že dolgo ne ... A ko bi bilo primerno, da se garači po kosilu malce uležemo, smo ugotovili, da kurjava izginja, kot bi jo na ogenj metali. In smo, če smo hoteli, da nam bo toplo, do noči na kup vlekli veje in debla. Garanje je bilo takšno, da sem se najmanj petnajstkrat vprašal, kaj mi je tega treba bilo! Vmes smo še nekajkrat jedli in kofetkali, z nočjo je spet pritisnil mraz pa še snežiti je začelo. In smo kot možje še malo modrovali ob ognju, okrog sedmih pa smo

se zavlekli v spalke in prijetno utrujeni zaspali.

V bližini je žuborel potoček, sneg je poltiho naletaval, ogenj je prasketal ... Idila, res. Spal sem ko ubit. Ko sem se zbudil, je bilo že relativno svetlo, ogenj je ugasnil. Enega sem si prižgal in s tem zbudil Robertieza. Ki je pogledal na uro in ponorel. Ura je bila namreč devet zvečer! Zbudil sem se zaradi mraza, ki je grizel v hrbet! Vstali smo, oživili ogenj, skuhamo kavo in spet legli k počitku. A je kmalu spet ugriznilo v hrbet in smo spet vstali in spet naložili, skuhamo kavo, spekli hrenovke. Ura je bila dve jutraj, ko je zmanjkalo kurjave. In smo do treh jutraj spet vlekli in žagali in lomili in nalagali. In zaspali do petih, ko smo spet vstali, skuhamo kavo, nabirali drva, pekli klobase ... Ob pol sedmih sem se spet zavlekel v spalko in do osmih spal kot angelček. Zbudila me je Sukijeva kava in Robertiezov ogenj. OK, zbudilo me je njihovo preklinjanje, ker nisem hotel vstati, kava in ogenj nista bila dovolj velik korenček!

Bilo je tako zanimivo, da bom absolutno spet ponovil čez kakšnih petdeset let, predvsem pa sem vesel, da bodo vse stvari, ki štrlijo od mene, ostale cele, varno pripete na moje telo. Ker če bi se Robertiezu kaj zgodilo, mi je Irena zagrozila z odbitjem ene od mojih ekstremitet ... Pri Ani je bilo pa ravno obratno, bo dala za kavo, ker je Suki tri dni svoje oblačke spuščal v naravi in se je doma lahko nadihala svežega zraka ...

jeblotakomrzlodososebalinčiskrilivtrebuhŠini
foto Šini in Davor Kacin

VALENTINOVO !

V RUUMMM !!

Ilustracija Gašper Klančar

POTLAČ

l o k a l n o t r o b i l o

Dokončna urbanistična prenova središča mesta

Traktorji spet na Glavnem trgu!!!

Alojz Muha uresničuje predvolilne obljube – Levi Car se vrača v kabinet župana – Romska skupnost protestira

Potem, ko so se župan, občinska uprava in občinski svet vrnili na delo po tradicionalnem 100-dnevem dopustu, ki si ga sicer privoščijo vsake tri mesece, se že vidijo prve revolucionarne spremembe in novosti, ki jih uvaja nova oblast. Občinske svetnice in svetniki so konsenzualno sprejeli revolucionarno spremembo urbanističnega plana občine: na Glavnem trgu bodo zgradili parkirišče in obračališče traktorjev.

Pobuda je prišla iz brusniškega lokalnega odbora Zveze za Dolenjsko. Krajanje Brusnici imajo namreč veliko težav, ko s svojimi vozili

pridejo v šoping na novomeški Glavni trg. Za zetor 6900 turbodiesel, ki je v Brusnicah trenutno najbolj prodajani model, je namreč v obstoječi ureditvi premalo prostora za obračanja, tako ali tako pa dvosmerni promet ni dovoljen. Zato se morajo krajanje Brusnic s svojimi vozili voziti vsenaokrog mesta, bodisi prek Seidlove in severne obvoznice nazaj proti Šentjerneju ali pa prek novega mostu in po Kandijski naravnost proti Podgurju. Zaradi tega že več let nastaja velika gospodarska škoda pri obiranju brusniških češenj.

Župan MO Novo mesto Alojz Muha je samo za Potlač pojasnil: "Obiranje češenj je po mnenju nove koalicije in po strokovnih projekcijah občinskih strokovnjakov na oddelku za razvoj najbolj perspektivna novomeška panoga, zato je investicija več kot upravičena. Mesto mora združiti moči s podeželjem, drugače se bo sesulo samo vase. Podgurje je tista gospodarska baza mesta, s pomočjo katere si bomo morda v 22. stoletju lahko privoščili tudi odprtje univerze in ostalih kulturnih dodatkov."

Tokrat tudi edina prava opozicijska stran-

ka NSi ni imela nobenih pripomb. Franci Kocina: "Županovo delo in delo občinske uprave je sicer v drugih pogledih popolnoma netransparentno, še posebej glede na to, da oblast sploh ne dela. Vendar sem to pobudo župana sprejel, saj NSi zagovarja tradicionalne vrednote. In kaj je bolj tradicionalno od zetorja, mi povejte. To je, če smem biti malo teološki, tako rekoč čista materializacija tradicionalizma!"

In kdo stoji za urbanistično rešitvijo? Nihče drug kot Levi Car, ki ga je župan vnovič povabil na mesto mestnega arhitekta. "Župan ima izjemno ekipo strokovnjakov, nekoliko šibki so le na področju prostorske politike, gospodarstva, prava, financ, družbenih dejavnosti, kulture, izobraževanja in športa. Zato sem priskočil na pomoč, ker menim, da bomo sedaj popolni. Kakšna bo moja konkretna rešitev? Seveda bomo najprej podrl drevesa in vsem stavbam odbili nekaj metrov na tisti strani, ki gleda na Glavni trg. Na ta način bomo pridobili ravno toliko prostora, da bodo zetorji obračali, kot se spodobi, in da se bodo tudi vozniki počutili kot doma oziroma na njivi. Uvedel bom dvosmerni promet, vendar bo dvosmerna vožnja dovoljena samo za vozila z območja Brusnic. V ta namen bomo izdali posebne nalepke, na katerih bo pisalo Sem iz Brusnic in vozim zetor. Ta kompromisni predlog je namenjen temu, da vendarle preveč ne obremenimo glavnotrške prometnice, Brusničani pa se bodo lahko, kot so zahtevali, domov vozili po najbližji poti."

Investicija je vredna dobrih 300 000 evrov, končana pa bo do konca vladavine Alojza Muhe, se pravi do leta 2018.

tu program

OGLASI!

OGLASI!

OGLASI!

OGLASI!

OGLASI!

POSTO

3 uami že od malih rok

Radio**Krka**
106.6 MHz

www.radiokrka.com

VRTEC CICIBAN NOVO MESTO
Ragovska ulica 18, 8000 Novo mesto

DOLENJSKI MUZEJ
Muzejska 7, Novo mesto

KNJIŽNICA
Rozmanova 26/28, Novo mesto
tel: 07 393 46 74

ZARJA d.d.
Stanovanjsko podjetje
Prešernov trg 5
Novo mesto

GIMNAZIJA NOVO MESTO
Seidlova cesta 8
8000 Novo mesto

SREDNJA ŠOLA
ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM
Ulica talcev 3
Tel.: 07 332 15 27

GOSTILNA IN SLAŠČIČARNA JAKŠE
Drška 44, Novo mesto
tel.: 07/33 77 310, 33 77 311
GSM: 051 311 331

gostišče kos
ZIDANICA KOS NA TRŠKI GORI
Šmarješka c. 26, Novo mesto, Tel.: 07 33 70 540

Bistro in pizzeria Kaval
Panda d.o.o.
Velike Brusnice 13
tel.: 07 30 85 623

Gostinstvo Franci Tratnik s.p.
Smednik 12
8274 Raka

Frizerski salon Jure
Kandijska 19, Novo mesto

LEPOTNIATELJE
Frizerstvo, solarij, ličenje, pedikura
Milana Majcna 9, Novo mesto
telefon 07 332 45 10

TONSON
ŠOLA TUJIH JEZIKOV
TEL: 07/ 30 85 382, WWW.TONSON.SI

KNJIŽNICA Paula Celca
Kidričeva ulica 2, 8210 Trebnje
tel.: 07 / 34 82 111 www.tre.sik.si

OŠ Bršljin
Kočevarjeva 40, Novo mesto
e-mail: os.brslijn@guest.arnes.si

Osnovna šola CENTER
Seidlova cesta 7
8000 Novo mesto

Osnovna šola GRM
Trdinova ul. 7,
8000 Novo mesto
Tel.: 07 39 35 900

Dijaški dom Novo mesto
Šegova ulica 115
8000 Novo mesto

EKONOMSKA ŠOLA
Novo mesto
Ulica talcev 3/a
07 39 33 264

HOTEL **
Kandijska cesta 63, NM
tel.: 07/ 30 28 444
www.pribelokranjcu-up.si

PUB PRI VODNJAKU
Glavni trg 3, Novo mesto

Frizerstvo in lasuljarstvo KODRČEK
Ljubljanska 80, tel.: 07 33 26 028
Smolenja vas 3, tel.: 07 33 44 118

knjigarna:kavarna:GOGA
Glavni trg 6

COMOLAN
Trženje in servis računalniške opreme
Ljubljanska 8, Novo mesto
tel.: 07 33 21 638

Plesni center Dolenjske
Novi trg 7, Novo mesto
gsm: 041 754 911

RIC Novo mesto
Novi trg 5, Novo mesto
tel.: 07 39 34 550
www.ric-nm.si

Šolski center Novo mesto
Šegova 112
Novo mesto

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
Območna enota Novo mesto

Glasbena šola Marjana Kozine Novo mesto

OŠ Šmarjeta
Šmarjeta 1, Šmarjeta
tel.: 07 38 44 180

Mestna občina Novo mesto
Seidlova 1, Novo mesto

GALERIJA BOŽIDAR JAKAC
1974
KOSTANJEVICA NA KRKI

McDonalds
Ljubljanska 27
Novo mesto

Gostilna Bučar
Boženko Grah, s.p.
Šmihel 14, Novo mesto
Tel.: 07 33 75 325, gsm: 031 647 084

Prepih
Gornja Težka voda 19
Stopiče
tel.: 07 30 89 404

lokalPatriot
www.lokalpatriot.si
lokalpatriot@lokalpatriot.si

Panda d.o.o.
KZ Krka,
Dom, vrt in kmetijstvo
tel.: 07 33 56 360

DOLENJSKI LIST
Vaš četrtkov prijatelj že 57 let!
Sodelujte v anketi na
www.dol-list.si
(07) 39 30 500

Visoka šola za upravljanje in poslovanje
Dodiplomski visokošolski programi
Na Loko 2, Novo mesto
tel.: 07 39 30 020

OŠ Brusnice
Velike Brusnice 101,
V. Brusnice

KULTURNI CENTER JANEZA TRDINE
KC Janeza Trdine
Novi trg 5, Novo mesto

Kmetijska šola Grm
Sevno 13
Novo mesto

GASILSKO REŠEVALNI CENTER NOVO MESTO
Seidlova cesta 29, 8000 Novo mesto

SLS.
Slovenska ljudska stranka
Mestni odbor Novo mesto

Galerija Božidar Jakac
Grajska cesta 45, 8311 Kostanjevica na Krki
TEL.: 07/49 87 008, FAX: 07/49 87 335
Ogled razstav in stalnih zbirk:
vsak dan razen ponedeljka od 9. do 18. ure.
www.galerija-bj.si, e-pošta: info@galerija-bj.si

park novomeški regionalni mesečnik

KAVKA PUB
DOBRA KAVA IN DOBRO VZDUŠJE.
Primož Polak s.p.
Ljubljanska cesta 26 (TC HEDERA)
8000 Novo mesto • tel:07/33 28 041
DELOVNI ČAS
Ponedeljek - srede 7h 23h Petek in sobota 7h 03h
Četrtek 7h 01h Nedelja 16h 23h

TOTAL
d.o.o.
PIZZERIA TOTALKA
Kandijska cesta 60
Tel.: 07 302 01 00

TOTAL TOTALČEK

PARMA VARNOSTNI INŽENIRING
Preventivna regulativa
PARMA Rudi IVANČIČ s.p.
Mala Cikava 17c, 8000 Novo mesto
tel./fax: 07 33 44 220
mob.: 041 649 277

Cvetličarna Cvetnik
Ljubljanska 27,
Podbevškova 4,
Novo mesto

Prešernov trg 6,
Novo mesto
tel.: 07 33 74 370
www.student-nm.com

Lubcon d.o.o.
Adamičeva 26
Novo mesto
tel.: 07 33 80 760

Študentski servis
www.noua.si
051 310 676

ARCHITECT LINE
projektiranje, načrtovanje, oprema, design
Ljubljanska cesta 26, 8000 Novo mesto
tel 07 30-79-811, 041 671-321

UDARNI list

tak Novo mesto d.o.o.
NAŠE DELO:
STANOVANJSKE STAVBE
INDUSTRIJSKE STAVBE
JAVNE STAVBE
ŠPORTNI OBJEKTI
URBANISTIČNO NAČRTOVANJE
PROSTORSKO NAČRTOVANJE
Tel./fax: 07 33 78 780

SOREX d.o.o.
Foersterjeva 10, 8000 Novo mesto
e-mail: info@sorex.si, www.sorex.si
Tel.: 07 33 79 010
Fax: 07 33 79 011
Samolepilne etikete • Foto papir

park

RSL PRODUCTION
WWW.RSL-PRODUCTION.COM

Vse na enem mestu: izleti, potovanja,
sejmi, letovanja, zimovanja, letalske
vozovnice za posameznike in skupine!

KOMPAS NOVO MESTO d.o.o.
tel. 07/39 31 520

PONUDBA SKORAJ VSEH
AGENCIJ NA ENEM MESTU

OŠ Dragotin Kette
Šegova 117, 8000 Novo mesto
T: 07 373 0850, F: 07 373 0860
Tajništvo: os.dk@guest.arnes.si

LoGing ESTABLISHED 1993
NOVO MESTO - www.loging.si
INDUSTRIJSKI MONTAŽNI OBJEKTI

ZP MS Rozmanova ulica 10, Novo mesto
Tel.: 07 33 71 470, 041 643 969
e-mail: dpm.mojca1@siol.net
www.drustvopm-mojca.si
Društvo prijateljev mladine
"Mojca" Novo mesto

Robert's elektronika d.o.o.
Novomeška 79, Straža
tel.: 07 30 84 840

30 let MEDLE
ROLETARSTVO MEDLE d.o.o.
8000 Novo mesto • Podbevškova ulica 31 • tel.: 07/3 930 930
E-mail: roletarstvo.medle@siol.net
OKNA - VRATA - SENČILA

N.Si Nova Slovenija
Krščanska ljudska stranka
Zaupamo v
moč
dobrega

YURENA
33 šola tujih jezikov 33
72 Glavni trg 11, Novo mesto 72
100 102

N3 N3 d.o.o.
Krajčeva 17
Novo mesto

SOPHOS
SOPHOS ANTI-VIRUS
Pooblaščen distributer za Slovenijo
www.sophos.si

KODA KNJIGOVODSTVO
ORGANIZACIJA IN
TRGOVINA d.o.o.
NOVO MESTO, ŠEGOVA 90, TEL.: 07/33 75 960,
FAX: 07/33 75 961, e-mail: kodasol.net
VODENJE KNJIGOVODSTVA ZA PODJETJA IN
SAMOSTOJNE PODJETNIKE ZA DOMAČI IN TUJI TRG

KNJIGOVEŠTVO
KELIČ PAVEL S.P.
Delavnica: Pod Trško goro 18, Tel: 07/3325-718
Doma: Mestne njive 6, Tel: 07/3325-926
GSM 041/726-644

3TAV
Izbrane informacije d.o.o.

Poslovni informacijski sistemi
(Windows okolje, SQL odjemlec/strežnik)
Razvoj nove programske opreme po meri uporabnika
Razvoj internet aplikacij in web gostovanje
Tel: 07 393 56 16 • www.3tav.si

KAMNOSEŠTVO
Marjan LUKŠIČ s.p.
Košenice 92, Novo mesto,
Tel./fax: 07 33 47 015, gsm: 041 720 102

DRAGAN ŠOBAR s.p.
Elektroinstalacije
Ragovska 2
8000 Novo mesto
Tel. fax: 07/334 12 93
Mob: 041/616 762

Tuš market Brusnice
Panda d.o.o.
tel.: 07 30 85 623

ACER
Prostorsko načrtovanje, projektiranje
in varstvo okolja Novo mesto, d.o.o.

VISI
DESIGN studio, FOTO studio, AV studio
041 66 14 55

HRANILNICA LON
d.d., Kranj
PE Novo mesto
TEL.: 07 337 10 10

Slovenska demokratska stranka
SDS
Mestni odbor
Novo mesto

Real d.o.o. Novo mesto
Kočevarjeva 2,
8000 Novo mesto

park

Sporti d.o.o.
Košenice 83, Novo mesto

**EKONOMSKE, ORGANIZACIJSKE
IN SVETOVALNE STORITVE**
Jožica Barbo - Hrastar, s.p.
V Brezov Log 3a
Novo mesto
Tel.: 07 33 70 230

harlem računalniški
inženiring
Foersterjeva ulica 10
8000 Novo mesto
tel. 07 3382 900
http://www.harlem.si/

**SALON MASAJE
N ZDRAVJA**
Matjaž BUČAR s.p.
Glavni trg 2
Novo mesto
Tel.: 041 736 495
PONUDBA DARILNIH BONOV

ID - INTERIER DESIGN d.o.o.
ARHITEKTURA & DESIGN
GERMOVA 3, 8 000 NOVO MESTO
t: +386 (0)7 393 20 80
f: +386 (0)7 393 20 89
e: info@id-design.si
w: www.id-design.si

BOBENČEK TRGOVINA Z GLASBILI
WWW.BOBENCEK.COM
Muzejska 4, Novo mesto
Tel.: 07 33 79 960, 041 685 167
Fax: 07 33 79 961, info@bobencek.com

PARKETARSTVO
Marjan Kovačič s.p.
Polaganje, brušenje, lakiranje, ponudba več vrst eksotičnih parketov

kikinterier@siol.net
INTE RIER
TRESPA SANITARNE KABINE
IN GARDEROBE
KNAUF MAVČNE STENE IN OBLOGE
Armstrong SPUŠČENI STROPI
fermacell NAPUŠČI IN PODSTREŠJA
Kik Interier d.o.o., Bršljin 18 a, 8000 Novo mesto, tel.: 07/33 21 028, 33 22 944, GSM: 041 612 505

www.novomesto.org
VEDNO VROČE

GALERIJA KRALJ
Prešernov trg 3

TRGOVINA VIVO SPECIALIZIRANA
TRGOVINA S PERILOM
(v trgovski hiši Bršljin)
tel.: 07/393-17-96

VZAJEMNA
Jaz zate, ti zame.

steklarstvo Vidmar Brod 11,
8000 Novo mesto
Tel.: 07 337 90 90

dacomm
KERAMIKA

CEMENTNI IZDELKI BREZNIKAR
Straža 13, 8232 Šenrupert
Tel.: 07/34 34 590 Fax: 07/34 34 591
Mobilni: 041 427 652

TURISTIČNA AGENCIJA
NOE **MONDIAL**
TRAVEL
Glavni trg 14
Tel.: 07 33 72 740

BELBLED
Trgovina in servis z računalniško opremo
Tel: 07/30-99-400, http://www.belbled.si

ISER Jukova 12, Novo mesto
Tel: 07-33-74-051
www.iser-ak.si
Računalniško izobraževanje,
svetovanje in inženiring

TI-MAK d.o.o. timak@siol.net
MAK trgovina z barvami
Nad mlino 70,
8000 Novo mesto
Tel.: 07 393 06 30

ZAPIS PLUS
Podjetje za poslovne storitve d.o.o.
- Vodenje poslovnih knjig
- Poslovne študije in načrti
- Podjetniško svetovanje
Tel. 07 33 70 150 • Fax. 07 33 70 151
e-mail: zapis@insert.si

grafika
novo mesto d.o.o.

Branko Baćović
**Erotic
transformation**

zbirka 49 pesmi in 28 fotografij

Liževa ...

rane dozorevanja.

S poljubi zasipavava možnosti sprememb,

možnosti, da z neštetimi dotiki

pometeva pajčevino zablod,

ovito okrog najinih podzavesti ...

kot čipkaste podvezice najlepših konkubin.

Najina vzvišena egoizma ...

trepetata v vetru sočutja

